

ÖZEN YULA

ARIZALI KALPLER

ÖYKÜ

ÖZEN YULA

1965 doğumlu hikâye ve oyun yazarı, romancı. İktisat alanındaki üniversite eğitiminden sonra tiyatro alanında yüksek lisans yaptı. Özellikle oyunları uluslararası alanda başarı kazandı. İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Fince, Lehçe, Bulgarca, Boşnakça, Japonca ve Arapçaya çevrildi. Farklı prodüksiyonları İngiltere, Almanya, Hollanda, Avusturya, Kıbrıs, Mısır ve Japonya'da gösterildi. Avignon'da, Minsk'te, Berlin'de, Floransa'da, Malmö'de, New York'ta okuma tiyatroları yapıldı. İtalya, Almanya, Bosna, Kıbrıs'ta özel tiyatrolar tarafından oyunları sahnelendi. "Haldun Taner Öykü Ödülü", "Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü" ve iki kez Afife Jale "Yılın En Başarılı Oyun Yazarı"•ödülü olmak üzere çeşitli ödüller aldı. İstanbul ve Ankara'da yaşıyor; serbest yazarlık ve yönetmenlik yapıyor.

Kitapları:

Öykü: *Öbür Dünya Bilgisi* (1993), *Kayıpkent Üçlemesi* (1995), *Buğuevi* (1998), *Arızalı Kalpler* (2002), *Tanrı Kimseyi Duymuyor* (2005).

Roman: *Hayat Bir Kere* (2000).

Anlatı-Deneme: *Jartiyer, Kırbaç ve Baby-Doll'ün Ötesindekiler* (2001), ***Eksik Kitap, Tuhaf Defter*** (Birhan Keskin ve Tül Akbal Süalp ile beraber; **2004**).

Oyun: ***Toplu Oyunlar 1*** (Ay Tedirginliği/Dünyanın Ortasında Bir Yer; **1996**), ***Toplu Oyunları 2*** (İstanbul Beyaz, Rakı Rengârenk/Kırmızı Yorgunları/Gözü Kara Alaturka; 1998), *Toplu Oyunları 3* (Gayri Resmi Hurrem/Sahibinden Kiralık/Yakındoğu'da Emanet; 2002), *Toplu Oyunlar 4* (Aşk Evlerden Uzak/Rahvan Giden Atlılar/"Yaşamak" Bunlardan Fazla Bir Şey.../Ya Da "İstanbul-Sofya"; 2007), *İtiraz Oyunları* (2008).

ARIZALI KALPLER

Özen Yula

§

Türkçe Edebiyat 229

Arızalı Kalpler
Özen Yula
ozenyula@yahoo.com
gizliaskbu.blogs.pot.com

Kapak tasarım: Utku Lomlu
Mizanpaj: Bahar Kuru

© 2002, Özen Yula
© 2009; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: 2002, Doğan Kitapçılık
2. Basım: 2005, YKY
3. Basım: Kasım 2009, Everest Yayınları
ISBN: 978 - 975 - 289 - 647 - 5
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (0212) 674 97 23
Fax: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Fax: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Fax: (212) 519 33 00
e-posta: everest@alfakitap.com
www.everestyayinlari.com

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Neyse, ben gidecekmiş gibi hazırlanayım (nereye?): gitmezsem sevinirim...

Oğuz Atay, Korkuyu Beklerken

İÇİNDEKİLER

Tamamlama Rotasındaki Uçaklar 1
Deniz Gören Odalar 17
Boş Bırakılan Banklar 27
Derin, Nemli, Unutulmuş Topraklar 35
Yarım Bırakılan Hesaplar 40
Son Güzel Havalar 48
Puslu Karşı Kıyılar 57
Geniş, Ferah Alanlar 66
Geç Kalkan Otobüsler 74
Mazi Taşıyan Trenler 84
Eski, Yalan Zamanlar 93
Erken İnen Akşamlar 106

ARIZALI KALPLER

TAMAMLAMA ROTASINDAKİ UÇAKLAR

On beş yıl geçti aradan.

Bir yüzyılda ayrıldığım ülkeme bir sonraki yüzyılda dönüyorum. Tuhaf.

Bellek kendisini korumaya alıyor. Tıpkı kalp gibi. Hani insan bazen öyle kesif bir acı yaşar ki, artık o durumdan sağ çıkamayacağını düşünmeye başlar. Hele bir de acının sürekliliği söz konusuysa ölümlerden ölüm beğenmeye kalkar. Ama aniden, kişi farkına bile varmadan, kalp kendisini korumaya alır. Sahibine rağmen kendisini sakınır. Hattâ belki de sahibinden sakınır kendisini. Bu sayede, acı gitgide azalarak daha dayanılabilir bir düzeye iner. Ya da kişi acısıyla beraber yaşamaya alışır. Gündelik yaşamının gereklerini yerine getirir

elbette. İşini yapar, yemeğini yer, tuvalete gider. Ama kendisine dışarıdan bakmaya çabaladığında, bütün bu yaptıklarını ancak buzlu bir camın arkasından seyredebildiğinin farkına varır. Canı yanar tabii. Ama zaman geçtikçe, buzlu camın girintilerinin, çıkıntılarının azalmaya başladığını, gitgide kirli bir cama dönüştüğünü görür. Derken, günün birinde o kirler de temizlenir. Artık pırıl pırıl bir camdan kendisine bakmaya başlar kişi. Anlar ki o gün, acı da dinmiştir. O kesif, bitmeyeceğini sandığı acı. Kalp, sahibine rağmen kendisini korumuş, arındırmıştır. Bellek de böyle işte. God damn!!!

Bu dediklerime fazla kulak asmasam iyi olur. Çünkü arızalı kalpler de vardır. Kendisini durdurana kadar aynı acıyı çeken, çekmek için çaba gösteren. Az da olsa, onları gördüm ben. Ama gene de insan bir şeylerle avunmalı. Hiç değilse, küçük bir şeyler, bir otomobilin ani kalkışı, bir uçağın sağ kanadı üzerine eğim yapması, ne bileyim, kiraz ağaçlarının çiçeğe durması, ufak bir şey, örneğin, Thanksgiving'in ertesi günü, önceki günkü hindiden kalanları mikrodalgaya atıp bir bira açmak yanına, avuntu vesilesi olabilmeli. Yoksa nasıl yaşanır ki?

Bellek dedim ya, kendisini korumaya alıyor; acı verecek anıları unutturuyor birer birer. Buzlu camların arkasından geçeli uzun zaman oldu. Alıştım artık.

Hostes güler yüzlü davranmaya çalışıyor ama, bir şeylere canının sıkıldığı belli. Münasebetsiz yolculardan birine büyük olasılıkla. Belki de pilotlardan birine. Belki de hayatı sıkıcı geliyordur, bilemem. Yemeklerin koyulduğu alüminyum tepsileri dağıtıyor. Çatal var evet, bıçak yok gene. Bu da yeni âdet. Bakalım ne kadar sürecek bu manasız uygulama!

Artık kendimi ait hissedemediğim topraklara dönüyorum. On beş yıl önce ayrıldığım, o günden beri de, sadece ders verdiğim üniversiteye gelen vatandaşlarım aracılığıyla ya da

telefonda ailemden duyduklarımla gelişmelerini takip edebildiğim ülkeme. Ha, bir de internet var tabii. Oradan gördüklerim, okuduklarım durumun genelde kötüye gittiğini gösteriyor. Ama bir yandan da o ülkede doğmuş ve yetişmiş biri olarak, orada durumun hiçbir zaman iyiye gitmediğini biliyorum zaten. Yabancılar bunu anlayamaz.

Aslında fazlaca da kopmadım ülkemden. Ne zaman orayla ilgili bir haber duysam koştum ekran başına. Radyolarda pek haber vermezler zaten. Haber istasyonlarından takip ettim olanları. Kimi zaman yardım gönderdim verdikleri hesap numaralarına. İhtiyacı olanlar vardı. Depremzedeler, hastalar, eğitim alması gereken çocuklar, bakıma muhtaç insanlar.

Onlara üzülüyordum. Leela pek anlamadı bunu. Bırakmıştım hani orayı, terk etmiştim? Nedendi bu tuhaf keder? Hem de on beş yıl, dile kolay on beş yıl geçtikten sonra halen bu keder. Üstelik dünyanın dört bir yanında felaketler yaşanıyordu. Hepsine yetişmemiz mümkün değildi ki. Herkesin kendi felaketini kurup yaşadığı yeryüzünde, benimki ne manasız bir çabaydı. Zaman zaman, orada yaşasaydım hayatım ne yöne doğru giderdi diye düşündüğüm oldu elbette. Yazar olurdum belki. İsterdim olmayı. Kendi dilimde kendi hikâyelerimi, insanlarımı, olaylarımı kurardım. Klasik hikâyeler yazmak isterdim. Belki arada, klasikmiş gibi başlar, bambaşka yerlere götürürdüm hikâyeyi. Ya da o beni götürürdü bambaşka yerlere. Sıradan bir şeyler anlatırdım belki. Hayattan.

Popülasyon genetiği alanında dünyadaki sayılı uzmanlardan biri olarak, bunları düşünmem bile amansızca saçma. "Amansızca saçma"... Böyle denir miydi? Hatırlamıyorum o kadarını. Eski bir Güneydoğu şehrinde geçen, dar kalıplara yerleştirilmiş çocukluğum bile o kadar uzak ki benden. Şimdi bu neyin hesabı!

Bulutlar, uçak yolculuklarımdan en çok aklımda kalan. Ne hostesler, görevliler, ne diğer yolcular. Sadece bulutlar. Rahatlatan, huzur veren, aşağılarında yaşanan kederin nasıl da lüzumsuz olduğunu insanın yüzüne vuran bulutlar. Konferans vermek için, özel çalışmalar için dünyanın neresine gidersem gideyim, onlar hep aynıdır. Cool!!!

Yemek her zamanki gibi. Sıcakken lezzetliymiş gibi, ama biraz ılıyınca plastik tadı geliyor insanın ağzına. Yol yemekleri, hastane yemekleri neden hep böyle boktandır ki?

Yıllarca ülkemde olan biteni dışarıdan takip ettim, evet. Dışarıdan rahatça görülen şeylerin içeriden görülememesi ne kadar şaşırtıcı. Yo, aslında hiç de şaşırtıcı değil. İnsan içindeyken göremez her şeyi. Görmek istediğini görür sadece. Ya da paranoyalar koşturur ortalık yerde. Dünya bir satranç tahtası olsaydı, her şey o kadar rahat görülebilirdi ki. Stratejiler çağındayız. Tek kalan bir süper güç var orta yerde. Bir başkasına ihtiyaç var. Ama ideolojiler iflas ettiği için...

Tanrım, neler saçmalıyorum ben? Sırası mı bunların? Ne zaman böyle uzun uçuşlarda bu metal kutunun içine kapatılsam böyle manasız şeyler düşünmeye başlarım. "Hostes! Evet, brandy istiyorum." Bu saatte iyi gelir gökyüzünde brandy.

Neydi?.. Evet, devrin değiştiğini gelen çocuklardan anlıyorum. Önceleri, benim gibi çocuklar gelirdi ülkemden. Hafif şaşkın, umutlu, büyülenmiş. Sonra açarlardı kendilerini yavaş yavaş. Nereye döneceklerini unutmamaya gayret gösterirlerdi.

Ama özgürlüğün diyarındaydılar. Arkadaşlıklar kurabildikleri takdirde daha da rahatlar, devkentin gece yaşamına dalarlardı. Yalnızlık çekmeye başladıklarında ise ülkelerini özleyip kendi içlerine kapanıverirlerdi. Bildik "homesickness" işte... Sıla özlemi... "Sıla" ne güzel kelime... Güzel bir kızın adı...

Doksanlı yıllara gelindiğinde, devkente gelen öğrenciler öncekilere kıyasla daha lakayt, daha vurdumduymaz, daha dışa dönük ya da fazlasıyla içe kapalı olmaya başladılar. Ülkemde bir şeyler değişiyordu. Bire bir tanık olmadığım, ama gözlemlerime dayanarak, nedenleri üzerine varsayımlarda bulunabildiğim değişimler yaşanıyordu orada. Bazen dili karıştırıyorum. Hayır... Dilde kelimelerin yerini oynatıyorum. Uzun zamandır başka bir dilde düşünüp konuştuğum için, aslında doğal bu durum.

Doksanların sonunda gelenler, artık, öncekilerden tamamıyla farklıydı. Evet, bambaşka bir yapı çıkmıştı ortaya. Gerçi temel davranış biçimleri çok az farklıydı öncekilerden. Nasıl diyeyim, onlar da öncekiler gibiydiler ama, artık hiçliği tanıyan, ama tanıdığının farkında olmayan bir insan çeşidi ortaya çıkmıştı ülkemde. Yani... aslında çok karışık değil ama, bazı şeyleri düşünmek karışıkmış gibi gelir ya... Aslında son derece basittir açıklamak. Artık, devkente gelen öğrenciler devkentin insanlarına benziyorlardı. Yani yabancı hissi uyandırmıyorlardı insanda. Oradakiler, buradakiler gibi olmuşlardı. Çoğu en azından.

Gene şu arızalı kalpler durumu!..

Brandy yaktı gırtlağımı. Yorgunluktan başka bir şey değil bu. Gereksiz bir dönüş.

Şu gizli örgütler iyi çalıştı yıllardır. Her bir haltı istedikleri gibi yediler. Nasıl demeli bunu? Yani... ülkem başarılmış bir durumdu. Onlar için.

Bu yıl nasıl da zor bir kış geçirdik. Kasırgalar vadilerdeki evleri, çiftlikleri hallaç pamuğu gibi savurdu Batı'da. İkide bir siklonlar çıkıp geldi bir yerlerden. Sonra nükleer reaktörlerde arızalar. Buzullar çözülmeye başladı Kuzey'de. Yazın orman yangınları, artan şiddet olayları. Durum daha da zorlaşacak gibi görünüyor. Dünya kendisini bırakıyor galiba. Keşke kalp

gibi korumaya alsa kendisini. Yoksa işimiz var. Yakında içme suyu sorunu da çıkacak ortaya. Dünya nereye?

Leela'nın adı güzel geldi bana. Eski bir adı hatırlattı ülkemden yadigâr. "Yadigâr"... Bu kelimeyi de severim çok. Şöyle eğimli, bükümlü söylenir. Önce sabırla başlanması gerekirmiş gibi. Bir uzun hava, bir yalelli girişi... İlk hece çıktıktan sonra, akıp giden bir su ikinci hece. Üçüncüsüne gelince, bir keder vardır bu hecede. Yumuşatılmak istenen bir keder.

Bir insan on beş yıl nasıl uzak kalabilir ki ülkesinden?.. Kalabiliyor işte. O kadar da zor değil. Hayat alt tarafı. Geçiyor yıllar, anlamıyorsun. Hep aynı yıldaymışsın gibi geliyor. Hele de belli bir yaştan sonra.

Otuz üç iyi bir yaş. Büyük İskender'in öldüğü, aslında öldürüldüğü yaş. Büyük İskender yarım kalmış bir projedir bu yeni çağda. Bir de göğe çekilme zamanıydı... Brandy'nin fazlası çarpar, kötü. Olmamalı. Bardağı bırakıyorum tepsiye. First class'ın bu iyiliği var. Yanımda kimse oturmuyor. Memleket meselelerini konuşmak isteyecek kimse yok yanımda. İyidir.

Leela'yi on yıl önce tanıdım, yalnızlık zamanlarımda. Yalnız kalmam gereken zamanlarda. Görev önemliydi. Gizli. Araştırılması gerekiyordu. Araştırdılar da. Temiz çıktı. Tek sakıncası, epey bir adamla yatmıştı o güne dek. Bir de annesi Vietnam Savaşı sırasında protestolarda etkin rol oynamıştı.

Benimkine güveniyordum. Diğer heriflerden geri kalacak halim yoktu ya. Annesine gelince, o zaten uzaktaydı. Görmezdik, olup biterdi. Bodoslama daldım. Böyle mi denirdi? Yoksa bodoslamadan daldım mı? Yoksa o da mı denmezdi? Neyse ya, unutuyorum bazen. O gün bu gündür yanımda Leela. Bu sabah da yolcu etti beni. On beş yıl sonra neden aniden ülkeme dönmem gerektiğini anlamadı. Madem gidebiliyordum, neden daha önce gitmemiştim? Ya da neden da-

ha önce ülkemden gelen iş tekliflerini kabul etmediğim halde, şimdi böyle apar topar bu teklifi kabul ediyordum? Neden o da benimle beraber gelemiyordu? Hepsinin cevabını verdim. İyi düşünülmüş, duruma uygun cevaplardı. Sustu. Nasıl anlatabilirdim ki koca bir projenin parçası olduğumu?

Kenarda kalmaya çaba göstermiştim. Ekstradan efor harcamam gerekti bunun için. Olanları duyuyordum, biliyordum, az da olsa bir kısmına tanık oluyordum. Yeni düzen oluşturulurken yeni dengeler belirleniyordu. Kışkırtılması gerekenler kışkırtılıyor, susması gerekenler susturuluyordu. Gerekli kişilere gerekli paralar ödeniyordu. Ben üniversitede hocalık yapıyordum.

Lisedeyken varoluşla, insanoğlunun değişimiyle ilgili konular ilgimi çekmeye başlamıştı. Memleketimde olsaydım belki de felsefeci olurdum. Fenomenoloji, ontoloji, epistemoloji, Tanrı ne verdiyse ya da vermediyse okur, yaşardım. Ama böyle büyük bir ülkede yapılması gerekeni yaptım. Ailem fedakârlık edip göndermişti ya, yüzlerini kara çıkarmamalıydım. "En azından, oğlumuz bilmem ne üniversitesinde okuyor," demeliydiler. Ne de olsa bursu kazanıp gelmiştim buralara kadar. Liseden mezun olur olmaz o bölümü istemiştim. Dünyanın en iyi üniversitelerinden birisiydi. Akseptansı gönderdiler. Gittim. İlk yılımda derslerin hepsinden en yüksek notları almıştım. Geldiler, buldular. İncelerlermiş meğerse her yıl en iyileri.

Aptallaşmıştım. Yalnızdım. Bizimkilerin haberi yoktu hiçbir şeyden. Halen de...

Ne yapabilirdim? Ya her şeyi bırakıp yüz geri dönecektim ülkeme ya da kalacaktım... Her şeyi göze alıp. Yapmam gerekeni yaptım. Toyluk.

Sadece işimi yapmaya çalıştım. Gen teknolojisi alanının en iyisiyim, biliyorum...

Benden önce gidip orada kalanlarla, aynı durumda olanlarla tanıştırdılar beni. Aynı topraklardan gelenlerle. Altı kişiydik. Gen teknolojisi alanında. Belirli üniversitelere yerleştirildik. Dikkati çekmeyecek yerlere. Sıradan üniversitelere. Her birimiz gündüzleri hocalık yapıyorduk. Aslında yalnızca sabah kısmında. Öğleden sonraları her birimiz kendi bölgemizde bize tahsis edilen laboratuvarlarda sürdürüyorduk çalışmalarımızı. Aslında birbirimizden haber de alamıyorduk fazlaca. Onların istediği, daha doğrusu izin verdiği kadar görüşebiliyorduk.

Başka alanlarda başka grupların oluşturulduğunu anlamamız için müneccim olmamıza gerek yoktu. Popülasyon genetiği, moleküler genetik alanlarında olduğu gibi, uzay bilimleri, madencilik, jeoloji, fizik, astrofizik, astroloji, kimya, biyoloji, psikiyatri, antipsikiyatri, etnopsikiyatri, antropoloji, rekonstrüktif cerrahi, hatta astral seyahat, uzayduyum, ruhsalgörü alanlarında da. Her ülke için kurulmuş, o ülke vatandaşlarından oluşan ayrı gruplar.

Bitirmişim brandy'yi. Farkına bile varmadan. Saçma. İstedim yenisini. Hostesin yüzünde aynı aptal gülümseme.

Vicdan dedikleri bir şey vardı, değil mi? Ülkemde derlerdi. Vardı. Susturulalı uzun zaman olmuş. Bu arızalı kalpler bunun için mi? Nasıl da ahkâm kesmişim...

Bu brandy daha sert sanki. Gülünç.. Aynı uçakta aynı marka brandy bulunur. Aynı şişeden boşaltılır ve tadı aynıdır. Ama bu daha sert öncekinden. Arızalı bir kalp mi bu hale getirdi beni?

Görev... Önemli.

Önemliydi. Her grup başka bir grubun ülkesinden getirilen örnekleri inceliyordu. Bayağ iyi bir kombinasyon yapmışlardı. Hiçbir grup kendi ülkesine ya da eski ülkesine ait örnekleri hangi grubun incelediğini bilmiyordu. Akıllıca.

Tamlamalara ihtiyacım var. Tamamlamalara. Her şeyi yarım bırakmışım duygusunu taşıyorum içimde. Yıllardır bu duyguyla yaşadım. Yaşayabildim. Dedim ya, bellek. Korumaya alan.

Hayır, özel sektör onlar kadar güvenli değil. Yani sabredip özel sektörde çalışmak mümkün değildi aslında. Hemen gönderebilirlerdi geri. Yani üniversitedeki ikinci yılımda. Yani aslında bana o teklifi getirirlerken... kabul edeceğimi biliyorlardı. I mean, emin olmasalar getirmezlerdi o teklifi. Biliyorum. Kendi hakkımda bilmediğim ne kadar çok şey var Tanrım! Onlar beni benden daha iyi tanıyorlardı. Tanıyorlar.

Üçüncü kadeh... "Kadeh" derlerdi buna, evet, daha kolay gidecek gibi. Bu ilk bardaktaki brandy'ye benziyor. Sürekli tat mı değiştiriyor bu? Hostese şikâyet etsem deli der. Brandy brandy'dir işte. Offf!!!

Bizden sonra gelenler arasından da seçtiler. Çok parlak öğrenciler vardı. Bölümde. Ne zaman ki mezun olup sıradan üniversitelere hoca olarak gittiler, anladım, ama bir şey demedim onlara elbette. Yüzleşmeler gereksizdir bazı zamanlarda.

Arka bahçe temizlendi. Biraz daha uzaklarda, ufak sorunlar yaratmak gerekiyor. Aslında o bölge için büyük, dünya için küçük sorunlar. Gen teknolojisi çok yardım eder. Birçok konuda. Gelecek için de. Uygun, uygar bir toplum...

Gelelim arızalı kalbe. Hayır, gelmeyelim...

Bizden öncekiler de vardı elbette. Onlar bize gelen yolu hazırlamışlardı. İyiliğin ve kötülüğün öncülleri vardır dünyada, ardılları olduğu gibi. Bağlantılar dünyası. Süreklilikler dünyası. Bilim de sanat gibi. Öncesi olmadan sonrası olmaz. En basit kural: yoktan var olmaz. Her ne kadar aksine inanan çok fazla sayıda insan olsa da, işin doğrusu...

Çocukları uçaklara neden alırlar ki? Hüngür hüngür ağlıyor arkamdaki. Azarlasam ne çıkacak? Susmaz ki, bildiğini okur çocuk dediğin.

Çocuğum olmadı, evet. İstemedim de. Artık olabilir ama, gene istemiyorum. Çünkü dünyanın bir çocuk için çok tehlikeli bir yer olduğunu biliyorum. Belki bu kadar görmeseydim, her insan gibi bir çocuğumun olmasını, soyumun devam etmesini isteyebilirdim. Ama ipotekli bir dünyaya yeni bir kurban getirtmek istemiyorum. Oyuncağız, kuklayız, farkında değiliz. Belki farkındayız da, buna rağmen bir şey yapmıyoruz. Ya da yapamıyoruz.

Her şeye rağmen çocuklarımız oluyor.

Bizimkiler çok yaşlandı. Bunca yılda iki kez geldiler devkente. Beni ziyarete. Leela'yla da tanıştılar. Bana arada bir de olsa ülkeme gelmem için yalvardılar. Hatta, karımı da yanıma alıp vatanıma dönmemi istediler; yetinmediler, yaşlılıklarında bütün ailenin bir arada olmasının onlara ne kadar iyi geleceğini anlattılar uzun uzun. İnsan yalnız kalamazdı. Dünyanın kanunuydu bu. Belli bir yaştan sonra ben de dönmeyi isteyecektim nasıl olsa. Ama o zaman, onlar orada olmayacaklardı. Ne olurdu dönseydim. Hiç değilse bir tatil için, alıp karımı gitseydim yanlarına. Yelkenkaya'daki yazlık durup duruyordu orada. Dubleks, full möbleli. Hep beraber gider, açardık evi. Güle oynaya. Bazen gazetede fotoğraflarımı görüp gurur duyuyorlardı benimle. Ne olurdu kısacık bir süre için dahi olsa gitseydim yanlarına. Nihayet...

Ülkeme dönseydim ne olurdum ya da ne olmazdım? Bilmem mümkün değil. Büyük sarsıntılara gebe topraklarda dünyaya gelmiştim. Her doğan çocuğun dev bir borç yükünü sırtlandığı topraklarda. Her acının oryantal ezgilerle dengelendiği topraklarda. Aslan sütünün at sütüne karşı durduğu topraklarda. Oraların çocukları gibi sessiz yetişmiştim.

Ağlamayana meme olmadığı söylenmiş ama, ağladığımda da hakkımı alamayacağım öğretilmişti bana. Evet ama, şimdi değişen bir şeyler var. Başka bir nesil, başka nesiller...

Bulutların arasından bir hilal görüyorum. Tam ortasına denk düşmüş bir yıldız. Yok... rüya bu. Hayır... hayal. Gökyüzü pırıl pırıl. Masallarda, güzelliklerin ve adaletin olduğu söylenen yer burası. Ne kadar uzak ikisi de.

Başka türlü bir şey olabilirdi. Kendi topraklarımda yaşayabilirdim. Üstün insan, insanlığın geleceği hikâyelerine kulak tıkayarak. Ama hakikat bu. Hikâye değil. Ortadoğu'da işlerin ayarlanması gerekiyor. Yeni dengeler. Yeteri kadar can alınacak, ama yeteri kadar güç de kazanılacak. Hep kışkırtılacak iki karşıt taraf bulmak çok kolay bu topraklarda. Yalnızca ben değilimdir gönderdikleri. Başkaları da olmalı. Şu sıralar özel önem veriyorlar bu bölgeye. Sarsıntılı topraklar. Onlar istediklerini yapıyorlar, yapacaklar. Onların istediklerini yapmalarını sağlayacak kadar güç sahibi cahil var bu topraklarda. Fuck!!!

Görevim...

Ülkeme ait araştırmaları hangi ülkeden bilim adamlarının yaptığını bilmiyorum, ama çıkan sonuçlar, bu bölgeye özel önem atfedilmesi gerektiğini ortaya koyuyor olmalı. Uzun cümleler. Bir şeyi karıştırmak istediğinde uzun cümleler kurmalı insan. Genelde kendi kafamı karıştırmak istediğimde yapıyorum bunu. Niyeyse, bazen sanki birileri düşüncelerimi okuyabiliyormuş gibi geliyor bana. Ama haksız da değilim. O çalışmaları yapanların sonuca ulaşmalarına az bir zaman kaldığını biliyorum. Ulaşmış da olabilirler.

Her şeyi bırakıp kaça...

Kimlik değiştirme?.. Kendi topraklarımda kaybolma? Her yerde, her koşulda bulabilirler. En iyisi anlaşmak. Ama kiminle?

Saçma bunlar...

Deli saçması. Ben ülkesine dönen bir profesör adayıyım. Mesleğimin doruğundayım. Eyaletlerarası, uluslararası ödüllerim var. Birçok defalar kendi ülkemdeki gazetelerde manşetlere çıktım. Ülkemin iyiliği için, hayır, kendi iyiliğim için ufak bir tatil yapmaya ülkeme döndüm. Gerekli kişilerle görüşüp, hayır daha önceden gönderilmiş olanlarla görüşüp, saçmalama, çocukluğumun geçtiği yerleri ziyaret edip, güzeller güzeli yataykentimi görüp, sulardaki siluetini seyredip geri döneceğim devkente. Evet, hayatım orada artık benim. Dilim artık yabancı geliyor bana. Kalbim arızalı. Hayır, elbette değil. Aksanlı konuşuyorum. Eh yıllardır başka bir lisanı yurt edindim kendime. Evet, şiirsellik! Hayır, farkına varmadan kullandım. Lisanı yurt edinmek, evet, şiirsel. Öyle diyorsam öyledir.

Bu saat de bileğimi sıkıyor... Az kaldı. Son bir brandy daha içmeli.

Peki, şu uçaktaki herkese bir sorum var:

Tutun ki dünyanın en büyük kentinde yaşıyorsunuz. Mümkün olacağı öngörülemeyen bir olay oluyor orada bir gün. Birileri bütün metro istasyonlarını yok ediyorlar örneğin. İçindekilerle. On binlerce insan ölüyor. Kimden şüphelenirdiniz? En büyük düşmanınızdan, değil mi? Ya da o kentin en büyük düşmanından. Ya o yapmadıysa bunu? Ya da o düşman daha büyük bir planın bir parçasıysa? Ya da o düşman, asıl düşmanın maskesiyse? Ve o maske çıktığında koca bir yönetim kadrosunu, üniformalıları karşınızda... Saçmalama.

Arızalı bir kalp ne demektir peki? Bugünkü quiz'imizin cevabını verin gençler. Evet, ben Ortadoğu'da Irak denen ülkede yaşayanların genlerini incelemekle.... Hayır, soru bu değil. Daha doğrusu, cevap bu değil soruma.

Hadi bu seferlik çoktan seçmeli yapalım. Sorum şu: arızalı bir kalp ne demektir?

Âşık bir insanın kalbi mi yoksa seven bir insanın kalbi mi arızalıdır? Ya da koca bir geçmişi yok eden bir insanın kalbi mi? Yoksa var olmayı becermeye çalışan insanın kalbi mi? Hiçbiri mi? Önce uzun, derken sonsuz yaşamanın sırrını bulmaya çabalayan insanların kalbi mi arızalıdır peki? Ya, gen teknolojisi yardımıyla bir ülkede yaşayan herkesin bağışıklık sistemini zayıflatacak bir maddeyi saptamaya çalışanlarınınki? Ya dünyayı bir dış tehdide karşı birleştirmek için yapay bir virüs üretip bunu laboratuvarlardan dışarı salan, milyonlarca insanın ölümüne, milyonlarcasının bu virüsü taşıyıp bulaştırmasına neden olan bilim adamları ile bilim kadınlarının kalpleri?

Benim arızalı bir kalbim var. Bunu kabul etmeliyim artık. Vicdan, doğduğum topraklara ait bir duygu.Başka bir yerde rastlamadım bu duyguya. Evet, başka dillerde farklı harflerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmuş, aynı kelimeye tekabül eden kelimeler var. Ama bu kelimelerin hiçbiri, eskiden ait olduğum topraklarda bu kelimenin kapsadığı geniş anlamı aynen kapsayan bir içeriğe sahip değil. Başka dillerdeki "vicdan" kelimesinin içeriği daha hafif, daha eksik kalıyor benim eski dilimdekine göre. Shit!.. Yazık ki eski topraklarımda da artık var olmadığını biliyorum bu kelimenin. Kayıp bir içsel güç, kayıp bir zamana ait.

Vicdanım rahat değil. Bu yüzden arızalı kalbim. Âşık olduğum için filan değil. Âşık olup da kalbimiz arızalı diye gezenler varsa, fuck them all!!! Âşık kalp hasta kalptir sadece; arızalı değil.

Bambaşka hikâyeler anlatmak isterdim o eski ülkede kalsaydım. Eski kültürlerin nasıl yok edildiğine dair hikâyeler. Ya da gündelik yaşamın içinden insanları anlatmak isterdim. Kesişme noktalarında karşı karşıya kalan sıradan insanları. Sonra, birbirlerinin hayatından geçip giden insanları. Bazen

onların dillerinden, onları konuşturarak. Ama bunu yapamayacak kadar yabancıyım artık. Galiba.

Bu brandy daha da sert. Tadın bu kadar farklılaşması mümkün mü? Sigara içebilseydim, eski ülkemdekilerin çoğu gibi. Belki gevşerdim biraz. Evet, devkentteki en kötü sigaradan daha kötülerini, daha zararlılarını Ortadoğu'ya gönderiyoruz. Onlara iyi gelsin diye. Bizim vergilerimiz artırılmasın diye. Dolaylı yoldan ama, evet. Bir de tüketim dengesi. Kendi içinde.

Eski bir imparatorluğun kuruluş, genişleme, gerileme ve yıkılış dönemleri vardı. Hatırlıyorum çok eski tarih derslerinden. Sanki milattan önce almışım gibi o dersleri, diyorum böyle. Her ilerleme devrinin bir çöküş devri vardır. Tarihin öğrettiği. Sistemler çöker. Her sistem kendisini korumaya alır ama, sonunda çöker. Eğer çürüme başlamışsa çöküş de başlar. Devkent de payını alacak çöküşlerden. Ama bu çöküşler sistemi korumak adına. Her şeyi o kadar karıştırdılar ki. Ya da o kadar planladılar ki, sonunda yüzlerine gözlerine bulaştırmaya başladılar.

Deprem... çöküş... Bunları anlatmak isterdim. Kesişen hayatlar ve depremler. Bir hayatı daha fazla ne anlatabilirdi ki? Aşk mı? Seks mi? Nefret mi? Ne? O manasız kan davaları mı? Aslında yolların hikâyeleri, yoldakilerin, sonra kentler ve kasabalar, onları birbirine bağlayan yollar.

Kurguyu yaparken belki bir DNA ya da RNA oluşumundan esinlenebilirdim. Yalnızca bilenlerin anlayabileceği, çözenlerin keyif alacağı, bilmeyenlerin ise sıradan bulacakları bir kurgu yöntemi. Belki de beceremez, vazgeçerdim. Yok, belki değil, beceremezdim bunu kesinlikle!

Anons, evet, uçak sağ kanadının üstünden bir dönüş yapıyor. Karanlığın içinden geçtik. Dünyada inecek var!

Kahkaham tuhaf, gırtlağımdan geliyor. Bana bakıyorlar. Kafayı bulduğumu sanıyorlar. Yataykentin ışıkları pırıl pırıl.

Gündüz değil miydi az önce? Bu kentin gecesi, on beş yıl sonra...

Arıza... kalp... Dolu dolu bir fuck off!!!

Adamlarla yarın buluşacağım. Önce bizimkilere uğramalı. Kalpleri yerinden oynayacak beni görünce. Korkudan değil. Şaşkınlıktan. Oğulları on beş yıl sonra döndü işte. Gidecek gene, ama bir süreliğine de olsa burada. Birlikte zaman geçirecekler dolu dolu. Arada bir kaybolacak, dönecek gene. Kısa bir süre bedelli askerlik yapacak. Aradan çıkacak o iş de. Aldığım hediyelerle oyalanırlar biraz... Tuhaf. Gene oradayım. Eskiden ait olduğum yerde. Hikâyeler gizleyen topraklarda.

Sözümona, arızalı kalpler memleketinde...

Bu, brandy... değildi. İçine ne kattıklarını bilmiyorum ama. Sıradan bir kalp krizi sanılacak, evet. Oh God!!! Bunun için mi gönderdiler beni buraya?

God damn!!!

Burada havasızlıktan öleceğiz hepimiz. Yoo, siz yaşayacaksınız, ben öleceğim. Baştan beri bunu planladılar. Genlerimizle oynanırken, bütün o deneyleri yaptırırken bize, yeni türler bulmaya çalışırken, hep bunu planlıyorlardı gizli gizli. Kimsenin haberi olmayacaktı olanlardan. Gizi bilenlerin yok edilmesi gerekiyor tabii. İşlevimizi bu kadar çabuk tamamlayacağımızı düşünmemiştim. Auch!!! My heart hurts!!!

Şu anda beş kişi daha farklı yerlerde öldürülüyor. Açın gözlerinizi. Şu anda binlerce insan öldürülüyor. Yarın, on binleri, yüz binleri bulacak bu sayı. Gözlerindeki ışıkların yavaş yavaş söneceğini anlayan oyuncak bir robot gibi... gidiyorum.

Hayır, hiç değilse, Leela'ya onu sevdiğimi söyleyebilseydim... Bir bunu beceremedim... Babamın da anneme asla söyleyemediği gibi... Sakin ol! Panik atak mood'undasın! Her şeyi aynı anda düşünmeye çalışıyorsun. Farkındasın en azından! Rahatla... Be cool man!!! Come on!!!

Bu kadın kemeri zorla bağlamaya çalışıyor. Bağlamayacağım. "Anlamıyor musun? Bak, otururum daha çabuk kana karışır... O brandy'leri veren hostes nerede? Nerede o? O kadın nereye kayboldu? Görevini tamamladı artık, değil mi?"

"I won't! Zehirlendim diyorum. Zehirlendim. Yardım edin bana! Niye bakıyorsunuz yüzüme Öyle? Help me! Help please... Fuck you all! Heeeyyy, look at me you son of a bitch Fuckyou!"

DENİZ GÖREN ODALAR

Kış sabahına hazırlanan bir kent.

Deniz kıyısındaki garın ön tarafında, taksiden genç bir adam iniyor.

Bulutların arasına girip çıkan hilalin ucu sırtına dokunuyor. Ürperiyor adam. Tren 05.40'ta hareket edecek. Beş dakikası var. Hemen biletini alıp trenin kaçıncı yoldan kalktığını öğrenecek. Koşturmaya başlayacak. Memurların keyfi belli olmaz. Birden kaldırıverirler treni. Kalır ortalık yerde. Halbuki gitmesi lazım.

Sonra, sıcak bir vagonda saatini kurup bir saat yirmi dakika boyunca kestirmeye çalışacak. Muhtemelen kendisinden başka kimse olmayacak vagonda. Tren istasyonlarda durdukça öğrenciler, memurlar, işçiler, hafta sonunu büyük kentte

geçiren taşralılar, mahmur yeniyetmelerin eşlik ettiği, uykusuzluklarına dirençle sahip çıkan ihtiyarlar, simitçiler, meyve suyu satıcıları binecek trene. Vagonlar arasında gezinen, tanışlarını, iş veya okul arkadaşlarını arayan insanlar vagonların kapılarını kapatmayı unutacaklar. Adam, kestirmeyi bırakıp kapıyı kapatmak için ayağa kalkacak. Güne gene yorgun çıkacak.

"Beşinci yolun başından!" diyor nursuz ihtiyar memur. Bir tan vakti bezginliği üzerinde. Emekliliğini bekliyor besbelli. Gecenin köründe orada ipsiz sapsız adamları, kadınları görmekten bıkmış. Genç adam ipsiz sapsız takımından değil besbelli ama, vakit, memurun "eşek saati".

Genç adam beşinci yolun ucuna doğru yürüyor. Makinisti bulmak umuduyla. Gerçekten de o trenin gideceğinden emin olmak istiyor. Daha önce, defalarca, "Ada" yönüne gidiyor diye bindiği trenlerin, "makine bozuldu", "yaylarda kopma var" diye durdurulduğunu, başka yollardaki başka trenlere geçmek zorunda kaldığını hatırlıyor. Emin olamıyor bir türlü. Demir ağlarla örülmüş yurdun demir ağları paslanalı epey bir zaman olmuş. Paslar giderilmeli ama, nasıl?

Adam "makine"ye doğru ilerlerken, ilk vagondan bir yaratığın aşağı indiğini görüyor. Tan öncesinin loşluğunda, bir hamamböceği duyargalarını gezdiriyor adamın midesinde. Tehlikeli bir kentte yaşıyor ne de olsa. Gasp, hırsızlık, kapkaççılık almış başını gidiyor. Parayı alıp sahibini bıraksalar neyse. Artık yaralıyor, öldürüyorlar.

Yaratık, camlardan yansıyan sokak lambalarının ışığında biraz şekillenince, beline kadar inen, kenarı kırçıllı kara bir şala sarınmış, sırtı hafiften kambur, yaşlı bir kadına dönüşüyor.

"Bu tren mi gidiyor Ada'ya?"

Yaklaşıyor adam. İri burunlu, bıyıkları seçilen, çirkin, yaşlı bir kadın. Şalın altından sarkan başörtüsü yana kaymış, gri saçları görünüyor.

"Bilmiyorum. Üstünde öyle yazıyor, ama belli de olmuyor ki! Onu soracağım ben de."

"Makinede kimse yok. Boşa zahmet etme!"

Adam bakıyor. Makinist ile kondüktörler gelmemiş daha. Tam o esnada karanlığın içinden yirminci yüzyıl ortalarından kalma bir devletin simgesi çıkıyor. Kara kasketli, ağır, bıyıklı, uykulu, hantal.

"Bu tren Adapazarı'na mı gidiyor?" diye soruyor adam.

"Başka tren mi var?"

Çevrelerinde bir yığın tren var. Genç adam bir şey demiyor. Makineye dalıyor devlet.

"Ha kurban olsun anan, gel otur şöyle!" diyor yaşlı kadın.

Ilık kompartımana giriyorlar. Makineye bağlanmış ilk vagondalar. Genç adam teker teker pencerelere bakıyor. Bir vasistasın mandalı kırılmış. İçeriye rüzgâr giriyor. Yaşlı kadın tedirgin bir sesle:

"Ne o kurban? Ne olmuş oralara?"diyor.

"Pencerenin kenarı kırılmış. Tren hareket edince çok soğuk gelir buradan.Üşütürüz!" diyor genç adam.

Bond çantasını, az önce bıraktığı masanın üstünden alıyor.

"Hadi yan vagona geçelim!" diyor kadın, iki çantası ile iki naylon poşetini alelacele bir araya toplarken.

Genç adam bu ısrarcı tutumdan rahatsız; ama kadının sesindeki bir tını onu aksilik etmekten alıkoyuyor. Yardıma ihtiyaç duymaktan kaynaklanan bir tedirginliğin ifadesi bu tını.

Bir sonraki vagona geçiyorlar.

Adam masanın bulunduğu sol tarafa, kadın da aynı hizada, sağ tarafa eşyalarını koyuyor. Bir önceki vagona kıyasla daha sıcak burası. Adam gene de pencereleri yokluyor. Sağlam.

Sol tarafta, trenin gideceği yöne bakan iki koltuktan pencere kenarındakine yerleşiyor. Yaşlı kadın da sağ pencerenin yanındaki koltuğa oturuyor.

Bir sakillik var kadında, bir zavallılık belki de.

"Bu saatte işe mi?" diyor kadın.

"Evet... Öyle sayılır. Siz nereye?"

"Oğlumu ziyarete."

"Nerede oğlunuz?"

"Adapazan'nda... Mapusta."

Vagonun ışıkları yanıyor aniden. Sanki küçük bir sarsıntı oluyor aşağılarda bir yerde. Işıkların vızıltısından başka ses duyulmuyor. Tekrar sönüveriyor ışıklar. Adam camın üstüne boyanmış hilal ile ortasındaki yıldızın gölgelerini görüyor beyaz formika masanın üzerinde. Sanki ilk kez farkına varıyor. Aylardır gidip geldiği yolda ilk kez bir iz düşüyor orta yere. Üşüyor adam. İç ürpermesi.

"Geçmiş olsun!"

"Suçsuz oğlum."

Dama düşen herkes suçsuz olduğunu söylermiş. Kadın, ne düşündüğünü anlamışçasına bakıyor adama.

"Anan kurban, vallah suçsuz oğlum. Taa Ankara'lara gittim onun için. Aha bu saatte yeni geldim, oradan da trene yetiştim oğlanı göreyim diye. Sabah beni karşısında görmezse boynu bükük kalır oğlumun, bilirim."

Adamın gırtlağına bir şey tıkanıyor. Eski bir şarkı belki, bir susam tanesi, bir kiraz çekirdeği yazdan kalma. Halbuki, taksiyle gelirken gara, trende bir buçuk saat kestirmekten başka düşüncesi yoktu.

"Bilardocuda çalışırdı ahmak oğlum. Bak anan kurban, kaç yaşındasın sen?"

"Otuz üç."

"Maşallah. Anan, baban sağ mı?"

"Sağlar."

"Benim adamımı yirmi beşimde kaybettim ben. Beş çocukla kaldım İstanbul şehrinde."

"Başınız sağ olsun!"

"Beş çocukla bir başıma, anan kurban. Bizimkiler 'Seni evlendirelim,' dediler. 'Yok,' dedim, kaderim böyleymiş."

Büyük kız ile oğlanı abimgile verdim. Onlar büyüttü. Antalya'dalar. Kız evlendi geçen sene. Oğlan kalfa olmuş marangozun yanında. Geçen geldi elimi öpmeye. "Ana," dedi, "sana para veremiyorum. Kusura bakma!" Dedim, "Deli misin oğul? Sen sağlıklı ol, huzurlu ol, bana para ne gerek?" Abisini çok iyi tanımıyor. Onun için biraz uzak araları. Onu görmeye gelmediler."

Genç adamın eline camdaki hilal ile yıldızın gölgesi düşüyor. Tren usul usul hareket ediyor.

Adamın gözlerinden garip bir dünya geçiyor. Babasının ölümünden sonra, ablası ve eniştesiyle kanlı bıçaklı oluşları. Alt tarafı da, üst tarafı da iki ev ile bir otomobil.

"Bir ablam var benim de... Vardı... Üç senedir görüşmüyoruz. Yakın şehirlerdeyiz, ama çok uzaktayız artık..Aramızda iki ev, bir otomobil, bir mezar, bir de nefret var!" demeyi istiyor ama, ele sır anlatılmaz ki. Öğretilenler, insanı insandan ayrı koyan...

"Oğlum iyi kalpli benim. Saf oğlum. Dediydim, "Bak oğul! Ben beş yavru yetiştirdim bu zalim dünyaya. Sen bu akılla kurda kuşa yem olursun İstanbul şehrinde. Dinlemedi. Sıkıldın mı kurban?"

"Yok, ne diye sıkılayım? Siz kendinizi üzmeyin. Anlattıkça öfkeleniyorsunuz."

İlk istasyonda birkaç kişi biniyor trene. İkinci vagona gelen yok şimdilik. Tren sesi hep aynı.

"Bir gece işten eve gelirken bu benim oğlan iki kat aşağıya düşüveriyor. İki bacağını da kırdı. Tam kırk gün yattı bu."

"Sarhoş muydu?

"Yok kurban, içki nedir bilmez o."

Beş çocuk ve saflık... Mümkün mü?

"Kırkıncı günde tam, üç arkadaşı geldi eve. Bilardocudan tanıyormuş bunları. Güldüler, konuştular. Sonra, "Teyze, biz senin oğlanı biraz gezdirelim. Sıkılmış canı!" dediler. İçime doğmuş gibi, "Yok!" dedim, "Hastanın ne işi var sokakta, gece gece hem!" Oğlan kesilecek mal gibi baktı gözlerime. "Ana,"dedi, "çok sıkıldım. Hazır arabayla gelmişler, biraz gezelim."

Oy dilim kopaydı da, he demeyeydim. Oğlanın melül haline dayanamadım. O gece gitti bunlar. Beklerim oğlan gelmez, beklerim gelmez. Ertesi sabah yollara düştüm. Çevredeki bütün hastanelere gittim, polise gittim. Kimsenin haberi yok. Dedim, öldü bu. Ama bir de ümit var. Ölse haberim olurdu. Bir hafta sonra ablasını evlendireceğiz, pazartesi günü. Yok bu. Konuştuk ailecek. Düğünü yapmaya karar verdik. Artık bütün hazırlıkları tamamlamışız. Düğünü ettik. Kızı koca evine gönderdim. Kaldım bir başıma. Ev gelir üstüme üstüme.

"Sonra nasıl buldunuz oğlunuzu?"

"He kurban, onu söyleyeceğim şimdi... İki gün sonra aradı bu." "Ana, ben hapisteyim!" dedi. Tarif etti, kalktım, gittim. Ağla, ağla, gözlerim davul gibi olmuş. "Beni buradan kurtar!" diyor da başka bir şey demiyor.

"Niye atmışlar hapse?"

"He şimdi onu da deyivereyim. Bunlar arabayla Sarıyer'e gitmişler. Park etmişler otomobili. O sırada bir polis arabası geçmiş yanlarından. Benimkine, "Sen burada bekle. Biz şuradan içecek bir şeyler alıp geleceğiz," demişler. Bu da şüphelenmemiş tabii. Derken bakmış, gelen, giden yok. Ayakları da kırık. Otomobilden çıkamıyor. Birden polis gelmiş, bunu teslim almış. Araba çalıntıymış meğer!"

***

"Yaptığına hırsızlık denir!".

"Asıl sizinki hırsızlık. Almışın kocanı da arkana, elinizden gelse gıdım koklatmayacaksınız." Bunalıyor adam.

"Ana o çocukları bul!" diyor da başka bir şey demiyor. Adlarını biliyor sade. Soyadları da yok. Çıktım karakola. Yalvarıyorum komisere. Çocukların adını veriyorum. "Soyadlarını bilmeden bulamayız teyze. Sen bu işi unut!" dediler. Benim ahmak oğlumun cahilliği. Ne gidersin bilmediğin adamlarla bilmediğin yerlere? Hırsız diye tutarlar seni.

"Bu yüzden mi hapiste?"

Aksayan bir şey olduğunu düşünüyor adam. Hukuk sisteminin baştan sona düzeltilmesi gerektiği bir ülkede yaşadığını biliyor. Ama kadının anlattığı hikâyede de aksayan bir şeyler var. Öncelikle bir otomobilde iki bacağı kırık bir adam. Polislerin onu hırsız diye yakalamaları pek olası görünmüyor. Sonra, bilardo dükkânında tanıdığı, soyadlarını bile bilmediği üç adamla gecenin köründe bir yerlere gitmesi bir tuhaf elbette.

"Melek gibidir oğlum, anan kurban. Dört sene hapis verdiler uşağıma. Önümüzdeki ocak ayında üçüncü senesini dolduracak. Daha rahat bir yere naklini istedi. "Anam beni buradan ancak sen kurtarırsın. Başka kimim var?" dedi. Gardiyanlara ağladım, yalvardım. Dediler, "Teyze elimizden bir şey gelmez. Kanun var bu ülkede." Ankara'ya gidersem, Adalet Bakanlığı'na, orada beni dinlerlermiş. Gittim, anan kurban!

"Abla, benim. Annem nasıl oldu?"

"Merak etmekte geç kalmadın mı?.. Affedersin... Günden güne zayıflıyor. Doktorlar az zamanı kaldığını söylüyorlar. Acıları gitgide artıyor... Gelsen iyi olur."

"Telefona versene!"

"İçeride yatıyor, gelemez ki... Buraya gelme zamanın geldi de geçiyor."

"Halledilecek çok önemli bir işim var."

"Gel buraya... Enişten ile beni görmek istemediğini biliyorum ama, onu gör hiç değilse... Pişmanlık duyarsın sonra."

"Geleceğim dedim ya."

"Ne zaman?"

"İşimi halleder halletmez."

"Sen geleceksin ümidiyle yaşıyor. Durmadan seni soruyor. Artık yalan söylüyorum 'Aradı, gelecekmiş' diye. Bekliyor."

"Geleceğim. Paraya ihtiyacın var mı?"

"Bakanlıkta ağladım, yalvardım. Bir memur vardı efendiden. Aldı beni, oturttu. Su istetti. "Teyze ağlaman, sızlaman bir şeye yaramaz,"dedi, "Kanun var bu ülkede!" Sonra da, oğlan üç seneyi doldurunca bir dilekçe yazmamızı istedi. O zaman, dördüncü sene için, belki daha rahat bir yere aldırabilirmiş onu. "Allah razı olsun!" dedim. Geldim İstanbul'a. İşte şimdi de, oğlana haber vermeye gidiyorum. Erkenden geldim gara.

Tren sonraki istasyonlardan epey bir yolcu almış. Ama baştaki vagonlar halen tenha.

"Anan kurban, senin de uykun geldi. Hadi uyu biraz!"

Adam yarı açık gözleriyle yaşlı kadına bakıp gülümsemeye çalışıyor.

"Benimki uyumamıştır şimdi... heyecandan. Götüreceğim haberi bekliyordur. Küçükken de böyleydi... Şöyle rahat bir yere götürseler. Deniz gören odalara yerleştirseler oğlumu!"

"Abla... benim"

"Artık sana söyleyecek hiç..."

"Yarın sabah ilk trenle geliyorum." Bir ışıltı sesinin tınısında.

"Çabuk ol"

"Haytadır, hovardadır, ama oğlumdur. Bir başıma yetiştirdim, bir başıma... Çalıştım...

Adam gözlerini açtığında, solgun kış güneşinin camdaki hilal ile yıldızda oyunlar kurduğunu görüyor.

Yanındaki ve karşısındaki koltuklar boş. Karşı tarafta, kirli mavi tulumlarını giymiş üç işçi uyku mahmurluğuyla sabah sigaralarını tellendiriyor. İki sevgili alçak sesle tartışıyor. Kızın annesi oğlanla görüşmesini istemiyormuş. Kızın da, geleceğini düşünmesi gerekiyormuş. Ya o, hiç mi sevmemiş delikanlıyı? Hiç mi titrememiş gönlü? Zaten yakında askere gidecekmiş. Böyle olursa, bu halde, nasıl dayanırmış orada? Çıldırmaz mıymış? Sözcükler birbirinin içinde eriyor. Her birinin kendi kendisini dinlediği bir konuşmaya dönüşüyor alçak sesli tartışmaları.

Adam başını yana çeviriyor. İki koltuğun üzerine uzanmış kadını görüyor. Başörtüsü açılmış iyice. Gri saçlarının ucuna kına yakılmış. Şalını üstüne örtmüş, ayaklarında eskimiş kara botlar. Botun sağ tekinin tabanı delinmiş. Hafif hafif horluyor kadın.

Adam gülümsüyor. Birazdan evde olacak... ablasının evinde. Saatine bakıyor. Kırk beş dakika ancak kestirebilmiş.

Oldu olası aynı kâbusu görüyor düşlerinde. Dağılmış misketler ve kendisini döven iriyarı oyun arkadaşı. Senelerdir aynı. Dayak yemekten bir türlü kurtulamıyor. Sona doğru, oyun arkadaşından kaçmak isterken karşı tarafta yerin hareket geçtiğini görüyor. Koskoca, kapkara bir toprak parçası bent oluyor önünde. Birden sarıp sarmalıyor bedenini. Çekip

toprağın üstüne yatırıyor ve kapanıyor üstüne. Oyun arkadaşı gülerek onu seyrediyor. Senelerdir...

Hilal ile yıldız masanın kirli beyazlığında uzanıp çarpılıveriyor. Ağaç gölgeleri düşüyor içeriye. İnsanların tepesinde orman. Kayboluyorlar orman gölgelerinde. Sağ tarafta, kadının üstündeki pencereden, bir azgın deniz çalkantılı bir yüzyılı anlatıyor yolculara. Kim ne yapsın yüzyıl söylencesini sabah mahmurluğunda? İşçiler, âşıklar ve bekleyenler yol derdinde, sadece yol derdinde.

Adam gözlerini aşağı indirip sakin bir uykunun koynundaki güzel kadına bakıyor. Horlayan, küçük cüssesinden beklenmeyecek kadar sağlam ve direngen o güzel kadına.

Bir kadın, oğul uykusunda, sakin.

Bir diğeri, başka bir şehirde, ölüm döşeğinde, oğlunu soruyor...

"Allahaısmarladık!" demeyecek.

Sahildeki sitelerin yanından hızla ilerliyor tren. Vagon sarsılmaya başlıyor birden - Hayır, tren sarsılıyor.

Ani bir fren. Raylarda kıvılcımlar. Yolcular dehşet içinde yerlerinden fırlıyorlar. Sitelerin, öfkeyle okunmuş mektuplar gibi, görünmeyen bir el tarafından buruşturulup yere atıldığını görüyorlar. Ağaçlar en oynak yerlerinden sarsılıp yaylar çiziyor. Bir şimşek çakıyor yerin altından. Trenin altındaki raylar tanınmayan bir kuvvet tarafından ikiye ayrılıyor, geriye doğru kıvrılıyor. Hayat panayırının en zalim gösterisinde birer seyirci artık onlar.

Çığlıklar... Gözbebeklerinde ve ruhlarında korku.

Gücünü yitirmiş hilal, gökyüzünde, lodosa yenilmiş bir kayık gibi ortasından ayrılıp düşmeyi bekliyor içinden çıktığı toprağa.

BOŞ BIRAKILAN BANKLAR

Akşam alacasında kargalar. Çığlıklar atarak geçip gidiyorlar yukarılardan. Pieter Bruegel'in *Karda Avcılar* tablosu ile Habil-Kabil söylencesi karışmış, bir atmosfer kurmuş binlerce adama, bir de küçük kasabaya.

İki şehri birbirine bağlayan yolun kıyısına kurulmuş bir kasaba. Kara kuru, bozkır yalnızlığını her mahallesinde taşıyan, insanları içlerine kapanmış bir kasaba burası. İnsanı ferahlatan hiçbir şey olamazmış gibi. Her evde ayrı bir hikâye yaşanır elbette. Ama kasabanın hikâyesi tektir: terk edilmişlik. Kasabalıların hepsi terk edilmiş hisseder kendisini burada. Doğma büyüme oralı olanlar, alışmıştır bu duruma, bu hisse. Onunla yaşamayı öğrenmişlerdir. İşlerine giderler, kahve-

ye çıkarlar, günlük muhabbetlerini edip kapanırlar evlerine gecenin erken bir vakti. Ama dışarıdan gelenler uzun zaman boyunca ya da en azından alışana kadar, sevdikleri insanlar tarafından terk edildiklerini düşünürler. Bir gün o insanın çıkıp geleceğini, sonra da birlikte buradan uzaklaşacaklarını. Bir daha arkalarına bakmadan. İki şehri birbirine bağlayan yola çıkıp bir otobüs durduracaklarını ve bir daha asla buraya dönmeyeceklerini. Asla. Zaman geçtikçe kabullenir insanlar, her şeyi, olduğu gibi.

İç karartan iki binanın arasında yer alan karanlık bir avlu. Avlunun iki yanı açık. Bir tarafı bomboş araziye bakıyor. İleride kulübeler, dikenli teller. Diğer yanda durunca, lojmanlara giden yokuş görülüyor.

Bir örnek giyinmiş genç adamlar, bir binadan çıkıp diğerine giriyorlar aceleyle. Binanın önünde üç telefon kulübesi var. İkisi arızalı telefonların. Sağlam telefonun bulunduğu kulübenin önünde, bir kişi içeridekinin konuşmayı bitirmesini bekliyor. Kulübedeki genç adam konuşmayı uzattıkça uzatıyor. Boğuk, kısık sesi işitiliyor dışarıdan.

"Tamam... Böyle olacağı belliydi... Sen bilirsin ama... Ben burada... bildiğin gibi değil... anlatamam şimdi. Biliyorsun, telefonlar..."

Dışarıdakinin canı sıkılmış; o, bambaşka yerlerde olmak istiyor şimdi. Evinin sıcaklığında bir zamanlar "bıkkınlık" adını verdiği, şimdi ise "huzur" olduğunu anladığı o duyguyu hatırlarken, kapının önüne gelip kendisine seslenen arkadaşına, "Kanka, acayip yorgunum be! Sen gelsene yukarı!" demeyi istiyor.

Avludaki beş banktan üçü boş. Yan yana duran iki bankta üç kişi oturuyor. Sigaraların dumanı mavi salınıyor göğe. Gök esirgemeyen, karanlık... Tepsiye saçılmış pirinçler gibi yıldızlar, dünyanın bu köşesinden habersiz.

Çöl gecelerinde sonsuzluğu görebilirmiş insan, öyle derler. Orada ise sonsuzluk, duran zaman.

Bankta tek başına oturan, dalgın, geldiği yeri düşünüyor, geride bıraktıklarını. İki adamın yanındaki bankın, onlara uzak düşen kenarında oturuyor. İğreti.

İki adam da aldırmıyor kendilerine yakın oturanın varlığına. Koyu bir muhabbetteler.

"Senin kızla konuştun mu?"

"Biraz önce aradım. Gene babası çıktı. Kapadım telefonu.. Geçen aradığımda hatun kızdıydı. Böyle telefonla arayanlar ses vermediği zaman babası şüpheleniyormuş." "Bazen, yanlış numara gibi bir şeyler söyle de kapa bari!" dedi...

"Deli misin?" dedim. Bu defa adam daha beter şüphelenecek. Neymiş? Her telefon açışında, aynı ses başka şeyler söyleyip kapıyor. Sen olsan şüphelenmez misin abi?"

"İnsan kıllanır tabii!"

"Kıza söylemiş zaten; telefon numarasını değiştirecekmiş. Herif naletin teki ya. Altmış altı yaşında, hâlâ başka karılara gidip eve gelince de bunun anasına...

"Nasıl olacak senin bu iş?"

Derin bir iç geçiriyor delikanlı.

"Abi, çok özledim kızı ya! Şimdi de buraya tıkılıp kaldık... Daha... hiç birlikte olmadık biliyor musun?"

"Yok ya!"

"Valla."

"Ne lüzumu vardı şu sırada?" diyor kumral kız. Masum. Gözlerinde bir matlık.

"Kanunlar böyle!" diyor genç adam.

Gece sarıp yatırıyor bir örnek giydirilmiş adamları. Ay yorgun bir hilal, tumturaklı ezgilere, kararlı marşlara ters düşen.

Bankta tek başına oturan genç adam telefon kulübesine bakıyor. Giren hâlâ çıkmamış.

"Yalnız, iki gece arkadaşımda kalacağım diye babasından izin almıştı da, benim bir arkadaşımın evine kapanmıştık. Orada, öpüşüp koklaşıyoruz, iş sokmaya gelince, "Yok!" diyor arkadaş. Olmaz böyle bir şey ya! "Ya, sonunda nasılsa yiyeceksin bunu!" dedim, "Ne kadar çabuk yersen o kadar iyi olur. Zevkine varırsın; daha da çok istersin." Öyle değil mi abi? Açılınca,canı daha çok ister kadınların.

"Öyle tabii."

Bunu söylerken gözleri dalıyor delikanlının. Bin bir eski hikâyeyi düşünüyor. Beriki susmuyor bir türlü. Sanki ne kadar konuşursa o kadar uzaklaşacak avludan, o kadar başka hayatlara kavuşacak.

"Ama ben şeyden korkuyorum. Benim kız bir açılırsa bir daha başa çıkamam onunla. Hep ister... Bizim bir arkadaş vardı. Bir kıza takılıyordu öylesine. Bu, kızı yırtmış abi. Kız bir orgazm olmuş; ağzı gözü birbirine karışmış. Çomak içindeyken zevkten dağılmış. Bizim arkadaş, "Değişikliğe inanamadım!" diyor abi... Sonra, kız bir türlü doymamış. Beş dakikada bir bizimkinin sokmasını istermiş. Çocuk diyordu, "İliğimi, kemiğimi kuruttu!" diye. Sonradan ayrıldılar zaten. Benimki de öyle olur diye korkuyorum abi.

"Ulan ne adamsın ya!"

"Sonra, o arkadaş, kızdan ayrıldığında perişan oldu. Ağladı, sızladı, dağıttı. Hatta gidip bir travestiye takıldı. Hem de herif kestirmemiş abi. Bizimki takıldı işte! Neyse, sonra ondan da ayrıldı, kızı da unuttu. İnsan her şeye alışıyor ya!

"Öyle ya, baksana biz bile buraya alıştıktan sonra..."

Telefon kulübesindeki genç adam çıkıyor. Yüzünden düşen bin parça. Dışarıda bekleyen genç tam içeri girecekken, "Telefon kesildi!" diyor.

"Ne oldu? Gene kart bitene kadar konuştun mu?"

"Özlemişim kızı. Ne yapayım? Kaç kontür kaldığını göremedim.

Bankta tek başına oturan adam bir sigara tellendiriyor. Ucu, geceye açan sabır çiçeği.

Adam karanlığın derinliklerine bakıyor. Soğuk iliklerine işlemiş, yakasını kaldırıyor. "Neredesin?" diyor aniden. Yan banktakiler işitmiyorlar.

"Sonra, kız çocuğa geri döndü. Ama daha da iştahlanmış. Çocuk da kabul etti. Gene beraberler, ama eskisi kadar ciddi değil bizim arkadaş. Öylesine takılıyorlar işte..."

Başını göğe çeviriyor. Yeni bir sigara çıkarıp bir öncekinin izmaritine asılı kalmış közle yakıyor.

"Bakalım benim kızla neler olacak! Yakınlarda bir ev olsa, babasına bir bahane uydurup gelir ama, ev yok işte! Hele bu abaza halimde onu öyle bir doyururum ki! Hafta sonu için çıktığımda yediririm ona. Zaten şap map vız geliyor."

"Benim arkadaşların bir evi var ama... bilmem ki! Ben olsaydım kabul ederlerdi. Ama seni tanımıyorlar."

"Evleri büyük mü abi?"

"Dört oda ya! Yayla gibi. Üç kişi kalıyorlar; ama, onların da sevgilileri var. Arada, gelip gidenleri de oluyor."

"Öyle olmaz abi ya! Tanıdık olsa, kapanır içeri, işimizi görürüz, ama öyle gelen giden olunca da olmaz ki!.. Abi, o yüzük nişan yüzüğü değil mi? Sen nişanlısın değil mi?"

"Oğlum bir nefes al ya! Ne çok sordun üst üste!"

"Ne yapayım abi? Canım sıkılıyor burada."

"Haklısın."

***

Tek başına oturan adam banktan kalkıyor; karşıdaki binaya doğru ilerliyor. Binaya girecekmiş gibiyken, birden çaprazına doğru yürümeye başlıyor. Epey ilerisindeki dikenli tellerin daha uzağına düşen iki apartman blokuna bakıyor. Bir hafta öncesine kadar bomboştu daireler. Gecenin karanlığına sarılan, giderek gecenin kendisi olan iki kunt kütle dururdu binlerce genç adamın karşısında. Oysa şimdi, yeni taşınan insanlarla bir organizmaya dönüşmeye başladı bloklar.

Dışarıda devam eden bir şeyler var hâlâ. Gökte ay, yıldızlar. Başka sistemler var... galaksiler... Bu kara parçasında buranın kuralları... Evren çok büyük, çok... Küçüğüz, küçültülmüş...

"Sen de içer misin abi?"

"Bu ne oğlum ya? Yakalanırsak bizi ayakta hallederler."

"Git ya! Kıllanıp beni de kıllandırma abi! Bu soğukta kim, neye bakacak?"

"Ver, bir fırt çekeyim!"

"Kar ne zaman gelir abi?"

"Az kaldı. Bunca soğuk hayra alamet değil."

Hava buz gibi. Nöbetçiler bile kulübelerine kapanmış. Kısa bir sessizlik yaşanıyor. Sonra, uzuyor sessizlik. Uzadıkça karanlığın içinde, bir manzaraya dönüşüyor, manzaranın kendisi oluyor giderek. Uzaktan kurt ulumaları işitiliyor. Kar zamanı yakın.

Avluda üç kişiler. Koğuşların gece ışıkları yanıyor artık. Herkes uykuda.

"Koşsam apartmanlara doğru! Biz buradayız diye bağırsam..."

"Sen nasıl yapıyorsun peki?"

"Neyi?"

"İşte... o işi..."

"Bizim kızın evine gidiyorum; ama ailesi de genelde evde oluyor. Beni ev halkından biri gibi görüyorlar. Biz içeri odada hallediyoruz işimizi. Zar meselesi filan da yok artık."

"Gelen giden olmuyor mu odaya?"

"Üç beş dakikada bir geliyorlar içeri tabii."

"Ee?"

"E'si, ses duyar duymaz toparlanıp ayrılıyoruz. Öylesi daha zevkli oluyor. Heyecan arttıkça zevk de artıyor."

"Biz de öyle. Arada bir kuytuda köşede zevkleniyoruz işte. Sürtüyorum hatuna."

Camlı kapının açıldığını duyuyorlar. Eşofmanlı bir genç bankta oturanlardan birini çağırıyor içerideki telefon odasına.

"Herhalde bizim kızdandır.. Babası yokken arıyor arada. Birazdan gelirim abi."

"Ben tuvalete gideceğim. Aklıma neler getiriyorsun!"

"Seni orada bulurum abi."

"Bekletme fazla! Birer sigara içip gideriz koğuşlara.

"Sade sigara mı?"

"Hele sen gel de! Kalmışsa ondan da içeriz işte."

Heyecanla içeri giriyor genç adam. Arkasından diğeri yukarıya çıkan merdivene seğirtiyor. Elini pantolon cebine sokmuş, sabırsız, fazla beklemeyeceğini ümit ederek.

Dışarıdaki genç adam apartmanlara sırtını dönüyor. Orada başka hayatlar olduğunu, başka insanların sıcak evlerinde mutlu-mutsuz yaşayabildiklerini hissetmek istemiyor. Yorgun. Bütün günün yorgunluğu. Eski bir şarkı geliyor aklına. Mırıldanıyor. Birden yeni bir şarkıyı hatırlıyor. Sözlerini tam olarak aklına getiremese de, ezgisi hoşuna gidiyor. Buralar-

da en çok söylenen şarkı bu, şu anda. Televizyonda, bir çöplükte çekilmiş klibi gösteriliyor bu şarkının. Akşam alacasında işler bittikten sonra, binlerce çift göz ekrana kilitlenip bu klibi seyretmeye çalışıyor. Uğultunun, vızıltının, bağırtının arasında.

Genç adam binaya doğru yürürken, ayaklarının altından bir dalga geçiyor sanki. Karşısına düşen yolun silkindiğini görüyor. Ayakta durmakta zorlanıyor. Ardından çığlıkları duyuyor, kırılan camların sesini. Yukarı kattan kendisini boşluğa, gecenin kalbine bırakan açık mavi pijamalı genç adamları görüyor. Kafasını çevirdiğinde arkasındaki iki blokun karanlıkta yelpazenin dilimleri gibi sallanıp sonunda katlanarak toprağa karıştığını görüyor. Buz gibi gecenin içinde, toz bulutu her yanı sarıyor. Genç adam ne yapacağını bilmeden başını kaldırıp gökyüzüne bakıyor dehşet içinde. Gökyüzünde, tuhaf bir sis bulutunun üstünde sayısız yıldızın parladığını görüyor. Ayağının altındaki dalgalar adamı ileri taşıyor, yokuşun başına. Binaların yaklaştığını görüyor.

Kurallar gibi, dogmalar gibi yıkılıyor.

Genç adamın yüzünde tuhaf bir gülümseme.

Dikenli tellere doğru ilerleyip yıkılan duvarın taşları üzerinden atlıyor.

Kasabanın olduğu yer, bir karanlıklar denizi artık.

Genç adam yolun ortasına devrilmiş minarenin çevresinden dolaşıyor. Alem ayağına takılıyor. Alıp yerden, bırakıyor çinko damın üstüne.

Hilal yeryüzüne küsmüş.

Dünya susuyor.

DERİN, NEMLİ, UNUTULMUŞ TOPRAKLAR

Islaklığı hissetti. Küçük bir kabarıklık vardı. Kaygan, ışıltılı. Orada, otların çok altında, iki tepeciğin arasında, yukarı kısımda bir yerde. Cilalanmış bir fildişi gibi, ama toprağa gömülmüş, amma gömülmüş!

Burnunu bu kaygan tümseğe değdirdi. Tümseğin, kardelen gibi kendisini aniden dışarı doğru itivermesine şaşırdı. Başını ıslak otların içine iyice gömdü. Otların nemi yüzüne işledi aynı anda. Tümseğin kayganlığı burnunu gıdıkladı. Badem rengindeydi... tümsek, arsızdı. Tenine değdikçe gözeneklerine işliyor, kendisini sunuyordu ziyadesiyle.

Üzerlik kokusu yayılıyordu otlardan. Çocukluğundan beri duymadığı, neredeyse unuttuğu, o anda da bu kadar kolay-

ca nasıl hatırlayabildiğine şaşırdığı bir koku. Gücünü ateşten alan, kötülükleri uzak tutan eski bir inanış. Sonra birden, otların neminde, amberin geniz dolduran tatlı kokusunu hissetti. Dudaklarını araladı. Dili otların üzerinde gezindi.

Yukarıdan görüyoruz onu. Kuşbakışı. Kıraç bir arazide bir parça otun üzerine dayamış ağzını. Susamış da, toprağın derinliklerinde, kendisini ele vermeyen bir kaynaktan kana kana içmek ister gibi.

Yaklaşıyoruz yeniden.

Dilinin altında kayıyor otlar. Bahar güneşini ıslatıp yumuşatıyor diliyle. Güneş serinliyor otlarda. Ölgün hilal geceyi bekliyor hükümranlığı için. Saklanmıyor. Maviyi sarıyor kendisine, yakıştırıyor.

Dilini ağzına sokup bir tat almaya çalışıyor... Mayhoş. Dolunayın tadı gibi. Serseme çeviren lodosta, kendisini sakınmaya çalışan bir dolunay tadında. Tekrar tekrar yalıyor otları. Tümsek ortadan kaybolmuştu. Yalnızca, ıslak otlar dilinin altında. Otları aralıyor. Alttaki küçük tepeciği görüyor. İçeride, çoraklığın kalbine giden bir yarık. Bereketin kaynağı. Dilini küçük yarığın içinde çevirmeye başlıyor. Aşağı yukarı, sağa sola, içeri dışarı.

Baldırlarındaki kasılmadan rahatsız oluyor. Biraz gevşemeye çalışıyor. Kasıklarındaki gerginliği iyiden hissediyor. Bacaklarının arasında giderek sertleşen, toprağı zorlayan, çoraklığa baskı yapan parçayı.

Acunun sırrı damar damar yürüdü içinde, gelip o parçada durdu sessiz, beklentili, yalaza kesmiş.

Dili durmaksızın topraktaki yarığın içine dalıp çıkıyordu. Bacaklarının arasındaki toprağın seğirmeye başladığını hissetti. Dilini otların arasından çekti. Ağzında mayhoş bir tat. O tadı yitirmek istemiyordu. Dilini çektiği yer ıpıslaktı. Hafif bükümlerle, kıvrımlarla içeri çekilen tepecikler ıpıslak. Bir te-

nin ürperişi, akşamın sessiz inişi, derken karga çığlıkları duyuluyor ileriden, uzaklardan, gitgide yaklaşan. Zamanın geçmesi gerekiyor. Halbuki geçmeyen bir zaman var. İki saat bile geçse kârdır.

Yukarıdan görüyoruz onu. Aniden başını yukarı kaldırıp yüzünü göğe çeviriyor. Uzaklardan gelen kargaları görüyor.

Yaklaşıyoruz. Bir acı okunuyor gözlerinden. Üstündeki kıyafeti tamamlarcasına yemyeşil gözleri. Acı yeşil. Kara, uğursuz kargalar. Sesleri birleşip kahkahaya dönüşüyor. Çınlıyor bozkırda. Tellere çarpıp süzülerek dışarıdaki asfalta dökülüyor karga çığlıkları.

Gövdesini yukarı doğru çekiyor. Bacaklarını geriye uzatıp ıslak yeri bedeniyle ortalayarak uzanıyor. Tepeciklerin arasına yerleşiyor iyice. Huzur içinde. Vücudunu aşağı yukarı indirip kaldırıyor. Sonra aniden sürtünmeye başlıyor toprağa. Sert, sıkı, telaşsızca. İki tepecik iyice ayrılıp içine kabul ediyor onu.

Ellerini yere dayıyor, önce okşarcasına toprağı. Nemli tepecikler kıvranıyor gibi. Sonra ayalarını ve ayak parmaklarını toprağın üzerine iyice yerleştirip aşağı yukarı inip kalkmaya başlıyor. Dirsekleri kıvrılıp açılıyor, bütün vücudunun yükünü taşıyor. Yüzü çorak toprağa değiyor, uzaklaşıyor, değiyor. İçinden sayıyor. Bir... iki... on dört... yirmi üç... yirmi altı... yirmi dokuz.

Nefes nefese. Bacaklarının arasındaki toprak gitgide açılıyor. Sanki tepeciklerin içinden derinliklere doğru yol alıyor.

Toprağın derinlikleri ıslak. İçinde kayıyor. Derinlikler, sertliğine hasret, kavrıyor onu. Sımsıkı. Kalkabilmesi giderek zorlaşıyor. Yalnız yorgunluktan değil; toprağın onu koparmak, kendisinin kılmak istermişçesine içinde tutmaya çalışmasından da. Önce zevki tattırırken, gitgide bir düşmana dönüşüyor toprak. Hayat gibi. Derken, çıkmak istese bile çıkamıyor derinliklerden. Altındaki tepeciklere tutsak olmuş. Ar-

tık, onlara boyun eğiyor. Onlar nasıl isterse öyle olsun. O, o, o nasıl isterse öyle... Bütün yorgunluğu ve diriliğiyle kendisini bırakıveriyor. Tepecikler harekete geçiyor sanki. Daha derinlerine çekip bırakıyor onu. Artık, o, toprağın istediği, arzu ettiği kadar var. Canı, özü ağır ağır çekiliyor, emiliyor tepecikler tarafından. Gözenekleri açılıyor... Canı yanıyor... İçinde patlayan bir fırtına... Ama fırtına öncesi sessizlikten eser yok. Şiddet istiyor. Onu rahatlatacak kadar. Acı vermek istiyor, acı duymak değil.

Arsız tümseğin kabardığını, giderek büyüdüğünü hissediyor. Tümseğin üstüne bastırıyor. Huzur veren bir boşluğa dalıyor ardından. Bu derinliğin sonu yok. Gitgide daralıp çevresini sarıveren bir derinlik.

Yukarıdan bakıyoruz gene. Yüzüstü toprağa uzanıp kendisini bırakmış. Kollarını iki yana açmış. Çarmıha gerilmiş gibi. Yaklaşınca, yüzünün toprağa belendiğini görüyoruz. Dudakları aralanıyor. "Oh" ve "of" heceleri birbirine karışarak çoraklığa saçılıyor.

Acunun sırrı toprakta, gevşeyip onu bırakan, bir başka zaman diliminde tamamıyla kucaklayacak toprakta. Beyaz, sıcak, peltemsi sır yayılıyor toprağa. Çorak toprak, yapışkan beyaz suyu derinliklerine çekiyor ağır ağır.

"Kalk!" diyor tepesindeki adam. "Artık aklın başına gelmiştir. Bir daha dik başlılık yapmaya kalkışmazsın!" Canı çekilmiş gibi yatıyor toprağın üstünde.

"Ne o? Bir altmış altı tane daha mı çekmek istiyorsun?" diye bağırıyor adam.

Ses, bozkırın karşı tepelerinde yankı bulup deli kargaların çağıltıları tarafından karşılanıyor.

Sır az önce durduğu yerde değil. Sanki hiç olmamış öyle bir şey. Olmamış. Kardeş kavgaları, ihtilaller ve idamlar tanı-

ğı toprakla sükûn hüküm sürüyor. Ani bir ses, yerin altından. Kulak kabartıyorlar. Yerin derinliklerinden acı bir çığlık, hayır, yırtıcı bir ses, buyurgan. Avaz avaza atmak istiyor kendisini dışarı.

Gökyüzü kararıyor birden. Yağmurdan kaçmaları gerek, ama vakit yok.

Görünmeyen bir saban bütün yeryüzünü, üstünde sevişilen, nefretler beslenen toprağı altüst ediyor.

Bakmaktan başka bir şey gelmez elden.

Açıklıktalar.

Kıvrılıp kırılan binaların sesleri ve insan çığlıkları geliyor. Doğanın en sert ezgisi.

Yeşil gözler toprak rengi bakıyor gökyüzüne.

YARİM BIRAKILAN HESAPLAR

"Faydasız.

Bu son mektubum Sana. Hiçbir işe yaramayacağını bile bile yeniden söylüyorum. Sen beni çok üzdün. Bir Adamın kendisini bu kadar Seven başka bir kıza bu kadar sıkıntı vermesini, yıpratmasını aklım almıyor. Hayırsızsın Sen insafsızsın kitapsızsın. Dinlediğimiz, o Seninde Sevdiğin şarkılarda kötü anlamda kullanılan ne kadar söz varsa hepsi Sensin, Seni anlatıyor. O şarkılarda ne kadar sitem söyleyen kelime varsa hepsini Sana söylüyorum bende, hepsi Seni hatırlatıyor.. Ben bu kadar değersizmiyimki bana böyle davranmaya hak görüyorsun kendinde. Nasıl olurda bu kadar taraflı, böylesine canbaz gibi davranabilirsin. Anlayamıyorum. Bir türlü ak-

lım almıyor anlamaya çalışsam da. Ne zaman vaktiyle buluştuğumuz sokaktan geçsem içim acıyor. Hakikaten iç acısının ne olduğunu Sen bilirmisin. Yani hakiki iç acısını. Böyle birden gönlün bulanıyor, o acının başlayacağını anlıyorsun, sonra aniden bir iğne sokulmuş gibi yüreğine göz göz bir şeyler oluyor sanki. Bir acıyı tarif etmek için başka bir acıyı anlatmak ne kadar manasız değilmi. Ama öyle işte. Başka türlü anlatamam. Renk olsa, kıpkırmızı olurdu acım. Bayrak kırmızısı gibi. Öyle bir yanıyorki bazen içim, bu dünyayı bırakıp gidesim geliyor. Anlamıyorsun değilmi. Anlamıyorsun biliyorum. Beni incittiğinde de yüreğimin üstü köpürürdü sanki, bir fincan kahvenin yüzü gibi. Herbir incitici lafin bir köpüğü patlatırdı. Her köpük patladığında yüreğimin üstünde izi kalırdı bir süre. O patlama anında, tıpkı panayırdaki bir muz kabuğunda oturan insan aşağı inerken ne hissederse, onu hissederdim. Ya da bir salıncak öne gelirken bedenim nasıl sarsılırsa öyle sarsılır, titrerdi kalbim. Heyecan ve mutsuzluk olurdu gözlerimde. Daha fazla ne diyecek beni incitmek için derdim kendim kendime. Faydasız, Sen bunu da anlamazsın şimdi. Ama Seninle birlikte panayıra gittiğimde mutlu olurdum ben. Hiç değilse bunu hatırla. Bir ikindi rüzgârı karıştırırdı saçlarımı dönme dolapta. Sen tutar toplardın arkadan, sonra öpmeye çalışırdın beni kimsecikler görmez diye. Al al olurdu yanaklarım, içim. Üstünde sivillerin olurdu, yakalanmaktan korkardın inzibata. Sen bana neler yaptın da farkında bile değilsin. Eski filmlerdeki gibi. Ben Seni çok Sevdiydim evvel zamanda. Masaldaki gibi.

Çay bahçesinde bir defa üç saat bekletmiştin beni. Hatırlamıyorsun değilmi. Hatırlamazsın biliyorum. Komutanınız kızmış sizi geç bırakmıştı çarşı iznine. Sonra nasıl küfretmiştin adama. Birde bırakmam demiş, sonra bir arkadaşıyla telefonla konuşunca keyfi yerine gelmiş, izin vermişti size. Hatır-

ladınmı bunu. Nasıl üzülmüştüm Sen gelmedin diye. Hani demiştinya aferin kız gözüme girdin, üç saat bekledin diye. Ben otuz üç saatte beklerdim Seni, dünyanın sonuna kadarda beklerdim işte. Ne diye yazıyorum ki sana bunları. Nasılsa cevabın gelmeyecek gene. Ama olsun. Bir satırını bile okusan bu yazdıklarımın içim rahatlar. Şu elimin altındaki kâğıt Senin eline değse içim rahatlar. Ben eline dokunmuş gibi olurum.

Ayşe bana sana yazmamam gerektiğini söyledi. Hatırlıyormusun Ayşeyi. Hani hep anlatırdım sana. Bir kerede tanışmıştınız. Yaşadıklarımızı ona anlattığım için yüzüne bile bakamamıştı Senin. Şimdi bunları yazdığımı bilse utancından ölürdü herhalde. Olsun ben Seni çok Sevmiştim be. Ayşe dediki bana o adama yazma. Eğer seni istemiyorsa sende Onu isteme. Ona yazarsan sanki ondan bir şey bekliyormuşun gibi olur dedi. Bende yazmam dedim. Hem erkekler peşine düşen kızlardan hoşlanmaz dedi Ayşe. Kaçanı kovalarlarmış. Ben bilmemmi sanki bunları. Ama olsun genede yazıyorum son defa ama. Ayşe pampal kediler gibi yaşlanacak güllü sedirin üstünde. Bense eriyecem güneşe bırakılan balmumu gibi. Ama bir daha yazmayacağım sana.

Hani Sen yazacaktın bana. Mektupsuz bırakmayacaktın. Kısada olsa yazarım demiştin nerde. Hem verdiğin telefon numarasından bir kahve çıkıyor. Oraya gitmiyormuşun. Bana yeni bir numara gönderde sesini duyayım tekrar. Sen benim sesimidemi özlemedin. Her gece sesini işitmeden rahat uyuyamıyorum demiştin hani. Bazen nöbetten kaçar arardın beni. Bir yakalasalar hapse giderim derdin, içim yanardı. Meğer bütün dayakları hak edermişin Sen.

Keşke bitmeseymiş askerliğin derdim ama günaha girerim. Sende anamı özlemiştin. Beni onunla tanıştıracaktın, elini Öpecektim hani. Şimdi koyu yeşil giyinen herkese Senmi-

sin diye bakıyorum. Hepsi o kadar benziyorki birbirine içim acıyor. Sanki hepsi aynı adam. Hepsi Sensin. Olurda gelirsen sanki o renk giyinirmişin gibi bakıp duruyorum onlara birer birer. Burdaki sivil kıyafetlerini hala giyiyormusun. Bir tişörtün kaldı ben de almadan gitmişsin. Onu yastığımın altında saklıyorum. Kokun var üzerinde. Ne yalan söyleyim ben Seni çok Özlüyorum çok. Seni Senin düşündüğünden çok daha fazla özlüyorum. Bana yazdığın şiirli mektupları saklıyorum hala. Sen bir tuhafsın. Aynı yerde yaşarken mektup yazıyordun. Her buluştuğumuzda Önceleri mektup veriyordun. Sonra vazgeçtin ama önce hep yazdın mektup. Şimdi başka yerdeyiz. Tek satır yazmıyorsun. Tuhafsın.

İlk Sevdiğin kız bendim hani. Ne olduda unuttun o sözlerini. Hani başka kimseyi Sevmemiştin. Öbür çerez kızlar olmuştuda sonra beni bulmuştun yemeğin üstüne tatlı yer gibiymiştim ben. Senin beni kandırdığını biliyorum. Aptal değilim ben. Ama Sevdimdi Seni çok. Olsun yazıyorum genede bu son ama. Sen hiç özlediğin olmuyormu beni. Bir kere bile olmadımı. Hani akşam güneşi pembe batarya burda, Senin şehrindede aynı değilmi o güneş. Bir battığında beni hatırlamıyormusun. Ben her akşam vakti Seni hatırlıyorum. Şimdi diyorum onun şehrindede güneş batıyor. Acaba ne yapıyorsun o saatte. Bazı geceler elim telefona gidiyor. Unutuyorum burdan gittiğini. Sanki kışladaymışın gibi Seni aramaya kalkıyorum. Hep meşgul olur o telefon geceleri. Herkes Sevgilisini arar, evini arar. Herkes sigara içermiş orda, öyle derdin. Dumanlardan bir bulut olurmuş bina girişinde. Giren bulutun içinde kaybolup bambaşka bir hayata çıkacağını sanırmış hani. Hayali bile güzelmiş, derdinya. Telefonlar susmazmış sabaha kadar. Santralcıya rüşvet verirmiş herkes telefonu önce kendisine bağlasın diye. Ama bir sürü kızda ararmışya geceleri. Sevgili bulmak için. Evlenip burdan gitmek

için onunla. Ne arsızlarmış, neler fısıldarlarmış telefondan. Dinlendiğini bile bile hemde. Sen beni bulmuştun önce. Ben erkek arkadaş aramak için aramadım hiç orayı. Ama Seni Sevdikten sonra düşürene kadar kalkmazdım telefonun başından. Bin defa çeviririrdim her gece. Parmaklarım yapışırdı o numaralara. Genede o kızlar benden baskın çıkardı. Hep başkaları konuşurdu telefonlarda. İçimde acıyla umut birlikte oynardı. Sanada anlatırdım unuttunmu.

Bu gece hilal var gökte. Sanki bana uzattığın elin gibi. Kıvrılmış içine doğru. Gökten uzanmış bana doğru. Çevresinde bir kara aydınlık. Şu anda ne yapıyorsun Faydasız. Kimlesin. İçimde dolunay kadar bir boşluk var Faydasız. Bir yırtık sanki kalbimin üstünde bu hilal gibi. İçinden sarı bir aydınlık çıkıyor dışarı. Anlamazsın.

Çok hayırsız çıktın çok. Burdaki arkadaşlarından biriyle karşılaştım çarşıda. Yolda kimselerle konuşmam ben biliyorsun. Başım önde yürürüm. Kasabanın öteki kızları gibi. Kadınları gibi. Onun yanımdan geçtiğini hissettim. Sanki Senin kokun sinmiştide üstüne onu farkettim. Hiç yapmadımya şimdiye kadar, olsun. Yüzgeri dönüp ardından seygirttim. Beni görünce çok şaştı. Senin onu kandırdığını söyledi. Güya benide kandırmışın. Ona bir sürü para borçlanmışın. Aylığını alıncada ödememişin o güne kadar olan borçlarını. Zaten üç aylık birden alsan gene yetmezmiş borcunu kapamaya. Ailem para gönderecek demişsin ona. Onu arkadaşımsın diye kandırmışmışında benide Sevgilinim diye kandırmışmışın. Senin ciğerin beş para etmezmiş. Keşke talimlerden birinde tüfeği Sana çevirip ateş etseymiş sonrada kaza diyip kurtulurmuş. Daha başka kaç masumu, mazlumu kandırmışın kimbilir. Eğer şimdi karşısına çıksaymışın Senin suratım dağıtırmış. Zaten tezkereyi alınca Senin peşine düşecekmiş. Seni bulup hesabını görmeden içi rahat etmeyecekmiş. Birde

o şimdiye kadar kimseye Sana güvendiği gibi güvenmemiş. Ben burda aldattığın tek kızda değilmişim. Başkalarında varmış. Kim diye sordum. Aşağı mahalledeki göçerlerden bir dul kadına gidermişin Sevişmek için. Orda kendimi tutmasam bir tane vuracaktım ona. Sonra kasaba yerinde rezalet çıkardı. Tuttum kendimi. Zor tuttum.

Faydasız. Ben ona inanmadım. Ama içimde bir acı çöreklendi. Sanki bir yılan geldi oturduda kalbime kuyruğunu titretti, diliyle çatal çatal yaladı kalbimi. Nasıl anlatayım bilmemki öyle bir acı oldu işte. Ben bilirdim Senin beni kandırdığınıya yediremezdim kendime. Üzüldüm en Sevdiğim ölmüş kadar üzüldüm buna.

Sonra dediği aşağı mahalleye gittim. Ordaki dulun üstünden bütün göçerler geçmişti. Bilinir buralarda bu. Gittim onun kapısını çaldım. Kendim bile inanmadım bunu yaptığıma. Eskiden olsa bir gören olsa ne der diye durup düşünürdüm. Ama sanki aklım gitmişti başımdan. Yaptım işte. Sanki ben ben değilmişimde başka biriymişim gibiydim.

Önce bir garip baktı yüzüme. İçeri buyur etti. Yok dedim giremem. Sen dedim yattınmı benim Sevgilimnen. Seni hatırlamadı. Ama anlatınca etraflıca güldü yüzüme. Tokmak gibiydi dedi, durmak yorulmak nedir bilmezdi, sende yedinmi diye sordu. Nasıl yaptım anlamadım ama gülmüşüm birden. Yedim dedim. Sonra düşündümde deliriyormuyum ben. Böyle mahrem konuşulup gülünürmü elin orospusunnan. Sen beni ne hallere getirdin Faydasız. Allah Senin belanı versin inşallah. O şehir Sana mezar olsun kabir azabından rahat yüzü görme inşallah. Ben Seni Sevmiştim lan.

Bilmemek iyi oluyormuş insan hayatında. Bilince üzülüyor insan. Neyi bilirsen bil o yeni bir dert olup büyüyor içinde. Ayşeye bile anlatamıyorum Faydasız. Karnım gerinip büyüyor günden güne. İçimde bir hayat büyüyor. Ne yapaca-

ğım ben bunu. Artık karnımı sarıp gezer oldum. Vursam karnıma canım yanıyor. Sonra kıyamıyorum Faydasız. Senin bende unuttuğun şey içimde büyümekte. Ona kıyamıyorum. Sana kıyamadığım gibi. Ne olacak bu. Anam anladığı gün kıyameti koparır. Babamın ölümünden beri üç kardeşi o büyüttü be Faydasız. İki kızını telli duvaklı gelin ettide üçüncünün içinde dölün büyüyor. Ne olacak şimdi. Bu mektup Sana gibi Faydasız ama kendime yazıyorum bunu. Göndersem verdiğin adrese geçermi eline bilmem, eline geçse Sen alıp okurmusun bilmem. Alıp okusan beni hatırlarmısın bilmem. Hatırlasan umurlarmısın onu hiç bilmem. Ama Seni Seven bir kızdan Senin parçanı taşıyan bir kadın yarattın Faydasız. Bunu olsun aklında tut. Bir günahtı Aşkımız ben anladım. Bunu olsun aklında tut. Ben cezama razıyım bundan sonra. Ama Sevdim yalanım yok. Sevgi sevapsa Faydasız, bunun günahı olurmu anlamadım. Ama bu sözü Sevdimde yazdım. Aşkımız günahımız bizim. Kafam çok karışık Faydasız. Ne yapsam içinden çıkamıyorum bu işin. Artık içimdende çıkamıyorum. Kendimi iyi hissetmek istiyorum Faydasız. O kadar zalim oldumki kendime karşı, anlatsam Sen bile inanmazsın bana. Kendi canımı yakmak istiyorum sık sık. Hani Senin elinde, karnında, bağrında jilet izleri vardıda Sana sorunca, canımı yakmıyorki dediydin. Ben aynı şeyi yapsam yanarmış canım. Denedim be Faydasız. Mememin altında bir jilet izi. Oysaki Sana nasıl kızdıydım bunu bir daha yapma, Senin canın kıymetli diye. Kendi canımı düşünmedimde bir an, attım o jileti mememin altına. O an nasıl acı duydum anlatamam Sana. Aniden yaptımda ben bile inanamadım bunu yaptığıma. Sonra, daha iyi olmam için bir şeyler yapmalıydım. Bütün o eski şarkıları dinledim Senlen dinlediklerimizi. Ama boş. Ama canım yanıyor. Ama dışarda bir hayat var akıp devam ediyor. Ben duruyorum durduğum yerde. Çok canım

yanıyor. Bazen diyorum Sen gelmeden ecel gelse alsa beni. Üzülürdün biliyorum. Bazen sırf bunun için istiyorum ölmeyi. Sonra Senin üzüldüğünü göremem diye vazgeçiyorum. Günah derler birde ondan.

Ötesi ben bu dölü düşürmeliyim içimden. Yoksa el içine çıkamam. Anamın haberi olmamalı bundan. Yoksa onun yüzüne bakamam. Ama Sana ne bunlardan. O koca şehirde yeni birilerini bulmuşsundur kandıracak. Herkes bizim kadar aptalmı Faydasız. Dikkat ette aptalları seç. Yoksa kıyarlar Sana. İnsan dediğin yılandan zalim be Faydasız. Kanını akıtırlarda dayanamam. Şimdikinden fazla üzülürüm. Gerçi üzülsem ne. Sen beni gözden çıkarmışın daha buradan gitmeden. Ama Sevgime onca emek verdim, onca düşündüm Seni. Ona yazık. Belkide ben hatalıydım. Ama Sen niye hatalı olduğumu anlatmadınki bana. Yada Seni niye sıktığımı. Erkek kendisini boğan kadından kaçarmış. Öyle yazıyordu gazetede. Ben çok üzüldüm Faydasız.

Artık sabaha devam ederim mektubuma. Geç oldu saat. Uyuyayımda kalkınca içimde kalanı dökerim Sana. Sonrada belki mektubu gönderirim Faydasız. Belkide sabaha yazmam bir şey. Şimdilik iyi geceler."

Büyük depremden sonra, kasabanın tozlu yollarında savrulan buruşuk bir kâğıttan okunmuştur. Kimin yazdığı bilinmiyor.

SON GÜZEL HAVALAR

Orman yangınları yaz boyunca ülkenin kıyı şeridini kasıp kavurdu. Kâr getirecek siteler dikmek isteyen mafya bozuntularının işi mi, dost ülkede yetiştirilmiş teröristlerin mi, rasgele atılmış bir sigaranın, çizgili pijamalı piknikçilerin mi, bilmek mümkün değil. Sadece fikir yürütebiliyor insan. Basının, televizyonların, radyoların, internetteki haber portallarının yönlendirdiği kadarıyla. Ama artık orman yangınları sona erdi. Güz güzel geldi. Yağmurlar doyurdu toprağı; barajlar su doldu. Kışın susuzluk çekilmeyecekmiş. Güz de geçiyor. Şehirde son güzel havalar yaşanıyor. Şehir merkezine yakın semtlerden birinin anacaddesinden güzün son izleri de silinecek kısa bir süre sonra. "Bereket havalar iyi gidiyor!" diyor semtin sakinleri.

Çift yönlü trafiğe açık bir anacadde uzayıp gider bu semtin içinden boylu boyunca. Caddenin iki yanında tek tük ağaçlar zorba bir kışa hazırlanmakta. Caddenin sonunda küçük bir meydan vardır. Semtin pazarı bu meydanda kurulur. Meydanın bir yanında, yetmişli yıllarda inşa edilmiş bir cami, öbür yanında da, artık, cemaati beli iki büklüm ihtiyarlardan ibaret bir kilise vardır. Meydanı geçince, anacadde dar bir sokağa dönüşür. Bir imbik gibidir o meydan. "Dışarlıklılar", anacaddede gezinenler gelip meydanın sonundan gerisingeri dönerler. Semtin arka taraflarının halkı, yani asıl yerliler ise meydanın sonundaki bahçeli iki evin arasından geçip o dar sokağa girerler. Dar sokak boyunca da, sadece, semtin gerçek sakinleri gezinirler. Sokağın tam bitiminde, yan yana dikilmiş iki apartmanın arasında küçük bir geçit vardır; geçidin ardında ise küçük bir park. Gündüzleri hiçbir sorun yoktur. Oğlan çocukları burada kendilerince oyunlar kurarlar. Tek kale maç yaparlar genelde. Kızlara gelince, onlar parka bırakılmaz. Ev gezmelerine götürülürler. İstemeseler de. Ev gezmelerinin küçük kızlar için iyi olduğuna inanılır buralarda.

Genelde orta halli ailelerin oturduğu semtte kapılar erkenden kapanır, insanlar ikinci eğlence kaynağı olan televizyonlarının başına geçip başlarlar kanaldan kanala gezinmeye. Yarışma ve spor programları ile konserler pek revaçtadır bu mahallede. Tabii eğlence programlarını da unutmamak gerek. Hayatları adeta zenginleşir bu programlarla. Gece, her daireden farklı sesler kanat değdirir semtin sokaklarına.

Birinci eğlence kaynağına gelince, bütün dünyada olduğu gibi, burada da insanların asal eğlencesi cinselliktir, hem de günün her saati, herhangi bir saati.

Çocuklar sokak köşelerinde, cinselliklerini keşfettikleri oyunlar oynarlar. Gençler yıkıntıların arasında bu oyunları daha da ileri götürürler. Şişmiş kırmızı dudaklarını ovuşturup

üstlerini, dağılmış saçlarını düzelterek yıkıntılardan çıkan kızlar, kimseye görünmemeye çalışarak arka sokaklardan evlerine giderler. Onların arkasından, çevrelerine iyice bakınıp son bir kere fermuarlarını kontrol eden delikanlılar maçı izlemek üzere semtin kahvesine doğru yönelirler. Büyüklere gelince, gündüzleri evin farklı köşelerine, geceleri yatak odalarına çekilip yıllar boyu alışageldikleri biçimde cinselliklerini yaşarlar. Bazı kadınlar kızarmış, morarmış kollarını, boyunlarını gösterirler can dostu komşularına. Aşk izleri güzel gelir birçoğuna. Hatta bazen, yaşananları da ballandıra ballandıra anlatırlar. Dul kadınlar ise çok dikkatli yaşamak zorundadırlar. Onların kapıları daha da erken kapanır. Semtte gitgide seyrekleşen gece misafirliklerine çağrılmazlar genelde.

Bu semtin vicdan azabıdır park. Blok halinde dökülmüş beş beton parçadan oluşan zemin üzerine kurulu asıl kısımda, birkaç meşe, üç dört yabanalıcı parkın çevresine dikilmiştir. Ortadaki küçücük süs havuzunun başındaki salkımsöğüt olanları izler ve gizler. Kırık dökük üç basamakla parkın arka tarafına inilir. Bir evin arka bahçesi kadar var yok bu bölümde, sararmış çimenlerin yanı başında derme çatma bir tuvalet vardır.

Gece inerken, bir iki çift parkın kuytusundaki banklara oturur. Yüzleri kıpkırmızı kesilip büyük bir kasılmanın ardından, bütün yüz hatları ile vücutları gevşeyinceye kadar oynaşırlar birbirleriyle. Ardından tatlı bir rehavet çöker üzerlerine. Kız başını oğlanın omzuna dayar. Çakmak çakmak gözleri bilinmeyene bakar.

Hepi topu altı lamba vardır parkta, beşi kırılmış. Bu da âşıkların ve ilk kez buluşanların işlerine gelir.

Kestane rengi saçlı kadın önüne kattığı çocukla parka iner her akşam. Çocuk "oyun" dediği bir dünyanın izlerindedir.

Geceleri havalar soğumaya başladığından, anası bir parka giydirmiş bugün üzerine. Eski püskü bir parka. Sırtındaki yama, her dem taze bir kurşun deliğini gizliyor.

"Terleyip hastalanma!" diyor oğlana.

"Bu havada terlenmez," diyor çocuk.

Parktaki dört bankın üçü boş. Salkımsöğüdün arkasına düşen dördüncü bankta bir kız ile delikanlı oturuyor. Delikanlının eli kızın kazağının içine girmiş, sutyenin kopçasını açmaya çalışıyor.

"Dur biraz. Birileri geldi. Rahat dursana!"diyor kız.

"Saçmalama! Kimse aldırmaz. Herkes burada neler olduğunu biliyor,"diyor delikanlı.

"Dur dedim, deyip oğlanın elini sertçe itiyor kız. Şurada bir kadın ile çocuk var."

Delikanlı kızın gösterdiği tarafa bakıyor.

"Aman be! Buraya gelmekten çekinmiyorsun da, o kaşardan mı çekmiyorsun? Bırak şu karıyı! Bir tane de doğru dürüstü gelmez ki!"

"Nasıl?"

"Basbayağı işte. Her gece gelir o. Müşteri bulur burada."

Kız alınmış bir tavırla sevgilisine bakıyor.

"Sen nereden biliyorsun her gece geldiğini?"

Delikanlı kızın elini tutup kendi kucağına yerleştiriyor.

"Saçmalama! Tut şunu da tadına var!"

Kız elinin dolaştığı yerdeki coğrafi dalgalanmalara daha fazla dayanamayıp kendisini bırakıveriyor.

"Bana bak! Karanlıkta öyle kuytu yerlere gitme. Kaybolma ortalıktan!" diyor kadın.

"Merak etme!"

Çocuk havuza doğru gidiyor. Havuzun içinde son yağmurdan kalan kirli su.

Kadın parkın arka tarafına doğru ilerliyor. Basamaklardan inmeden önce, kızın iniltilerini duyuyor. Bir an duraksıyor. Çocukluğu, gençliği, bu parktaki ilk gecesi bir anda akıyor basamaklardan, iniyor aşağı, her basamakta bir tarih.

Hayal meyal bir genç adam. Saydam gibi. Parkın durgun yüzü hareleniyor aniden. Adamın yüzü allak bullak. Öfkeden değil, bozulmuşluktan hiç değil. Suda parçalanıyor sureti. Adam ağır çekimde düşüyor. Anasının ördüğü atkı çözülüyor boynundan. Sırtında açan bir kan çiçeği. Ellerinde beyaz boya. Parkanın ön tarafına damlacıkları saçılmış boyanın. Sırtı ise kan. Bir daha, bir daha düşüyor ağır ağır. Bu acı. Acı bu olsa gerekir.

Halbuki o bir başka zamandaydı. Görmemişti bile onun nasıl öldürüldüğünü. Anlatmışlardı sadece. Arkadaşlarıyla yazıya çıkmıştı. Duvarın önünde vurmuşlardı onu. Parkasını getirmişlerdi cenazeden sonra. İş yamaya kalmıştı. O, üstüne boyayla yazılar döşenen duvarın içinden yeni bir tarihi seyrediyor şimdi. Kendisi duvar. Üstüne "ÖZGÜRLÜK" yazılmış.

Sonra bir başka gece. Odasının kapısı açılıyor. Halbuki her gece dua ediyor. "Bu gece olmasın. Gelmesin odama Allah'ım! N'olur!" Babasının uzun gölgesi düşüyor üstüne. Üzgün. O gece gene.

"Çek elini!"
"Hoşuna gitmiyor mu?"
"Kadın baktı."
"Sana öyle gelmiştir."
"Baktı diyorum."
"Bakarsa baksın. Canı çekmiştir... Bir daha bu eteği giyme."
"Nesi varmış eteğimin?"

"Çok dar!"
"Ayyyy!"
"İyi mi?"
"Evet... eveeeettttt... ıhhhh..."

Tuvaletin arkasındaki karaltıyı güçlükle seçiyor kadın. Çantasından bir sigara çıkarıp yakıyor.

"Son güzel havalar bunlar," diyor adam.

"Evet, birkaç güne kadar parkta durulmaz, diyor kadın."

Adam kestirmeden giriyor:

"Kaça?"

Kadın alışkın bir tavırla, karşıdaki ağacın gövdesine bakıyor.

"Arkadan mı, önden mi?"

Adam başını "Hiçbiri" anlamında sallıyor.

"Sakso mu istiyorsun?"

Adamın sesi titriyor. Fısıldayarak, "Evet!" diyor. Kadın, sigarasını yere atıp eziyor.

"Anlaşırız, ama tuvalete girmem. Bir de, dışarı boşaltacaksın.

Havuzun içinde dünya var. Çocuk yerden kuru yaprak toplayıp havuza atıyor. Yapraklar havuzun yüzüne yayılıyor.

Yaşlı bir adam süzülüyor parka. Sessiz, heyecandan titreyerek. Parkın en karanlık köşesindeki meşenin yanına büzüşüyor. Salkımsöğüdün ardına düşen banktaki karaltılara bakıyor.

Çocuk bir türlü suyun içine batmayan yapraklara bakıyor. Parkanın ceplerine soktuğu ellerini yumruk yapmış. Bir ayağını havuzun kenarına dayıyor, oradaki dünyayı tanımak ister gibi.

Adam tuvaletin arkasından çıkıp hızlı adımlarla parkın üst kısmına geçiyor. Parkın kapısına yöneldiğinde, meşenin ardındaki yaşlı adamı görüyor. İkisi de irkiliyor. Yaşlı adam fer-

muarını çekip karanlığa iyice sığınmaya çabalıyor. Nafile. Avcı geleceğin muhtemel bir avı tarafından görülmüş. Adam bir an duraksadıktan sonra parktan çıkıyor.

Kestane rengi saçlı kadın, içinden beşe kadar sayıp karanlıktan loşluğa yöneliyor. Beş uğurlu sayısı kadının, aralık da uğurlu ayı. Göğe bakıyor. "Gece" kelimesine yaraşan bir hilal var yukarıda.

"İyi bir şeyler olacak," diyor kendisini inandırmaktan âciz sesiyle.

"Esvet" kelimesini seviyor kadın. Anlamını bilmediği halde. Bir yerlerden çalınmış kulağına. Tınısını seviyor, belki de eski bir ninnide ilk kez işittiği. Odun sobasının üzerinde fokurdayan bir çaydanlık, iyice kuruyup sobanın üzerinden kokusunu salan, yanmaya başlayınca da kendi içine kıvrılıp çiçek dürbünü görüntüleri sunan portakal kabukları, bir kış çığlığı bir anda düşüyor basamaklara.

"Esvet," diyor kendi kendisine. "Esvet, evet!"

Ve üşüyor.

Basamaklardan inen şişman bir adamın kendisine yaklaştığını görüyor. Adamın ruhuna bakıyor. Pespaye, kendisininki kadar. Yanından geçerken kadına bakıyor. Adam doğrudan tuvalete yöneliyor. Hırıltılı bir ses.

"Gel peşimden."

Kadın bir tedirginlik hissediyor. Neden olduğunu bilmiyor. Sadece sezgisel. Bu seste ürkütücü bir tını var. Bir çocukluk kâbusu geçiyor basamaktan, çatal kuyruklu bir yaratık, bir ateş, ağdalı bir müzik.

Kadın havuzun başında durmuş derinliklerine bakan çocuğu görüyor. Salkımsöğüdün arkasındaki bank boşalmış.

Çocuk havuzdaki yaprakların arasında, bulanık suya nasılsa değebilmiş hilale bakıyor. Bir karaltı meşe ağacının arkasından çıkıp parkın kapısına gidiyor.

Parkta üç kişiler o anda: kadın, oğlu ve tuvaletin önünde bekleyen şişman adam.

Kadın basamaklara doğru yürüyor. Basamaklarda eski günlerden bir fotoğraf. Çok yıllar önce, bir yaz masasından bir yüz. Loş bir bahçe. Verandadan ışık vuruyor. Şişman bir adam, karısına kadehi uzatıyor. Gece radyosunda saz semaileri. Ajanslarda Kore Savaşı'ndan son havadisler. Erken baskı bir akşam gazetesinde Türk Birliği'nin Kore'de yazdığı destan, Amerikalı müttefiklerin Türk askerinin cesaretine duydukları hayranlık. Dünyanın geleceği için savaş. Dünya hürriyetinin ve zürriyetinin güçlenmesi için savaş. Tarihler karman çorman. Kadından cam gibi bir ses çıkıyor.

"Git, komşu teyzeye git! Koş!"

Çocuk bulanık sudaki yaprakların arasından zar zor görülen hilale bakıyor, sonra da annesine. Kadının yüzünde bir boşluk. Sanki yüzü silinmiş. Komşu teyze gene bıkkın bakacak çocuğa, sonra da, "Allah o anan olacak kadını ıslah etsin!" diyecek. Bir tas ılık çorba ile bayat bir francala koyacak masanın üstüne. "Ye hadi, ye bari de hasta olma!" Çocuk komşu teyzeye gitmeyi istemiyor. Bu parkı, loşluğu, fırtına habercisi suskunluğu seviyor.

Tuhaf kanatları olan bir kuş uçuyor salkımsöğüdün çevresinde. Karanlığın içinde kanat seslerini işitiyor çocuk. Sonra hayal meyal bir şekil görüyor havuzun üstünden geçen. Birden alev almış kanatları ışıyor gecede. Kara kanatlar. Mandalla çamaşır ipine tutturulmuş kara perdeler gibi. Bir serinlik değiyor çocuğun alnına.

Semt sakinleri uzaktan kumandalarıyla kanal değiştiriyorlar. Başka başka sesler düşüyor gece parkına. Çocuğun elleri parkasının ceplerinde. İnceden bir yağmur çiseliyor. Balkonlarında çamaşırı olan kadınlar söylene söylene çamaşırlarını topluyorlar aceleyle.

Çocuk suya düşen damlaların parçaladığı hilale bakıyor.

"Kaç!" diye bağırıyor kadın. "Uzaklaş buradan!"

Çocuk sesini çıkarmadan annesine bakıyor. Parkasının sırtındaki yama sökülüyor aniden. Bir kan çiçeği sırtında. Eskisiyle aynı yerde başka bir çiçek.

Kore'de Türk Birliği ölüme yürüyor. Cesaret ve kahramanlık adına.

Kadının parçalanmış kafatasından kan süzülüyor toprağa.

Çocuk havuzun içine düşmüş. Kolları açılmış yaprakların üstünde, yüzü suyun içinde.

Şişman adam tabancasını cebine yerleştirmeye çalışıyor.

Tarih tekerrür. Tarih tehlikeli. Tarih, kendisini kıyılarında sınayan bir deniz.

Aniden...

Yeraltından gelen müthiş bir patlama parkı ortadan ikiye bölüyor. Çevredeki bütün apartmanlar iskambil kâğıdından yapılmış kuleler gibi çöküveriyor. Toz, duman. Parkın çevresinde çığlıklar, inlemeler.

Çocuğun cansız bedeni havuzun içinde çalkalanıyor.

Gökte saflığını yitirmiş, yağmura teslim, biçare bir hilal, uçları kırık cam parçaları.

PUSLU KARŞI KIYILAR

Bütün araçlarda sessizlik hâkim. Denizi karşılarına alıp art arda dizilerek uzun sıralar oluşturuyorlar. Bir sıranın dolduğunu gören sonuncu araç, ikinci sıranın başına geçiyor. Diğerleri peşine dizilmeye devam ediyor. Derken üçüncü, dördüncü, beşinci sıralar oluşuyor. Birkaç saattir yolda olmaları, sürekli ses değişimi, bu değişimin altında akıp giden tekdüze motor sesi serseme çevirmiş insanları.

Sessizliği kuşanmış kamyonlardan, otobüslerden, minibüslerden, kamyonetlerden, otomobillerden, motorsikletlerden iniyorlar. Ayaklarını şimdilik yere basmanın getirdiği bir dinginlik okunuyor yüzlerinden. Bir de, bu bekleyişin ne kadar süreceğine dair bir endişe.

Gece sık dokunmuş bir örümcek ağı gibi geçiyor akşamın üzerine. Denizden serin bir rüzgâr esiyor kıyıya, başka kıyılara. Araç sıralarının arasında gezen seyyar satıcılar ha bire o yörenin elmasını, gevrek akşam simitlerini, taze olduğunu söyledikleri kozhelvasını satmaya çalışıyorlar. Saatlerdir yollarda olan insanlardan bazıları satıcıları durdurup yiyecek alıyor. Nereden peydah olduğu bilinmeyen birer şişe portakallı gazoz beliriyor ellerinde. Tükürükleriyle yumuşatmaya çalıştıkları lokmaları yutuyorlar. Gelecek olanı bekliyorlar. Araçlarda uyuyan insanlar var. Tuhaftır, çocukların hiçbiri ağlamıyor. Galiba, yol sersemliğinin birden bir suskuya dönüşmesinin getirdiği o garip huzurdan ötürü.

Sanki bu dünyada değiller. Ya da kendilerini bilinmeyene götürecek tuhaf, tılsımlı bir şeyi bekliyorlarmış gibi. Gökyüzü bir ustanın elinden çıkmış, eski savaşların izlerini taşıyan bir zırhın metalik pırıltılarıyla kuşatıveriyor hepsini, her şeyi.

Bazıları aralarında konuşuyorlar; ama denizden gelen rüzgâr bu sesleri sarmalayıp uzaklaştırıyor. Sesler evrende sonsuzca dolaşan, devinen dalgalar oluyor birden. Ay nerede? Kaybolduğu gecelerden biri mi bu da?

Farlarını yakıp sınıra giren, yolları arkalarında bırakmış da yeni yollar bekleyen araçları yutan boş bir alan burası. Denize karşı, farların kapandığı, motorların sustuğu tuhaf bir ibadet yeri sanki. İlkellerin doğanın üstün gücüne tapınmak için bir araya geldikleri bir mekân. Gerçek ile gerçekdışı olanın arasındaki bu yerde gerginlik hüküm sürmeye başlıyor. Bir yığın aracı yutmuş bir yaratık, homurtular saçarak denizden üzerlerine doğru geliyor. İnsanlar büyülenmiş gibi bakıyorlar bu yaratığa.

Yaratık kıyıya yaklaşıp ağzını açıyor. Karşı kıyıdan yuttuğu avları birer birer dışarı salıyor sabırla. Kıyının sessizliği bozuluyor, gerçekdışılığın tılsımı. Kıyıdaki insanlar araçlarına bini-

yorlar yeniden. Kontak anahtarları çevriliyor, farlar yakılıyor. Sesler, seslerden öte gürültüler. İçini boşaltan yaratık yeni avlarını bekliyor.

Denizin üzerindeler. İnsanların birçoğu araçlarından çıkıp güvertelere tırmanmış. İkinci katta tuvaletler pis, ıslak, sidik kokulu; demirden duvarları pütürlü, beyaz yağlıboya makyajlı.

Üçüncü katta büyücek bir salon, içinde plastik masalar, çevrelerinde sandalyelerle. Salonun orta yerinde bir büfe. Günün bütün yorgunluğunu taşıyan çaylar, rutubet yemiş neskafeler, özlerine çoktan ihanet etmiş meşrubatlar. En üst kata çıkan merdivenlerin başı halatlarla kapatılmış.

Yaz gecesini serin bir güz gecesine çeviren rüzgâr olanca gücüyle yaratığın ön tarafına çarpıyor. Ön taraf neredeyse boş. İnsanlar ikinci kattaki salona girmiş, yiyecek içecek satın alıyorlar. Birisi yaşlı, diğeri gençten iki çaycı dolaşıyor güvertelerde. İkinci kattaki arka güverteye sığınan insanlar biraz önce terk ettikleri kıyıya bakıyorlar. Kıyı yeni araçlarla dolmaya başlamış. Hepsi farlarını kapatmış, gelecek yeni bir yaratığı bekliyor.

Yaratık denizin üstünde ilerlerken, uzakta, ışıkları direnen kentin yukarısında, o gecenin mucizesi görünüyor: karanlığın içinde gitgide kızaran, kentin üstüne düştü düşecek bir hilal.

Bazı yolcular öylesine yanlarına almış oldukları montlarına, ceketlerine sarınıp inadına ön tarafa gidiyorlar. Varılacak yer daha seçilmiyor. Çok uzakta ışıklar...

İkinci katın arka güvertesinde küçük bir kadın. Kısa boylu, dolunay yüzlü, dördün bakışlı. Basma bir tülbent sarmış. Yana kaymış tülbentini düzeltiyor. Yanında on dört on beş yaşlarında bir oğlan. Kadından daha uzun. Kısacık kadının ellerinde büyük bir tabla, üstü naylonla kaplanmış. İnce naylo-

nun altında masmavi nazar boncukları mısır taneleri gibi dizilmiş, düzgün. Dünya tatlısı bir yüzü, dalgın bakışları var kadının. Konuşunca, ağzından billur gibi bir ses akıyor güverteye. Kelimelerin tonlamaları, boğumlamaları yerli yerinde. Görünüşüne bakanın ondan asla beklemeyeceği kadar düzgün bir İstanbul Türkçesiyle şaşırtıyor, geminin üstündeki kocaman spotun tam altında durmuş, ayrıldıkları kıyıyı seyreden adamı.

Şişman oğlanın canı sıkkın:

"Ya gelmezsem?"

"O zaman seni bir elime alırım, bütün feribot bizi seyreder. Bakma boyumun kısalığına, seni evire çevire döverim," diyor kadın. Son kelimeleri söylerken, içindeki gülme isteğini saklayamıyor. Sesinde kuşlar karşı kıyıya kanat çırpıyor.

"İstemezsem gitmem," diyor oğlan.

"Seni Allah'a havale ederim," diyor kadın bu kez ciddi bir sesle... "Hadi yardım et de satalım şunları."

Tombul kadın tablayı kafasının üstüne yerleştirip rüzgâra karşı yürümeye başlıyor. Oğlan da peşinden. Feribotta, araçlarından çıkmayanlar bunaltıcı bir uykunun koynundalar. Sıcaktan kendilerine gelemiyorlar bir türlü. Uyudukça uyumak istiyorlar.

Büyücek bir şehirden bir megapole doğru yola çıkmış yeşil otobüsün en arkasındaki beş koltuğa yoldan toparlanmış "ördekler" oturtulmuş. Sağ arkadaki iki koltukta, on beşer dakika arayla iki ayrı kasabadan alınmış iki babayiğit. Arada, iki pestenkerani laftan sonra dalıp gitmişler. Biri yeni yol arkadaşının omzuna başını dayamış. İkisi de horluyor. Diğer üç koltukta ise bir aile oturuyor. Başı bağlı bir kadın, saçları dökülmüş bir adam ve birbirine tıpatıp benzeyen iki çocuk. Sekiz yaşında var yok iki oğlan da derin uykulara bırakıvermişler kendilerini. Adam kucağındaki çocuğu kalktığı koltuğa

bırakıp bir şey içmek için otobüsten dışarı çıkıyor. Anne sessiz sedasız, yaratığın pütürlü midesine bakıyor. Başını az arkaya çevirse, basamakları inile çıkıla kayganlaşmış, denizin tuzunu sindirmiş dik merdivenlerden ikinci kattaki güverteye çıkan kocasını görecek.

Zeytinleriyle nam salmış bir kasabanın kıyıcığından binmişlerdi otobüse. Çocuklar rüyâlarında zeytin ağaçlarının arasında hızla, coşkuyla koşturuyorlar. Olmamış zeytinler çarpıyor yüzlerine, gözlerine. Eğleniyorlar. Birazdan karar kılacakları kukalı saklambaca hazırlık o koşturmaca.

Adam aya bakıyor. Hilal, kıpkızıl, karanlığın içinde yitmekte usul usul.

Tombul kadın ikinci katın güvertesinden geçerken, başındaki tabla adama değiveriyor.

"Affedersiniz," diyor kadın billur sesiyle.

Adam sesini çıkarmıyor; hilale dalmış. Kadın ile oğlan geçip gidiyorlar. Yaşlı çaycı elindeki askılı tepside kalan üç bardak çayı satmaya çalışıyor. Kadın ile yaşlı çaycı az kalsın çarpışıyorlar köşe başında.

"Çüş!" diyor asık suratlı çaycı, bardaklardaki çayların neredeyse yarısının çay tabaklarına döküldüğünü görünce.

"Affedersiniz!" diyor kadın, başındaki tablayı eski yerine oturturken.

"Affederim de önüne bak biraz!" diyen yaşlı çaycı, öfkeyle yoluna devam ediyor.

Tombul kadının dudakları kıpırdıyor. Kıvrımlar aşağı doğru iniyor, ama sadece bir an için. Sonra, gülümsemeye çalışıyor.

"Yangaboz!" diyor yaşlı çaycının arkasından kıkırdayarak.

Oğlan da gülümsüyor.

Otobüsteki başı bağlı kadın çocuklarının terini siliyor elinin tersiyle. Anadan yadigâr bir aynanın sırını siler gibi.

Rüzgâr gitgide şiddetleniyor. Yolun yarısını çoktan geçtiler. Varılacak kıyının ışıkları artık görülüyor.

Kızarmış hilal tamamıyla yitiyor şehrin üstünde, gecenin içinde, kıyı şeridinde.

Kıyı yaklaşıyor. Orada bir hareketlenme başlıyor. Karşıda birtakım ışıklar görülüyor. Çeşitli büyüklükteki araçlar farlarını yakıyorlar. Feribottaki insanlar usul usul araçlarına biniyorlar. Birkaçı sigaralarından son nefeslerini çekiyor. Sanki son sigaraları. Karşıdaki insanlar seçilebiliyor artık. Yaratığın kendilerine yaklaştığını gören o insanlar dudaklarındaki sigaraları atıp araçlarına biniyorlar.

İki kıyı birbirinin izdüşümü adeta.

Adam yeşil otobüse binmiş, oğlanlardan birini kucağına almış. Çocuklar biraz ayılmış gibiler. En azından gözleri birer düz çizgi değil artık. Karısı, muavinden aldığı iki şişe suyu çocukların ellerine tutuşturuyor.

Yaratık ağzını açıp çenesini kıyıya dayıyor. Araçların kontakları çevriliyor, farları yanıyor. Teker teker, düzgün sıralar halinde yaratığın midesinden dışarı çıkmaya başlıyorlar.

Adam, muavine bir şeyler soruyor.

Tombul kadın yanındaki toparlacık oğlanla yeşil otobüse biniyor. Muavin para almıyor onlardan. Şoför, kadın ile oğlanı "sevabına" kabul ediyor otobüsüne. Muavin arka koltuklara doğru ilerliyor. Kadın ile oğlan da onun peşinden.

"Sen şuraya otur bacım!" diyor muavin, kadına.

"Sağ ol kardeşim. Kusura bakmayın, sizi de rahatsız edeceğim ama..."

"Ne demek! Siz de yolcusunuz, biz de, diyor adam, oğlanlardan birini kucağına alarak."

"Sen benimle gel! Öne oturtayım seni, kaptanın yanına," diyor muavin toparlacık oğlana.

Oğlan arka merdivende durup muavinin öne geçmesini bekliyor.

Otobüs nihayet yaratığın ağzından çıkıyor. Rampada zorlanıyor biraz. Megapole doğru yol almaya başlıyor.

"Allah bağışlasın, ikiz mi bunlar?" diyor billur sesli kadın.

"Cümlemizinkini. İkizler teyzesi," diyor başı bağlı kadın...

Sekiz yaşmdalar. İkinci sınıfa gidiyorlar. Sizinki kaç yaşında?

"Orta ikiye gidiyor. Büyüdü de adam oldu artık."

Kısa bir sessizlik yaşanıyor arka koltuklarda. Sağda oturan adam uyanıp yanındaki adamın başını silkeliyor omzundan. Başı yavaşça itilen adam bir iki mırıldanıp uykusuna kaldığı yerden devam ediyor.

"İlk gidişiniz mi İstanbul'a?"

"Evet," diyor adam... "Hastaneye gideceğiz."

"Hangisine?"

"Şehre girmeden önce ineceğiz. Cevizli'de."

"Otobüse binerken muavine Cevizlibağ dediniz. O zaman tekrar söyleyin. Cevizlibağ başka, Cevizli başka. Cevizlibağ'da inerseniz geri gelmek zorunda kalırsınız," diyor tombul kadın.

Muavini çağırıp inecekleri yeri söylüyorlar yeniden. Gülümsüyor muavin.

"İstanbul karışıktır abi... İyi ki önceden söylediniz. Yoksa,boş yere daha uzağa gidecektiniz."

"Bu hanım sağ olsun."

Muavin ön tarafa gidiyor.

"Siz nerelisiniz?" diyor adamın karısı.

"Aslen Batmanlıyım. Ama doğma büyüme buralardayım,"diyor tombul kadın.

"Türkçeyi çok düzgün konuşuyorsunuz, filmlerdeki eski İstanbullular gibi! Çok mu film seyrederdiniz?" diyor adam. Bıyık altından gülermiş gibi bir hali var.

"Evet. Herkes şaşırıyor. Türkçeyi de aksansız konuşurum, Kürtçeyi de. Duyanlar inanamıyorlar, diyor tombul kadın."

"Nasıl sizin oralar?"diyor canı sıkılan adam.

"Ben bilemem oraları. Ama denen o ki, çok göç eden olmuş. Neredeyse boşalmış şehir. Köyler gibi. Herkes daha büyük şehirlere taşınmış."

Adamın kaşları çatılıyor. İnce uzun bir çizgi kaşlarının arasında.Uzun bir sessizlik yaşanıyor. Beyaz çizgiler otobüsün altında akıyor.

"Siz nerelisiniz?" diyor tombul kadın.

"Gemlik'ten geliyoruz, ama oralı değiliz," diyor adam.

"İş münasebetiyle mi oradasınız?"

"Evet."

"Ne iş yapıyorsunuz?"

"Polisim."

Uzun bir sessizlik daha yaşanıyor. Otobüsün camları buğulanıyor sıcaktan. Şoför havalandırmayı açıyor aniden. Sanki mevsimler birbirine girmiş. Bir anda serinliyor otobüsün içi. Kısa süren bir ferahlık. Derken, havalandırma kapatılıyor.

"Siz nereye gidiyorsunuz?" diyor polis.

"Bayramoğlu'na," diyor kadın. Sonra, usulca başını çevirip polisin karısına bakıyor. Kısa bir sessizlik.

"Bizimki, yani benim bey hapiste."

"Geçmiş olsun", diyor polisin karısı kırık bir sesle.

Bu defa, o âna kadarki en uzun sessizlik yaşanıyor. Karanlığın içinde akıp gidiyorlar.

"Bayramoğlu'na yaklaşıyoruz. Ben artık öne geçeyim," diyor tombul kadın... Sizi de rahatsız ettim. Kusura bakmayın.

"Kusur olur mu? Allah kolaylık versin!" diyor polis.

"Sağ olun!"

Tombul kadın arka koltuğa oturduğunda kucağına yerleştirdiği tablayı alıp doğruluyor yerinden.

"Allah kurtarsın!" diyor polisin karısı.

Kadın sadece gülümsüyor. Ön tarafa doğru ilerliyor. Polis arkasından bakıyor. Artık kaşlarının arasındaki kırışıklık yok.

Polisin karısı kucağındaki oğlanı dürtüyor:

"Kalk oğlum, uyuma! Az kaldı. Eğer şimdi uyursan bir daha kendine gelemezsin. Hadi güzel oğlum, bak kardeşin uyanık. Sen de uyan, hadi ama!"

Çocuk uyurken otobüs homurtularla yoluna devam ediyor, yorgun argın. Bayramoğlu'nun ışıkları görünüyor uzakta. Otobüs ışık kirliliğine yaklaşırken hızlanıyor. Sanki son bir gayret. Kısa bir süre sonra gökyüzünün berraklığı şehir ışıklarında yitecek. Karaduyguyla kutsanmış topraklara giriliyor.

Şehir ışıkları yaklaşırken hilal gene gösteriveriyor kendisini. Kızıllığını yitirmiş, uçları sivri, saplanmaya hazır, hançer gibi.

Bir otobüs dolusu insan gözlerini kapatıyor... Bir an için.

Şehrin ışıkları göz kırparken, bir anda, şehrin olması gereken yer karanlığa gömülüyor. Otobüsün ışıkları kapkara bir boşluğun içinde kendisine yol bulmaya çabalıyor; boş bir alanda başıboş, beyhude.

Toprak harekete geçiyor.

Kara bir delik, evrenlerin sırrını bilen, otobüsü içindeki yolcularla çağırıyor derinliklerine.

GENİŞ, FERAH ALANLAR

İnce birer şerit halinde uzanan, iki sıra turkuvaz floresan aydınlatıyor otobüsün içini. Otobüs koltuklarının üzerinden iki düz çizgi halinde en arkaya doğru akıp gidiyor turkuvaz ışıltılar. Dört numaralı koltuğun yolcusu genç bir adam, gözlerini geceye dikmiş, uzayıp giden boş yolları seyretmekte. Şoför, camını hafiften aralayıp bir sigara tellendiriyor. Genç adam yol yorgunu. Yanındaki koltuk boş. Koca otobüste satılmamış iki koltuk var, birisi yanındaki. Şans. Rahat rahat uyuyabilir istese; ama uyuyamıyor. İki numaralı koltukta, başını, önündeki korkuluğa monte edilmiş sert plastik tepsiye dayamış uyuyan bir kadın var. Bir numaralı koltuk da satılmamış. Kadın huzurlu bir uykunun kucağına bırakıvermiş

kendisini. İmreniyor adam. Bir uyuyabilse! Yanındaki camdan dışarıya bakıyor, yolların ıssızlığına, tekdüze, kayıtsızca akan asfalt nehre. Arada, adacıklar çıkıyor karşılarına. Buralara yıllar önce dikilmiş, otoyol ırmağının sularından beslenerek solgun ışıklı meyveler vermiş alaşımlı ağaçlar, adacıklar boyunca nehre ışıklarını yansıtıyor. Asfalt nehirdeki yakamozlar hızla gözden yitiyor birbiri ardı sıra. Adacıklar kaybolunca, nehir eski sakinliğine kavuşuyor. Küçük bir krater gölünün durgun yüzeyi gibi. Otobüsün tekerlekleri suyun yanağını dalgalandırıyor, ama yolcular göremiyorlar. Adam gökyüzüne tutturulmuş hilale çeviriyor gözlerini. Kızarmış hilal, olgun nara düşmüş çatlak gibi.

Orada, bir geçmişi yaşıyor bir anda. Ne olduğu, nasıl yaşandığı göz ardı edilmiş bir geçmiş bu. İyiliği, kötülüğü bir arada aktarılmış, reddedilmiş, kabul edilmiş, nefretle kutsanmış bir geçmiş belki, ama bir geçmiş işte. Hatırlamak istemiyor adam. Belki de istemediği için hatırlıyor. Geniş, ferah alanları özlüyor. Dar balıkçı yaka bir kazak gibi boynuna geçmiş bir hayatı yırtıp atmak istiyor üzerinden. Diyetini ödemiş. Emin bundan... İstemeseydi yapmazdı. Artık bir şeyler yapması gerekiyordu. Bir ömrü geçirmenin sayılamayacak kadar çok yolu var. Bu defaki seçimi doğru olmalı. O güne kadar hep hatalı seçimler...

"Buraya oturabilir miyim?"

Küçük bir kızın sesiyle irkiliyor. Sekiz dokuz yaşlarında bir kız ama, büyümüş de küçülmüş her haliyle. Genç adam yarım bir gülümsemeyle başını sallıyor. Kız oturuyor. Adam muavinden su istiyor, kız da tabii.

"Annem arkada oturuyor. O uyudu, ben de sıkıldım," diyor kız.

"Sonra seni merak etmesin!"

"Otobüsün içinde nereye gidebilirim ki? En fazla tuvalete."

"O da doğru ya."

"Ne iş yapıyorsun sen?"

"Uykun yok mu senin?"

"Olsaydı, yerimde kalıp uyurdum. Kalkıp buraya gelmezdim."

"Uyusan iyi olur. Dört buçuk saat sonra varacağız. Bütün gün uyku sersemi gezeceksin."

"Gezmeyeceğiz ki! Eve gidip oturacağız. Biz hep otururuz.Hiç gezmeyiz."

Kız adamı taklit ederek suyu bardağına dolduruyor. Tıpkı onun gibi, büyücek birkaç yudum aldıktan sonra, bardağı önündeki korkuluğun tepsisine yerleştiriyor.

"Ne iş yapıyorsun sen?"

"Bir dükkânım var. Ev hayvanları satıyorum."

"Hı, o zavallı köpeklerin aynı kafese tıkıldığı dükkânlardan mı?"

"Ben sadece balık ve kuş satıyorum."

"Ben onlara acıyorum."

"Biz hayvanlara çok iyi bakıyoruz. Her gün yemlerini, sularını tazeliyoruz."

"Ben onların serbest olmalarını istiyorum."

"Sen serbest misin bakalım?"

Kız düşünüyor bir an.

"Hayır."

Dudaklarını büzerek oturuyor bir süre. Karşı yönden gelen araçların ışıkları yüzünde gölge oyunları kuruyor. Adam karşıya bakıyor. Kız bir süre adamın profilini inceleyip gülümsüyor.

"Sen Fatih Sultan Mehmed'e benziyorsun."

Genç adam gülüyor.

"Arkadaşlar da öyle derler. Hatta, lakabım Fatih'tir. Yıllardır İstanbul'u fethedemedik, o başka. Herkes, ayrı bir böl-

geyi fethetmiş zaten. Biz de çırpınıp duruyoruz kafesler ile akvaryumlar arasında.

"Başka kim var dükkânda?"

"Karım."

"Muhkem mi?"

"Ne?"

"Karın muhkem kadın mı? Büyükannem, bir kadından söz edildiğinde, "Muhkem mi?" diye sorardı. Onun zamanında bütün kadınlar muhkemmiş."

"Ne dediğini tam anlamadım ama, muhkemdir herhalde."

"Çocuğun var mı?"

Sert bir tınıyla cevap veriyor adam:

"Yok!.. Hem sen ne diye soruyorsun bütün bu soruları?"

"Hiç!"

Kız inciniyor. Dudaklarını büzüştürüp karşıdan gelen ışıklara bakmaya başlıyor. Adamın yüzünde bir pişmanlığın izleri, otobüsün loşluğuna sığmıyor. Yorgun.

"Kaç yaşındasın sen?"

Kız cevap verip vermemekte kararsız kalıyor. İçinden, "Sen ne diye soruyorsun bu soruyu?" demek geliyor, ama engel oluyor kendisine.

"Dokuz."

Sesi pek titrek çıkıyor. Yabancı gururunu kırdı. Oysa o sohbet etmek istiyor. Başka bir nedeni yok. Ama bir de...

"İkinci sınıfta mısın?"

"Üçüncü, diyor küçük kız gururla. Erken başladım ben. Annem çalıştığı için erken gönderdiler okula."

"Daha iyi ya, bir yıl erken bitirirsin!"diyor adam gülümseyerek.

Kısa bir tereddütten sonra, kız cesaretini topluyor:

"Hiç âşık oldun mu sen?"

Soru bir an turkuvaz çizgilere asılı kalıp hemen ardından düz çizgiler boyunca gerilere, otobüsün arkasına kaçıyor. Adam şaşkın bakakalıyor kızın yüzüne.

Kız utangaç bir tavırla otobüsün ön camına dikiyor gözlerini. Birkaç saniye sonra yukarıya bakıyor, hilale.

"Evet," diyor adam... "Galiba. Bilemem ki!"

"Karına âşık olmadın mı?" diyor kız büyük bir merakla.

Sonra, sabit bakışlarını hilale çeviriyor gene.

"Çok mu televizyon seyrediyorsun sen?.. Tıpkı büyükler gibi konuşuyorsun. Oysa çocuklar başka türlü konuşmalı."

"Nasıl konuşmalılar?" diyor kız gözlerini açıp adama hayretle bakarak.

"Ne bileyim? Çocuklar başka türlü konuşurlar, konuşmalılar. Yani onların kendi dili vardır. Oyun oynarlar, koştururlar, ne bileyim?"

"Otobüste koşturacak halim yok ya!" diyor kız dudaklarını büzerek. Kısa bir sessizlikten sonra ekliyor:

"Benim bütün arkadaşlarım böyle konuşuyor".

"Annen ile babana da böyle sorular soruyor musun?"

"Yoo... Biz konuşmayız ki!"

Adamın kara saçlarına bakıyor. Kuzguni. Kendisininkiler kumral. Otobüse binerken görmüş adamı. Kara saçlarına dalmış ilkin.

"Saçlarını boyadın mı?"

"Ne tuhaf çocuksun sen!"

Gülüyor adam.

"Boyamadım. Saçlarımın rengi böyle."

"Çok güzel!" diyor kız gülümseyerek... "Kara, gece gibi..."

Bir süre, otobüsün çıkardığı seslerden başka ses işitilmiyor.

"Bu, hilal değil mi? Hani, şehit kanlarının üstüne görüntüsü düşmüş, sonra bayrağımızı böyle yapmışlar."

"Öyle derler. Ne de çok şey biliyormuşsun sen!"
"Okulda öğrendim."

Adam sessizliğin içinde, bagajdaki bavulu düşünüyor. İçinde...

"Karıma âşık değilim, diyor. Kendisi de şaşırıyor söylediklerine."

"Peki niye evlendin?"

"Benim param yoktu..."

Zamansız bir iç dökümü, gereksiz, ama söylemeli, bir biçimde.

"Onun ailesi bize dükkân açtı. Benim için... Karım benden daha büyük.

Neredeyse zorla... İzzet ikram..."

Turkuvaz ışıklar gözlerini yoruyor adamın. Uzun bir süredir o iki çizgiden başka bir yere bakmadığının farkına varıyor. Gözlerini kıza çeviriyor. Kızın uzaklara baktığını görüyor.

Babanın gittiği gece... Hatırlamıyor, ama hep anlatılıyor evde. Anne eski şarkıları sever... Annenin yanındaki ağabey, kuzguni saçlı... İyi o... İstediği her şeyi alır... O yeni baba... Şimdi yok ama!

"Sen yüzme biliyor musun?"

"Nereden çıktı bu şimdi?"

"Büyükler yüzebilir. Ben bilmiyorum."

"Öğrenirsin! Her şey zamanı gelince öğrenilir. Ben on dokuz yaşımda öğrendim yüzmeyi.

"Abi nerede?"

"Göle gitti. Orada kalacakmış. Bir daha da gelmeyecek!"

"Ama benimle evlenecekti hani?"

"Kızım, canım burnumda zaten. Bir de sen öfkelendirme beni! Hem, hani sınavın vardı senin? Git de matematik çalış!"

"Keşke bana sen öğretsen yüzmeyi!"

"Yolculuk bitince bir daha görmeyeceğiz ki birbirimizi."

"Ya bitmezse?"

"Biter, biter. Her yolculuğun bittiği bir yer vardır."

Parayı bavula yerleştirdi. En emin yer. Karısı ancak ertesi sabah öğrenir dükkânı sattığını. Ne yapmalı ki? Zamanı gelmiş, diyet ödenmiş. Şimdi zararlar telafi edilmeli.

"Sen nasıl kadınları seviyorsun?"

"E, cıvıtma artık!"

Kızın dudakları titriyor. Gözlerine yaş yürüyor. Kalkıp yerine dönmek istiyor ama, kendisini orada tutan bir güç var sanki. Tutan ve bırakmayan...

Adam öfkeyle bakıyor karanlığa. Gözleri hilali arıyor. Belki rahatlatır.

Kız için için ağlıyor. Ne var sanki? Hangi kadınları sevdiğini merak etti, o kadar. Kuzguni... günün birinde.

Polise haber verdiklerinde, kendisi çoktan kaybolmuş olur. Yorucu bir sabah olacak. İzini kaybettirmesi gerek. Küçük bir şehirde yitecek. Onu en bulamayacakları yerde.

Otobüs asfalt denizinde sessiz bir gemi şimdi. Adam yanındaki camdan karanlığı seyrediyor. Kolunda bir ağırlık var. Baktığında küçük kızın dağınık saçları ile küçük omzunu görüyor.

Uyandırmamalı. Nasılsa, annesi sabahleyin gelip alır yanından.

Sabah rüzgârı başka bir şehirde karşılayacak onu. Düşünceli düşünceli hilale bakıyor adam. Uçları sivri, zalim bir gülümsemeyle aralanan bir çift dudağın keskin kıvrımları gibi.

İleride yolun göğe doğru yükselmeye başladığını görüyor adam. Bir yumruk tıkanıyor boğazına. Kızı tutup kendisine çekiyor iyice. Kız uyku sersemi mırıldanıyor. Kuzguni bir rüyâda.

Şoför gördüklerine inanamıyor. Gözlerini sıkıca yumup açıyor tekrar. Gördüğü aynı.

Yol dalgalanarak gökyüzüne uzanıyor.

GEÇ KALKAN OTOBÜSLER

"Nereden nereye?

Şehrin bir ucundan bir ucuna gitmeli şimdi.

Nasıl ama?

İşte... otobüsle. Öbür türlü dikkat çekerim iyice. Bulurlar kolayca. En iyisi, şehri boydan boya kateden otobüs."

Son otobüsün kalkış saati. Şoför iyice aksileşmiş durumda. Bir an önce evine kavuşmak isterken, koca şehri geçmesi gerekiyor bir uçtan öbürüne. Sarhoşuyla, arsızıyla, bakışlarla taciz edilecek kadınlarıyla. Gecenin vatandaşları daha bir tuhaf gündüzünkilerden. Gerçi beş on kişi ancak biner bu saatte. Bu kadarla kalsa iyi. Bir de, dönüp otobüsü garaja bırakacak. Sonra evinin yolunu tutacak.

Uğraş, dur.

O eski şarkının dizesini hatırlıyor: "Ben böyle hayata hayat mı derim?"

Durakta adamdan başka kimse yok. Şoförün canı sıkkın. Otobüsün kapısını açıyor. Adam biniyor son otobüse.

Hemen şoförün arkasındaki koltuğa oturuyor. Yola koyuluyorlar.

Yanındaki valiz ağır. Gittikçe de ağırlaşıyor. Şoför, "laf olsun" diye konuştuğunu belli eden bir ifadeyle:

"Ne o? Taşınıyor musun bilader?" diyor. Adam gülümsüyor.

"Ben taşınalı çok oldu. Hanımın birkaç parça eşyasını yerleştirdim valize. Yolcu edeceğim."

"Hayırdır. Nereye gidiyor senin hanım?"

"Yau o uzun hikâye!" diyor adam sıkıntılı bir ifadeyle.

"Olsun anlat!" diyor şoför. "Daha vaktimiz var, ben dinlerim. Hem nerde inecen sen?"

Adam son durakta inip daha tepeye tırmanacağını söylüyor.

"Gecekonduların sonuna mı gidecen?"

"Haa!"

"Dur bakalım. Eğer kimse kalmazsa seni oraya çıkarırım."

"Ee bilader?"

"Ee'si, hanımla ayrılmaya karar verdik. O zorlayınca ben evi taşıdım. Şehrin öbür ucuna. Şimdi de, benimkilere karışmış eşyalarını geri götürüyorum."

Şoför dikiz aynasından, arkasında bıraktığı yola bakıyor. Saat uğursuzun saati. Otobüse arkadan dalıverir. Kafası iyiyse kendisini otobüs büyüklüğünde görür ayı. Hoş, hepsi de korkaktır aslında. Bir bok yiyemezler. Otobüs kendilerine geçirecek diye. Uzak geçmeye çabalarlar. Ama olsun! Belli olmaz sağları solları. Ama gene de korkarlar yav. En azından,

belediye otobüsünün ceza görmeyeceğini, şoförün kurtulacağını bilirler. Kabak kendilerinin başlarına patlayacaktır. Anlamazlarsa hıyarlar demektir.

Bir sonraki durakta kimse yok. İyi, rahat konuşabilecekler.

"Nasıl ayrıldınız bilader? Bir mahzuru yoksa?"

"Ne mahzuru olacak? Anlaşamadık abi."

"Yani mesele neydi gözüm?"

"Abi işte ben, işyerinde bir kız var."

"Nerde çalışıyorsun ki sen?"

"Tekstil işindeyiz. Konfeksiyon atölyesinde yeni işe başlayan bir kız var. Ben aldım işe."

"Hoşuna gitti ki aldın!"

"Yok be abi. Eli işe yatkın. Daha önce de yapmış bu işi. Yani işe uygun eleman diye seçtik. Yoksa ne?"

"İyi bilader. Bu işe uygun elemanı alıp ne yaptın sonra?"

"Sevdim be abi!"

"Cidden, yürekten, şöyle kalbinin en derininden mi sevdin?"

"Aynen."

"Ee?"

"Ee'si karı öğrendi işte! Sonra da tutturdu boşanalım da boşanalım diye. Eh dedik, ne diyelim?"

"Ne eh diyorsun bilader? Kabul etmedi mi öbür kadını?"

"Yoo."

"Senin hanım da bir tuhafmış be!"

"İnattır. Nuh der, peygamber demez."

"Çakaydın iki tane! Aslında senin onu nasıl sevdiğini anlardı... Hakikaten seviyor muydun bari?"

"Sevmem mi abim? Severdim elbet. Halen de severim. Ama dedim ya inat... inat... Çaksan da değişmez, çivilesen de. O, bir kere kendisini sevdiğimi bilir. Ama, o "Ya ben, ya o karı!" halleri yok mu! Çıldır..."

Sarhoşun teki karşıdan karşıya geçmek için atıyor kendisini yola. Şoför frene asılıyor. Öne doğru savruluyorlar. Sarhoş kurtarıyor kendisini. Nah yapıyor otobüsün arkasından. Şoför okkalı bir küfür savuruyor. Valiz yana devriliyor. Adam can havliyle valizi yakalıyor. Sağ eliyle sapından sımsıkı tutuyor. Yüzünde gergin bir ifade.

Sarhoş refüje işemeye başlıyor. Eve gidecek de, beş çocuğunu görecek de, karısını uyandıracak da, dayak atacak da, ohoo yığınla iş!

"Ohha göt veren! Ezip geçeydin abim!"

"Bu ibneler hep arıza çıkarmaya müsait. İnip alacan eline, sonra da al başına belayı!"

"Neyse ya!"

Otobüs birkaç durağı geçiyor. Kimse yok. Bütün bölge halkı sözleşmiş gibi erken gitmiş evine.

Rampadan tırmanmaya başlıyorlar. Valiz sarsılıyor gene. Devrilecek gibi oluyor. Adam olanca gücüyle sıkıyor valizin sapını. Elinden gelse çivileyecek otobüsün tabanına.

"Abi birazdan gireceğiz bir binaya!"

"Her gece böyleyiz biz."

"Biz" dediği otobüsü ile kendisi olsa gerek. Adam susuyor."

"Ee? Öbürüyle birlikte mi kalıyorsun şimdi?"

"Yok yau! Onun da ailesi tutturdu, önce karından boşan, sonra veririz kızımızı sana diye.

"Eh o zaman bir engel kalmamış. Bir zaman sonra da yenisiyle evlenirsin. Hayat devam eder.

"Bak şuraya yazıyorum: O orospu seni asla elde edemeyecek. Seni bırakmam. İki cihan bir araya gelse bırakmam. Götünü yırtsan bırakmam! Anladın mı? O orospunun da ağzına sıçarım. Yarın atölyenin kapısına gelir, saçlarını yumak yumak

veririm eline... Öyle cilvelerle filan seni elde edemez. Yalnız ona değil, sana da dünyayı dar ederim, anladın mı? Bütün sülalemi salarım üstünüze. O orospunun tipini değiştirirler kezzapla. Görecen sen görecen! Kaçsanız da, cehenneme gitseniz de bulur bizimkiler."

"Ediyor zaten. İşte şu son parça eşyasını da götürüp verdikten sonra, bitecek bu dert!"

"Hayırlısı olsun. Nereye yolculuk?"

"Son duraktan sonra ineceğim ya..."

"Onu demiyorum. Senin eski hanım nereye gidiyor?"

"Haa şu mesele! Babasıgilin yanına gidecek, Sivas'a."

"Sen de mi Sivaslısın?"

"Yok, ben Çankırı'dan geldim. Daha doğrusu, babamgil gelmiş Çankırı'dan. Ben aslında doğma büyüme İstanbulluyum."

"Çok Çankırılı görmedim, ama bir yığın Sivaslı var buralarda."

"Öyledir. Nereden baksan, ülkenin her yanından kalkıp gelmişler buralara. Rizeliler bir yerde, Siirtliler başka tarafta, Muşlular bir arada. Böyle işte. İstanbul'u İstanbul yapmışlar."

"Öyledir. Bunca insan bir araya gelmese bu şehrin tadı mı olurdu? Ama biraz daha sakin olurdu onlar olmasaydı. Orası ayrı!"

"Sen nerelisin?"

"Yozgat'tan."

"Ne zaman geldin buralara?"

"Yav ben de doğma büyüme buradayım da, bizimkiler Yozgat'ta."

Aksi suratlı bir adam ile başı bağlı iki kadın biniyor bir sonraki duraktan. Adam önden gidip arkalarda bir koltuğa

oturuyor, iki kadın da yan tarafına düşen ikili koltuğa geçiyor. Genç olanı sanki ağlamış. Yanında oturan kadın aksi aksi bakıyor. Kız sanki dünyanın derdini üstlenmiş de gitmeye niyetli öbür tarafa.

Şoför gülümsüyor:

"Allah bilir gezmeden geliyorlardır! Artık kalmadı ya bu aile gezmeleri, insan mutlu oluyor bunları görünce.

"Yaa!" diyor adam biraz tedirgin bir tonda.

Bir sonraki duraktan dört arkadaş biniyor otobüse. Delikanlılar, içmişler, eğlenceden geliyorlar besbelli. İkisi itişip kakışıyor. İçlerinden biri iki arkadaşını uyarıyor bir maraza çıkmasın diye. Herifler iyice arkaya gidip en arka koltuklara yerleşiyorlar.

Şoför sakin görünüyor.

"Var ya, Allahıma kitabıma bunları eşek sudan gelinceye kadar dövüp atacaksın otobüsten. Ama bizim meslek de bu. Ne yaparsın?"

Arkadan, gençlerden birinin sesi duyuluyor:

"Abi, niye bu kadar geç kalktı bu otobüs?"

Şoför dikiz aynasından bakıp bağırıyor:

"Otobüs geç meç kalkmadı. Otur yerine de kusma!"

Aynı anda, bir viraja giriyorlar. Savrulan otobüs serseriyi yere fırlatıyor. İki arkadaşı kalkıp sarhoş delikanlıyı oturtuyor yerine.

Adam, tedirgin:

"Abi karışmasın ortalık boş yere akşam akşam, diyor."

"Ne olacak? Bu itleri başıboş bırakmaya gelmez. Sonra oradaki kadınlara bulaşırlar. Bu piçler var ya, bunlar gece vakti işten çıkıp alışveriş merkezlerine dağılıyorlar.

"Yapma abi. Çoğu işsiz güçsüz bunların."

"Neyse işte, işleri olsa da olmasa da oralara gidiyorlar akşamları. Ya karı ayarlıyorlar ya oğlan. Para alıp yatıyorlar onlarla.

"E, öyleyse bunların bu saatte otobüste işi ne? Madem para kazanıyorlar."

"Canım hepsi demedik. Bazıları bunların. Bazıları da eğlenmeye gidiyorlar oralara. İçip cıvıtıp geziyorlar. Sonra da belalarını buluyorlar."

"Bunlar sanki bir yerlerde gezip içmişler. Azcık serserilik yapmaya gitmişler. Yani öyle parayla yatanlardan değil bunlar."

"Orası öyle, ama şehirde ahlak denen şey kalmadı."

Hızla son durağa yaklaşıyorlar.

"Bu şehri denizi için sevdim ben," diyor şoför.

"Elbet ya, deniz. Deli deniz, güzel deniz."

"Deniz!" diyor şoför gülerek. "Bizim mahalledeki bakkalın kızının adıydı. Sonra bir çulsuza vardı. Kıza hastaydık hepimiz. Mahallenin bütün çocukları. Göz göre göre uçtu gitti kız. Ama o çulsuz az dayak yemedi bizden! Mahallenin sınırından her girdiğinde toplanırdık başma. Allah ne verdiyse! Vazgeçmedi, vazgeçmedi. Demek hayatta bazı şeylerden vazgeçmemek de gerekiyormuş! Sonunda götürdü kızı."

"Seni var ya, âleme rezil edecem. Âlem seni bilecek. Parmakla gösterecekler. Cigolo diyecekler. Ben de önüme gelene verecem. Anladın mı lan? Önüme gelene! Canım bakkalı mı çekti? Verecem... İstedim mi tüpgazcıya verecem. Anladın mı puşt? Boynuzlu pezevenk seni! Her şey karşılıklı. Madem sen gidip başka karılara sokuyon, ben de başka heriflere sokturmasını bilirim elbet!"

Otobüs gecenin karanlığına sarılıyor gitgide. Dışarısı yok artık. Dışarısı cehennem. İçerisi cehennem.

Adam gözlerini açıyor. İçi sıkılmış. Ön camdan dışarıya bakıyor. Bezgin, bıkkın... Yan taraftaki camdan gökyüzünde tehlikeli bir hilal görünüyor. Var ile yok arası. Aniden saplanıp insanın içinde kıvrılıveren bir hançer. İç organlarını paramparça edebilir. Adam ürperiyor. Yapılması gereken yapılmış. Caddeleri geçmişler, anacaddeden dönüp ara sokağa girmişler. Yolun sonuna yaklaşıyorlar. Şoför daha bir sabırsız.

Sondan bir önceki durakta iniyor dört serseri. İçlerinden iyice sarhoş olanı, inmeden önce iki üç laf etmek istiyor ama, diğerleri kollarından tutup güçbela aşağı çekiyorlar.

Adam ile iki kadın son durağa kalıyorlar.

Otobüs yokuşu tırmanmaya başlıyor.

Adam gözlerini ovuşturuyor. Gözleri yaşarıyor.

"Bak, buralara da hep Mardinliler yerleşti. İki üst sokakta da Batmanlılar var."

Şoför sanki bir bilmecenin parçalarını tamamlıyor kafasında.

Valiz hafif arkaya doğru kaymaya başlıyor.

Arkalarda oturan iki kadından yaşı büyük olanı, bavulun kayışını takip ediyor gözleriyle. "Adam tutabilse vaktinde. Yoksa düşecek canım bavul!" diye geçiriyor aklından. Tam yanındakini dürtüp valizi işaret edecekken, valizin yan tarafının hafifçe açıldığını görüyor.

Gözleri tam seçemiyor ama, parmak büyüklüğünde bir şey fırlıyor valizin kenarından dışarı.

Adam valizin kayıp hafiften açıldığının farkına varıyor bir anda. Yerinden fırlayıp valizi yakalamak için harekete geçiyor. Aynı anda, o parmak büyüklüğündeki şey yuvarlanarak, kadının önündeki koltuğun alt demirine çarpıp duruyor. Kadın tam anlayamıyor ne olduğunu, eğiliyor hafiften. Alıp adama verecek o şeyi.

***

Bir anda donar zaman. Fotoğraf, film karesi, yazı satırı, buz mavisi. Donar. Zamanı kimse harekete geçiremez o noktada. Kendisi bile. Durmanın sırrı ve enerjisi çözülmemiştir ki daha. O çözüldüğünde her şey çözülecektir. Tanrı da.

Sade ve yorgun bir zaman diliminde bir anlığına kalakalırlar.

Şoför, yolun dalgalanmaya başladığını görüyor. Sanrı bu. "Hayal!" diyor. Yorgun, daha evine gidecek. Otobüsü garaja bıraktıktan sonra.

Yol hakikaten dalgalanıyor. Şoför frene asılıyor.

Ağır çekimde, otobüs tekerlerinden kıvılcımlar sıçratmaya başlıyor.

Yol şahlanıyor. Otobüs yana doğru fırlarken, içindekiler savruluyorlar. Kadın son anda gördüğü, hangi elden koparıldığını bilmediği küçükparmağa bakarak çığlığı basıyor.

Küçükparmak; tırnağına aseton sürülmüş, kırmızı boya çıkmamış tamamıyla. Tırnak dibinde cart kırmızı bir boya sırıtıyor. Sapsarı kesilmiş içindeki kan boşalınca. Yalnızca, bir ince damarın kendisini koyverdiği parmak dibinde, kurumuş kanın lekeleri. Nahoş bir görüntü. Belki de gerçek değil. Yalnızca sanrı.

O şey, o parmak fırlayıp gidiyor otobüsün arkalarına bir yere.

Kadın bir inanabilse kâbus gördüğüne!

Valiz açılıyor, gazete kâğıtlarının ve naylonların içindeki vücut parçaları otobüsün içine dağılmaya başlıyor. Kan yayılıyor otobüsün zeminine.

Kalınbağırsaklar en öndeki tekli koltuğun ayağına takılıyor.

Kadın yanındaki kadına yeri işaret ederek haykırıyor. Yanındaki kadın otobüsün çevresindeki hareketlenmeye bakıyor dehşet içinde. Başka şeyi umursayacak hali yok.

Otobüs ekseni etrafında dönmeye başlıyor aniden.

Şoför otobüse hâkim olmak için çabalıyor. Yolun iki yanında yıkılan binalara bakarak ağzını açıyor. Bağırmak istiyor ama...

Yeryüzü kendisine dönüyor.

MAZİ TAŞIYAN TRENLER

Geceler kördür, biliriz.

Gölün kıyısındaki bütün evlerin kapıları kilitlenmiş birkaç saat önce. Odaların kapıları kapatılmış. Göl halkı yataklarına uzanmış. Sonunu getiremeyecekleri rüyalara kapatmışlar gözlerini.

Göl dingin, durgun, harelenmeye yorgun yanağında bir hilali besliyor o gece.

Adam aşağı odada. Eskinin hikâyelerini kuruyor yeniden, yeniden.

Yukarıdaki yatak odasında, Halası iki kişilik pirinç karyolasında dönüp duruyor.

İnsanın sevdiğini yitirmesi, evvel zaman aynalarından sırın dökülmesi gibi. Hala gününü bekliyor.

Bir gün önce kocasını toprağa yatırmışlar. Adam bir kürek toprak atmış enişteşinin üstüne.

Yüzü, yaşadığı zamanlarda görmeye alıştığı o yüz değil. Bir duruluk gelmiş, çehresine yerleşmiş. Bir yumuşama, bir zamanlar keskin olan hatlarında. Sanki, meclisteki şaşaalı yıllarını yaşayan o genç milletvekilinin yüzü. İlkeli, inançlı. Az sonra kalkıp itiraz edecek kürsüdeki hatibe. Hala'nın yıllar önce gönül verdiği yüz bu.

Bir kürek toprak atabilmişti adam. Ahali mezarın üstündeki toprağı bastırıp enişteşinin dışarı çıkmak istese de çıkamayacağına iyice emin olduktan sonra, Hala mezarın üstüne fesleğen tohumlarını ekti elleriyle. Sonrası, bir gazel mahurdan.

Akşam alacasında Hala yaşlanmıştı.

"Tuhaf değil mi? Ölü yüzlere hep bir anlam yüklemeye kalkışırız. Oysa onlar için anlamlar çoktan bitmiştir."

Adam trenden indiği akşam, istasyonun arkasındaki, üstünde ayrıkotları bitmiş kumlu yoldan eve gitmeye karar vermişti. İstasyonun arkasına çöpler yığılmış, eskiden gezindiği yol, yeni yapılan evlerin, sitelerin bahçe duvarları altında yitmiş. Yolu yiten insanların içindeki boşluğu tanıyor adam. Ama boşluğun gündelik yaşantı içinde ne anlama geldiğini ilk defa kavrıyor. Birkaç saniye için duruyor. Boşluğu sindirmek gerekirmiş. Her türlüsünü.

Yıllar önce, göl kıyısındaki sazlıkta yabanördeği avına çıkarlarmış. Tam suyun derinliklerine hazırlanırken hayvan, iyiden sersem olurmuş. Bütün dikkatini suyun dibine verdiğinden, dışarıya karşı savunmasız kalırmış. Ördekler tummadan ateşlerlermiş tüfekleri. Diğer iki arkadaşı yiyemeyecekleri kadar çok yabanördeği vururmuş. O, bile isteye ıskalarmış. Suyun yanağında süratle bilinmeyene giden mermiye bakarmış, öldürmek, ölmenin bir başka biçimi gibi gelirmiş adama. O zamanlar.

Mezarlığa gittiğinde, onun mezarını buldu. Parçalanmıştı sahte mezar taşı. Otlar bitmişti yaban. Oğlundan on beş yıldır haber alamıyordu Hala. Bir mektup, bir kart, üstüne isterse tek kelime karalanmış olsun, bir kâğıt parçası bekliyor halen. "Anne, iyiyim, sıhhatteyim. Emre." Yok!

"Tuhaf değil mi? Bir sırrı bilen son kişi olmak insanı insansızlaştırıyor. Bir kabilenin dilini bilen son insan gibi, bir zanaatın işlemelerini, inceliklerini bilen son zanaatkar gibi."

Delikanlının cesedini gölden çıkardıklarında, cansız vücudunda derin yaralar görmüşler. Isırılıp koparılmış etleri. İzzet'in cesedini hemen toprağa yatırmışlar. Hala'nın anlattığına göre göl hakkını almış İzzet'ten. Zaten, göl her çocuğundan hakkını alırmış.

Adam, "Tıpkı... Emre gibi!" diye düşünüyor.

Mezarlıktan döndükten sonra, çarşıya iniyor adam. Biraz geziniyor. Kimi dükkânlar genişletilmiş, kimi kapanmış, kiminin sahipleri ölmüş. Avuçları terliyor adamın o dükkâna yaklaşırken. On beş yıl sonra orada mıydı? Bıraktığındaki gibi? Yok, her şey değişir. Bıraktığındaki gibi değil, şimdiki gibi bile olsa orada mıydı?

Kadın gözlükçü dükkânında oturmuş, orta yaşlı bir adamla birlikte gazete okuyordu. Anlık bir görüntü ama, asıl anlık görüntüler, anlaşılması gerekenin anahtarı. Orta yaşlı adam onu sahiplenmişti ve kadın buna alışmıştı.

Yıllar önce bir ilkbahar gecesi, göl kıyısındaki ateşin karşısında otururken söylemişti sahiplenilmeyi istediğini. Ancak bu biçimde anlayabilirmiş sevildiğini. Adam dükkânın önünden geçip gidiyor.

"Sahiplenilmeden sevilmez mi? Tuhaf bu insanoğlu."

Sabah uyandığında Halası evde yoktu. Mezarlığa gittiğini düşündü adam. İzzet'in annesine uğramaya karar verdi. Kasabaya varmadan önce iki dönemeçten geçilirdi, İzzetler ikinci dönemecin orta yerindeki bir evde otururlardı.

Adam iki kilometre kadar yürüdükten sonra, oraya ulaştı. Kan ter içinde. İzzet'in annesi hayli yaşlanmış, hayli yorgun, kapının önünde oturuyor. Kendisi kadar yaşlı bir kediyle beraber, bir şeyleri bekliyor. Oğlunun arkadaşını tanımadı yaşlı kadın. Beklediği o değildi ki. O, yabancı. Durgun gökyüzüne bakıyor kadın, sonra bakışlarını toprağa çeviriyor. Adam uzaktan seyrediyor kadını. Ani bir kararla, geldiği yoldan geri dönüyor.

"Tuhaf değil mi? İnsan, beklenenin kendisi olmadığını anladığı zaman, yolunu yitirmişlerin boşluğuna benzer bir boşluk duyuyor içinde."

Akşamüzeri, Halası halen eve gelmemiş. Endişeleniyor adam. Göl kıyısına iniyor. Taşların üstünde bir süre yürüyor. Ayakkabısının altından gelen sesler işitiliyor yalnızca. Taşın taş üstünde yuvarlanırken, sürtünürken çıkardığı ses.

Trenin sesini duyuyor birden. Karşılardan tren düdüğünü öttürüyor. Adam tren yoluna gitmek istiyor. Rayların üstünde yürümek. Paslı demir çizgilerin altından çıkacak yeşil kertenkeleleri seyretmek, onları ürkütmeden, rayların yanına uzanarak iki taşın arasından çıkıp başka taşların arasına girmelerini seyretmek, hışırtılarını dinlemek. İstiyor adam. Trenin geldiğini rayların zangırtısından anlamak, o trenlerin içinde hangi insanların seyahat ettiğini, nereden nereye gittiklerini düşünmek, o kasabadan gideceği hayalini kurmak. İstiyor adam.

Tren geçtikten sonra, gidemediğini anladıktan sonra, o yeşil kertenkelelerden biri olup taşların arasından akıvermek istiyor adam.

O kertenkeleler yerin altını biliyorlar. Ölü bedenleri biliyorlar. Ölü yüzlerini biliyorlar. Yerin altının, üstünden kalabalık olduğunu biliyorlar. Tarihin farklı dönemleri arasında gidip gelebiliyorlar. En eski yapıları da görebiliyorlar, sonraki dönemde yapılmışları da. Kertenkelelerin yolculuğu insanlarınkinden çok farklı.

Tren yolcuları kaderlerine gidiyorlar. Yatay bir düzlemde, bir kasabadan başka bir kasabaya. Bir kentten bir kente. Yatay yolculuklar. Derinlemesine yolculuklardan farklı hem de ne kadar...

Yatay ya da derinlemesine yolculuklar istiyor adam. Geldiği gibi gidebilse! Gelirken, geçmişinin derinliğine yolculuk yapabileceğini düşünüyordu. Yanılgı...

Sazlığın başladığı bölgeye yakın bir yerde uzanıvermiş toprağa. Uzaktan bir ninni işitiliyor. Kulak kabartıyor adam. Yaşlılığın kesintilerle gönderebildiği bir ses bu. Sesin geldiği yere doğru sürüklüyor ayaklarını.

Sazlığın golün kıyısına kavuştuğu noktada, Hala o eski ninniyi söylüyor. Sırtını kamburlaştırmış iyice. O pazen elbise göl rüzgârında kendi ninnisini söylüyor.

Hala kendisininkini. Karşı kıyıya bakıp...

Biliyor mu? Anlamış mıydı?

"Emre, gecenin bu saatinde ne yapacaksın gölde?"

"Irmağın göle karıştığı yere gideceğim."

"Ne işin var orada? Gecenin bu saatinde. Durduk yerde bir iş getirme başına!

"Ne işi yav! Yüzeceğim sadece. Çocukluğumuzda yaptığımız gibi."

Çok güzel gülümsemişti. O güne dek hiç gülümsemediği kadar içten. Yan yatırılmış bir hilaldi dudakları o anda. Hiç olmadığı kadar.

Emre gidiyor.

Bir servinin altına yatırıyorlar çürümüş bedeni. Güneye dönük, hep yaptıkları gibi. Enişte gözlerinin derinine bakıyor, içinin derinlerine.

"Firdevs bunu bilmeyecek! Ben ölene kadar. Öldükten sonra ne yaparsanız yapın ama, şimdiden itibaren Emre'nin yokluğuna alışmalı. Bir gece ansızın çekip gitti Emre. On sekiz yaşının deliliğiyle, başında kavak yelleriyle. Eşyalarını topladığı gibi gitti. Uzaklara. Bilirsiniz, hep uzaklara gitmek isterdi. Benden çekindiği için yapamazdı. Daha ziyade annesini sevdiği için. Ama boğuntulu bir gece, artık bu kasabaya dayanamayacağını anladı. Kalkıp eşyalarını doldurdu bavuluna. Sonra da uzaklara gitti. Hep gitmek istediği büyük şehirlere. Belki fırsat bulamaz yazmaya ya da bizleri aramaya. Belki de hiçbir haber alamayız bundan böyle. Kim bilir belki de arada bir, uzak bir şehirden gelen birileri onu gördüklerini anlatırlar bize. Yanında güzel bir kız, bir de bebekle. Uzaktan görmüşler, ama bir türlü ulaşamamışlardır yanına. Arada trafik akıp gitmektedir. Bir anda kalabalığa karışmıştır karısı ve çocuğuyla. Ama iyi görünmektedir, mutludur. Tabii, bizi neden aramadığını asla anlayamayız. Neden eşini getirip tanıştırmadığını, ama olsun. Yeraltında olmasın da dağ ardında olsun."

Enişte o gün ihtiyarlamıştı.

Adam, Halasının omzuna koyuyor elini. Bir hıçkırık. Yaşlı kadın irkiliyor. Eski ninni kesiliyor. Adama bakıyor Halası. Hiçbir şey demeden. Hala'nın gözbebeklerinin etrafındaki hale kızıl bir dolunaya dönüşüyor.

Eski bir ayrıntı. Adamın burnunu gıdıklıyor. Hala gün boyu defalarca ellerini yıkar. Hep sabun kokar elleri. O çocukken de öyleydi. Gene bir sabun kokusu. Lavanta. Gölden gelen rüzgâr ellerine dokunuyor Hala'nın, adamın içine.

"Üşüyeceksin Hala."

"Çoktandır üşümüyorum oğlum, yanmıyorum da. Sadece bir ürperti var sırtımda. Bir türlü geçmek bilmeyen bir ürperti. Eskiler 'Azrail yokladı' derler ya, öyle işte. Gidelim hadi."

Hala'nın hazırladığı alinaziği yiyorlar. Adam binlerce defa kurduğu eski hikâyelerden yorulmuş. MTV kanalını açıyor televizyonda. Tekrar edilen haberleri dinlemek istemiyor. Çoktandır içi susamış bu adamın. Sadece bir ses olsun istiyor evin içinde.

Hala yukarıda, odasındaki pirinç yatağında dönüyor durmaksızın. Fuzuli bir sema ayininde uykuyu arıyor Hala.

MTV'de Björk adında bir kadın. Sesi kristal, bütün buzları çıtırdatarak söylüyor şarkısını. Çok mu yaşamış bu kadın?

Adam yavaşça kalkıyor oturduğu yerden. Taraçaya çıkıyor, sonra, ileride gördüğü hilal yorgunu göle doğru yürüyor.

Göl sakin, durgun. Kimsenin katili olamazmış gibi. Kendisine bile zor dayanırmış gibi. Sadece üstüne düşen görüntüleri yansıtıp da derinlerini herkesten gizlermiş gibi. Sadece yok ettiğini derinlerine kabul edermiş gibi. Bir göl ile bir sevgili nasıl bu kadar benzeyebilir ki birbirine?

Hiçbir zaman tam olarak anlatmayı başaramadığı bir hayatın kıyısında sanki bu adam. Üstündekileri teker teker çıkarıyor.

Bir trene binip gitmek de mümkün. Ama nereye kadar?

Farklı yolculuk parodileriyle değil bir, onlarca ömür geçip gidebilir. Ama durma zamanı geldiğinde, durabilmeli insan. İş ki kavrasın böyle olması gerektiğini. Nerede olursa olsun durmalı o an. Bir taşın üstüne çöküp belki, şöyle derin bir nefes almalı. Yaz akşamı gibi beklemeli bir zaman. Sonra ne yapacağına karar vermeli.

Tarih boyunca o gölde yitip giden herkesin anısıyla, kendisini suya bırakıyor. Hala, oğlunun ölümünden hemen sonra terk ettiği evvel zaman aynasına teslim ediyor kendisini. Ayak parmakları, bilekleri, derken dizleri, baldırları suda.

Tamamıyla kucakladığında gölü, onun bir parçası oluyor adam. Suyun yanağındaki hilali yırtarak gölün ortasına doğru yüzüyor. Arkasını döndüğünde, uzaklardaki taraçaların suda yansıyan ışıklarını görüyor. Göl halkı uykuda çoktandır. Sadece kapısını açık bıraktığı evden süzülen ezgileri duyuyor. O da çok hafiften.

Gölün tam ortasında olduğunu hissediyor. Her tarafa eşit uzaklıkta. Suyun yüzünde duruyor. Hilal, irice bir balığı tuzağına düşürecek bir olta iğnesi o saatte, çağırıyor kendisine, uykusuzları.

Birden zapt edemediği bir kahkaha fırlıyor dudaklarından. Halk uykuda, gölün öldürdükleri toprakta. Ama kendisi hâlâ hayatta. Bu bir başarıdır. Başarısızlıklarla geçen bir ömürde bu bile bir başarı sayılır. Kahkahaları kıyıya ulaşmadan golün karanlığında yitiyor.

Yarın, yola çıkmadan önce, o gözlükçü dükkânına uğrayacak. Trenin kalkmasına yarım saat kala. Kadının gözlerinin derinlerine bakacak. Kendisiyle gelmeyeceğini biliyor elbette. Hiçbir zaman o kadar cesur olmamıştı o kadın. Emniyetli bir hayatı seçmişti kendince. Sadece, kadının bir pişmanlık yaşa-

yıp yaşamadığını anlamak istiyor. Anlamasa da olur ama, istiyor. Onun gözlerinde göreceği şey çok önemli.

Parçalanmış hilal bir ceset suyun yüzünde. Adam gülüyor. Çok huzurlu.

Gölün yavaşça dalgalandığını hissediyor adam. Kıyıdaki evlerin dalgalanmaya başladığını hissediyor. Kahkahası takılı kalıyor boğazında. Göl çevresindeki evlerin ışıkları bir anda kararıyor. Korkunç bir uğultu işitiliyor kasabanın altında. İnsanların bağırdıklarını işitiyor adam. Canhıraş çığlıklar gölün ortasına ulaşıyor. Ay ışığında tahta çatırtıları, gölün kıyısından yükselen toz bulutları- Göl şiddetle çalkalanmaya başlıyor. Adam su yutuyor. Suyun üstünde durmaya çabalıyor.

Göl içinde.
Göl, içinde.

ESKİ, YALAN ZAMANLAR

Kurbağanın gözleri siyahmış. Yeşil olsa eskiden şövalyeymiş de, tamu gadrine uğramış derdim, değil. Bildik kurbağa işte. Ne yaparsan yap, bir kurbağanın kurbağadan başka şey olamadığı bir dünya bu. "Akarsuyun kıyısından yürürken bu yana, içimde tuhaf bir işaret alacağıma dair bir his peydah oldu. Öyle güçlü müçlü de değildir hislerim. Hani kimi vardır, siz deyin on tane on, ben diyeyim on tane on, üstüne on tane on yıl ötesini görüp anlatan. Ben şuncağız dünyada bir an sonra başıma geleceği bile bilemem."

Mademki verilmiş bana bir his, o anda almamak olmaz. Olmazlanmaya da niyetim yoktu hani. Şu, gürgen ağaçlarının palazlandığı mevsimdeydik. Onlar palazlanır, bizim canı-

mız burnumuza gelirdi. Vergi zamanına az kaldı demektir bir gürgenin palazlanması.

"Gürgen de palazlanır mı yahu?" demeyin. Kuşlar gibi, ağaçlar da palazlanır bizim burada. Çınarlar, meşeler, palamutlar. Paktlar dağılır toprağa; üstünde zor yürünür. Sonra da yok olurlar, hiç olurlar.

Gelir adamlar vergi toplamaya. At sırtında. Tuğun ucu göründü mü felaket başlar bizim için. Ovadan istedikleri vergiyi alamazlarsa, dört dağ arası yurdumuzu dar ederler bize.

Ama gümüşler ellerinde pırıldamaya başladı mı da, keyiflerinden varılmaz yanlarına. Keyiflenmeleri ayrı derttir elbet. Gerçi bizim burada, "Keyif dediğin itte olur" deriz ya, bunlarınki de it keyfi misali işte. İçerler, içtikçe sapıtırlar, itleşirler, sokaklarımız ekşi ekşi üzüm suyu kokmaya başlar bunların kusmuklarından. Dumduma versek içmeleri için, kafamıza fırlatırlar maşrapaları. Üzüm suyu da üzüm suyu. Arpa suyunu da, mayalanmış kısrak sütünü de sevmezler nedense. Başlarını döndüren, dünya derdini dindiren üzüm suyudur keyiflerinin kaynağı. İşrete dururlar bir vakit, ovadaki kızlara yan baktıkları da çok olur. O kızları seven er kişileri ölüme gönderdikleri de. Can dediğin bir hançerin ucunda be! Çıkmaz da ne eder, sivri demir kalbe girince? Bu itler ovayı kanatırlar bir zaman. İstemediğimiz halde dururlar başımızda. Tarihimiz de istenmedikleri halde başta duranların tarihidir zaten. Bunlar burnumuzdan getirirler yalan dünyayı. Geldiklerinde, göğümüzdeki hilal bile oklarını üzerimize savurmuş bir yay olur sade.

Sonra giderler ellerindeki paraları vermeye efendilerine. Bey dediğin zaman, orada dur. Bütün beyliklerde adı bilinir. Korkarlar bizimkinden. Uçların beyidir ne de olsa. Aksi herifitir. Ne zaman ne edeceği belli olmayan tiplerden biri. Nadiren iyi. Göçerlerden. Amma her ne geldiyse aklına, aniden,

almış adamlarını buralara yerleşmeye karar vermiş. Adamlarına kavil kılmış duyduğumuz kadarıyla, ben ne alırsam ondan size de pay düşer deyi. Çapulcu takımı gümüşe tapar ya, "Karı mı gümüş mü?" desen gümüşle yatar ya, onlar da inanmışlar bizim zorbanın sözlerine, yerleşivermişler bu topraklara.

Benim atalarımı sorarsanız, onların buraya yerleşmesinin üstünden üç boy geçmiş. Na üçüncü boy benim işte. Demem o ki, çapulcu başımıza bey kesilmeden önce de buradaydık biz. Eh o zaman da başka bir çapulcu vardı başımızda bey niyetine. Hani başına buyruk denir ya göçebelere, biz buraya yerleşeli beri çok munis olmuşuz be! Çapulcu dinler dururuz. Eh dinlemesek de ölürüz, doğruya doğru. Belki de yola çıkmalı gene. Ya da yola düşmeli. Ne dedimdi bre, üç tane on üstüne bir tane de üç baharımda unutursam böyle, dişlerim döküldüğünde kocamış kurt olurum itlerin indinde. Bu dünyayı çiğneyeli epey zaman olmuş, kocamaya az zamanım kalmış.

Yakın zamanda yola düşmeli. Arada bir kızarım kendime bunca kolay boyun eğdiğim için. Gel gör ki başka çıkar yolum yok. Boyun eğmesem, kadınımı, üç evladımı ne yapacağım dağ yollarında? Soyu sürdürmek gerek, kırdırmak değil. Hele de iki küçük kızla, bir de sakat oğlanla perişan oluruz engebelerde. Durmak gerekiyor yurdunda. İnsan durması gereken zamanı bilmeli. Eskiden olsaydı alıp başımı gidebilirdim. Atam yok, anam yok. Ama şimdi kendi ailem var. Olan onlara olur. Soyumu korumalıyım. Kızlar az büyüsün, halen bu çapulcular baştaysa, düşerim yollara, gider yabanda hayat kurarım evlatlarıma. Oğlum sakat doğdu. Onun bakımı zaten yeteri kadar zor. Şimdi bir de onu alıp sırtıma nasıl düşerim yollara? Buranın insanı erken yorulur; çünkü buranın düzeni insanı yormak üzerine kuruludur. İster seversin ister göç edersin. Sevmek zorunda kaldık. Ne yapalım? Hem atadan yadigâr topraklar bunlar.

Yakında gelip vergi diye canımıza kastetmeye başlarlar gene. Akıl diyor ki, yak bütün tarladaki ekini, doğra bütün malları, heriflerin hepsinin de gırtlağını kes uyurken, sonra savuş git buradan, gidebilirsen. Kişi her hayalini iyi kötü gerçekleştirse bambaşka olurdu bu dünya dediğimiz. Uzaklarda, sulara açılıp yönünü ayarlayamadan dünya altına düşenler bile bir vakit mutlu yaşamış olurlardı gidinin dünyasında. Halbuki her kul diğerinden mutsuz. Ne edelim yaşayacağız! Yalan yerde, yalan bir töre bu yaşamak dediğin. Alışmışız, can tenden gidinceye kadar yaşayacağız. Yakında gelirler eh!

Beyliklerin her birinde karışıklık varmış. Gidip de dönebilenler söylüyordu. Buralar bir zaman sonra karışacak gibi. Arada bir şövalyeler geliyor uzaklardan. Beylikler hakkında sorular sorup dönüyorlar gerisingeri. Hayra alamet değil bu. Burada yaşıyorsak... Salak da değiliz, cahil de. Bizim de bir bildiğimiz, bir gördüğümüz var elbet.

Derdi babam: "Oğul ben çok kargaşa gördüm. Çok seferin kenarında dönendim. Ama hep sizi düşündüm de kimselere ilişmedim. Ahını almadım kimselerin. Bu yüzden yetirdim sizi bu çağa."

Üç karındaşım da başka başka seferlerde öldü. Hiçbiri babamdan akıl almamış gibi. Gittiler bir şeyler kazanırız, ganimetten pay alırız hevesiyle. Kimse payını başkasına kaptırmaz ki buralarda. Canlarından oldular. Bir ben kaldım gerilerinde, ama hayatta. Sol ayağımın aksaklığı kurtardı beni onlar gibi gidip de dönememekten. Aksaya aksaya gezindim vadimizde senelerce. Olanları bitenleri, bir türlü bitmeyenleri gördüm bir iyi. Şimdi canım alıp başımı gitmek istese de arada sırada, bilirim, gitmek yürek işi, o da bende yok. Kalmak koruyor beni. Oğlumun hali de benimkine benziyor. O da sakat. Kızlar göçüp giderken kocalarıyla ya da onların koca-

ları da birer boğaz katılırken aramıza, hep mahzun bakacak oğlum. Bilirim, çünkü yaşadım.

Babam derdi: "Katmadım hiçbirinizi devrin kıyamına. Aman diyeyim, uzak durun siz de. Katılaydım seferlere, çoktan yitmiştiniz siz. Tamuya yollamışlardı her birinizi. Ben sizi düşündüm de girişmedim kıyama."

İyi etmişin de bunca zorluğa gark etmişsin bizi babam.

Ahhh, bak başladı tabanım sızlamaya. Hayra alamet değil. Bir sağanak indirir birazdan. Bak işte, bu, his değil. Her sağanaktan önce tabanım toprağın hareketlerini hisseder. Toprak susadıysa eğer, yukarıyı çağırmaya başlar bulutları. Onlar gelirken toprak kendisini açıverir. İşte o zaman tabanıma değer yanağı, anlarım, yağmur zamanıdır. Ne kadar fazla yağmur gelecekse o kadar çok sızlar sol tabanım, yanar canım. Bu, his değil. Efendime söyleyim, ne diyordum?

Hah... akarsu kıyısından beri yürüyorum. Öksedeki kuşları toplamaya çıktıydım. Her gün yaptığım gibi. Kuş deyip geçmemeli. İnsanın karnını da doyurur, kesesine gümüş de koydurur, ötesinde dağ ardındakileri birbirine bağlar bu kuşlar. Beri yandan av yakalayanı da vardır. Hele de şahin, hele de atmaca.

Ben gene, yiyecek için ökselerim kuşları. Yani onları yemek için. Çoluk çocuğu, kadınımı tahıldan başka bir şeylerle de besleyeyim deyi. Bir de, arada paçalısından iyi güvercin inerse ağaç kanadına, dikkatle sökerim pençelerini ökseden. Sonra belletirim ona göğün aydınlık karanlık yollarını. İyi bir ulak yaparım bir güvercinden. Her insanın bir hüneri olur ya, bu da benimkisi.

Derdi babam: "Toynağı yaralı küheylanım benim. Toy oğlum. Olacağın, ökseleyip kuş kuşlamaksa, vay sana vah sana! Av avlamaktan zerre anlamazsın. O iş karındaşlarının üstüne. Ama senin de elinden bu gelmektedir. Her bir insan bir

maksatla gelir bu yaralı yere. Seninki de buymuş anlaşılan. Ne yapalım. Avcı ya da savaşçı olmaktansa kuşçu olmak evladır bu toprakta."

Yerden uçtuğunda babam, bir tane on, üstüne bir de beş yaşamıştım anca. Karındaşlarım benden fazla çiğnemişti bu toprakları amma benden daha akılsız çıktılar. Dayandım ve yaşadım işte. Kuş kuşladım bu lanet yerde. Ama yaşadım. Nereden gelip nereye gittiği belli olmayan nice er kişi gördüm bu lanetli yerde. Kaldım, bekledim, yaşadım.

Bir tane on, üstüne bir de yedi yaşamıştım ki, akarsu boyunda, ilerideki dağın koyağında yaşayanlardan bir kız gördüm. Saçını tarardı, ama bir gariplik vardı duruşunda, suya bakışında. Başının sol tarafını suya eğiyordu aksine bakmak için. Sağ yanına bakmıyordu fazla. Bu topraklara benzemeyen durgun bir hali vardı. İçime güzel geldi bu kız. Daha ötesinde, bir ferahlık oldu gönlümde. Daha önce de olmuştu böyle, başka kızlara bakarken, ama bu başka durmaktaydı. Sanki aşka durmaktaydı.

Atalarını razı etmek pek zor olmadı. Fazla uzağa gitmeyecektik zaten. Kayalığın arka tarafına dolanınca bizim evimizi bulacaklardı kolayca. İstedikleri zaman gelip görürlerdi kızlarını. Hem zaten onlara, en iyi yetiştirdiğim bir çift güvercini verecektim. İstedikleri zaman haber salarlardı, giderdik onları görmeye. Gümüşler de cabası. Onca zaman kuşlardan elime geçen ne varsa verdim kızın atalarına.

Asıl razı olma nedenlerine gelince, koyak topraklarında tek gözü kör bir kızın isteyeni olmazdı. Bulunmaz bir nimettim ailesi için. Ama gel gör ki aksaktım ben de. "Eh dediler herhalde, "ne yapalım elimizde kuruyup gideceğine, verelim sakat kuşçuya, olsun bitsin." Oldu, bitti.

Dağın bu yanına gelmemizden beri bir kere istediler kızı götürmemi. Onda da anası can vermekteymiş. Gittik. Anası

baktı bunun yüzüne. "Babana başımı eğik gezdirdin hep. Anca sen gittikten sonra baktı gözlerime. Ama feda olsun senin gibi kıza. Canımdan can verdim, hiç pişman olmadım," deyip gülümsedi. Başı düştü yanına. Bu, ağladı. Sonra birlikte çıktık oradan. Bir daha da görmedik oralıları. Babasının ölümüne gitmedi. Duydu da, akarsu kıyısına inip bir türkü mırıldandı sade.

İşte ben bu hallerini önceden bilirmişim gibi sevdim onu. Kalbim onun içini, içine çekmişti.

Önceleri tuhaf gelirdik insanlara. Sonra sonra alıştılar tek gözlü bir kadın ile aksak bir kuşçunun birlikte yaşayabilmesine. Üç çocuk sonra. Oğlum sakat doğunca fazlaca söz gelmedi kimseden. Sade uzak kaldılar bize. Ama biz onların uzaklıklarına alışmıştık çoktandır. Umurlamadık.

Ben mutlu insan görmedim ki bu topraklarda. Mutsuzluktan yaralı hayvana dönmüş her biri. Başka birini yaralamak için uğraşıp dururlar, sanki kendileri bilinmeyene gitmeyecekmiş gibi. Sanki dünya babalarının evi. Sahiplenmişler bir güzel. Vazgeçmeye de hiç mi hiç niyetleri yok. Ölmeyecekmiş gibi yaşıyorlar. Tamuyu bilmeyecekmiş gibi. Sade birbirlerini can evlerinden vurmanın ilmini yaparlar bu topraklarda. Yer ile gök bir olsa, bunlar vazgeçmezler kalbe mızrak savurmaktan. Onun için de umurlamamayı belledim epeydir.

Ama gene de mal alırken bir satıcıdan, sözü aksak ayağıma getirdiğinde bir sızı da geçmez değil içimden. Oğlum ağaçlardan atlayan, kayalardan seken arkadaşlarını seyrettiğinde, onu oyuna katmadıklarını, onunla konuşmadıklarını gördüğümde bir sızı da geçmez değil. Kadınlar kadınımı uğursuz sayıp aralarına almadıklarında, tozlu yoldan geçerken fısıldadıklarını duyduğumda bir sızı da geçmez değil hani. Kızlarıma aksağın kızları diye baktıklarında, onlara nefret etmeyi ilk bellettikleri, onları bize el kıldıkları için bir sızı

içimde. Hepsine lanet olsun. Ailem dışında, bütün birlikte yaşamak zorunda olduklarıma önsüz ve sonsuzca lanet olsun. Eğer bir kere sözüme kulak verirse kuşlar tanrısı, onları yok etsin. Taş üstünde taş bırakmasın. Büyük kayalar salsın üzerlerine. Lanetini eksik etmesin bu insanlardan. Hak ettiler çoktan beridir, hak ettiklerini bulsunlar.

Efendime söyleyim, ne diyordum?

Haa, işte orada gördüm kurbağayı. Hiç hareket etmiyor. Diri de beni kandırmaya uğraşıyor sandım uzaktan. Yaklaştıkça baktım, kaçmıyor, ses etmiyor, kıpırdamıyor bile. Derisi bildiğimiz kalın, siğilli örtü. Başka, bilinmedik bir kumaştan biçilmiş sanki. Zehir yeşili. Aniden gördüm ki gözleri siyahmış. Öylesine donakalmış. Nasıl oldu da taş kesti bu hayvan durduk yerde? Korkudan mı bu hale geldi? Kimseler basmamış üstüne. Sapasağlam. Ama öylesine taş gibi, buz gibi, bizim beyin kalbi gibi kıpırtısız. Gözleri yeşil olsa eskiden şövalyeymiş de, tamu gadrine uğramış derdim, değil. İlişmedim hiç. Öldüğünü anlamıştım. Uzağından geçmekte fayda var. İşte o tuhaf his geldi dokundu içime. Sırtım ürperdi. Ilık bir yel sanki, sonbahar akşamında.

Ağaçların oraya yürüdüm. Öksedeki kuşları toplayacaktım hesabımca. Amma, baktım ki bütün dallar boş. Tek bir kuş yok ortada. Göğe saldım gözlerimi. Gene bomboş. Bildik bulutlar işte. Nerede ki bu hayvanlar? Vergi derdinden korkup kaçtılar desem, kimse vergi komaz ki kuşlara. Onların tanrısı başka, vergisi başka. O zaman ne oldu da bunların alayı kayboldu ortadan? Bir tuhaflıktır almış başını gider üç tane on, üstüne bir tane de üç baharını yaşadığım ovamızda. İlk defa, hiçbir kuş geçmez göğümüzden. Sonra, hafif bir sızı geldi yerleşti tabanıma. Aldırmadım. Öylesine hafifti ki.

Akarsu boyunca yürümeye başladım. Elim boş döneceğim evime ilk defa. Kendimi bildim bileli. Ağırıma gitmez desem

yalan. İlk defa söz verdiydim oğluma. Ona yeni bir paçalı güvercin getirecektim. Tutmalıyım sözümü, ama nasıl? Eski güvercinlerden birini, yeni bu diye vermeye kalksam, adıyla bilir hepsini, pençelerindeki izlere, teleklerindeki kırıklara kadar bilir. İnanmaz. Bir daha da bana hiç inanmaz.

Babam vaktiyle yan beyliğe karındaşını ziyarete giderken, dönüşünde bana bir at getireceğine söz vermişti. Günler, geceler boyu dönüşünü bekledim. Anam ile benden bir büyük karındaşım korumaya almışlardı bizi. Uğrusu var, uğursuzu var. Babam iki büyük karındaşımı alıp gitmişti. Bekledim. Anam aş pişiriyordu, büyük karındaşım ovanın diğer çocuklarıyla gün boyu kayalıklarda oynuyordu. Bir yarası kabuk bağlamadan daha, yeni bir yara açılıyordu dizinde, bacağında, kollarında. Nasıl yapardı anlamazdım ama, vücudu ile kafasını iyi korurdu hep. Nasıl olduysa bir seferinde koruyamamış vücudunu. Kargıyı tam kalbine saplamışlar savaşta. Yorgun bakmıştır düşmanının gözlerine. Sonra düşmüştür atından yere usulca. Yiğit adamdı büyük karındaşım. Bütün gerçek yiğitler gibi bir bön tarafı da vardı. Kalbini açıp da gidilir mi düşmana? Nereden nereye gittim gene!

Babam nihayet döndü. Alt tarafı on tane on ok atımı bir mesafe ama, neden bu kadar uzun kaldıydı ki? Belki de karındaşını son defa göreceği doğduydu içine. Neyse, altında yeni, doru bir kısrak, iki kısrak karındaşlarımın altında, bir diğeri de üzengisinden tutulmuş çekiliyor. "İşte," dedim, "bu al kısrak benimki." Sekerek koştum babamgile. O ise büyük karındaşımın adını ünledi. İçimde bir yar göçtü sanki. O kısrak karındaşımaydı. Üç oğlunun atı vardı artık. Karındaşım atının sağrısını okşarken, babam kendi atının ardına bağladığı denkten gürgen tahtasından oyulmuş bir at çıkardı, uzattı bana.

Sandım, bir doğan, tumşuğunda en sevdiğim güvercinimin kanıyla gelmiş, benim kalbime takmış pençelerini. San-

dım, bütün güvercinleri bu toprakların tutulmuş da bir dumana helak olup düşmüşler akarsu boyunda.

İnanmadım babama bir daha. O gece ocağımızın tanrısına yakardım ki alsın babamın kuru canını. Üç güne kalmadan akarsu kıyısında buldular, bir uğru hançeri sırtında. İnsan yeraltı karanlığından korunmak için kollamaz mı arkasını? Babam böyle bir adamdı işte. Umurlamazdı hiçbir şeyleri. Çok acıdı içim. Her şeyin ötesinde ben yakardım diye olduysa bu, "Onu ver, beni al!" diye çok yalvardım ocağımızın tanrısına. Sonra da ovamızın tanrısına yakardıydım. İkisinden de ne bir ses ne bir işaret. Bildiydim giden dönmez. Döneceği sanılır, döner diye beklenir. Ama hiçbir giden geri gelmez.

Hayatta da bir yere gidenin bir daha dönmeyeceğini o zaman öğrendim. Yani döner elbette; ama giden ve dönen aynı kişi değildir. Yollarda değişmiş, başka biri olmuştur. Huyu suyu, alışkanlıkları bile değişmiştir. Eskiden beri onu tanıyanlar, bu yeni konuğun gelişiyle şaşkına dönerler. Aynı yerde bir eldir artık.

Sonra işte, o tahta atı kırdıydım. Ağlamak derler bir şey var bu dünyada, ağladıydım.

Ben de bir tahta at yaptım oğluma. Bir zaman eğlendi onunla, ama sıkıldı sonra. Birkaç tahta parçası dünyayı merak eden bir çocuğu ne kadar oyalayabilir ki? Oyalamadı elbet. O da kırdı atını, sonra da kazaen kırıldığını söyledi, kayalıktan aşağı düşmüş. Benim oğlum işte! Aynı yalanı ben de büyük karındaşlarıma söylemiştim: "Atım kırıldı." "At kırılmaz!" deyip bir tokat aşk etmişti suratıma en büyüğümüz. Babam duysa kızardı şimdi, "Surat dediğin atta olur," deyi. Ama surattı benimki, yüz değil. Canım acımıştı ama, sıkmıştım dişimi, ağlamamıştım. "Ne o kızcıklar gibi altdudağı bükmeler?" deyiverirdi, bilirim. Sonra, onu da bir tane on, üstüne bir de üç dağın ardında bir seferde kaybettik. Suratını parçalamış

kargı. Suratı... Yüzü yani, kan içindeymiş, kalbi kin. Orada göndermişler yeraltına. Ellerini sıkı bağlamışlar ayaklarına ki dönmesin gittiği yerden. Halbuki, giden dönmez. Bilmezler de boşa bağlarlar ölenlerin ellerini ayaklarına. Arkadaşları anlattı orada olanları. Düşman görünmüş karşıdan. Atları doru, ter içinde, herifler sabırsız. Bizimki yüzünü açıp gitmiş düşmana. Bilmezmiş gibi. Düşmana yüz açılmaz.

Onca kuş nereye gider? Göğümüzden eksik olmayan, tan vakitlerinde, üstümüzdeki aydınlığın kaybolduğu uğursuz sıcak akşamlarda gürültülerinden bıktığımız onca deli kuş nerede? Bir tuhaflık var bu işte. Olmayacak işle karşılaştın mı durmalısın bir yol, düşünmelisin derin. Babam olsa, öyle derdi. Ah bir erken gidişti seninki babam!

Ne diyordum? Hah, işte bu işareti aldıktan sonra birden tabanımdaki sızı dayanılmaz bir hal almaya başladı. Geriye dönüp akarsu kıyısından yürümeye başladım. Gene o taş kesmiş kurbağanın, bu defa daha uzağından geçtim. Buralarda tuhaf bir şeyler oluyordu. Ya da olacak tuhaf bir şeyler. Nasıl bu kadar eminim, bilmiyorum ama, olacak.

Eve gitmem gerek, yetişmeliyim. Neden yetişmeliyim diyorum bilmem ama, demek ki ben oraya varmadan, o şey neyse, onun olacağından korkuyorum. Evet, korkuyorum. Hayatım boyunca olan biten birçok olaydan koktuğum gibi, uğrulardan, uğursuzlardan, hatta bazen kuşların suya kanat değdirdiğinde çıkardığı sesten korktuğum gibi, haydi söyleyip kurtulayım, kendimden korktuğum kadar, aksak ayağımdan, tek gözü kör karımdan, sakat oğlumdan, bizi sevmeyen kızlarımdan korktuğum kadar korkuyorum olacaktan.

Uğrular ovayı ilk bastıklarında çocuktum daha. Ama aklım eriyordu pek çok şeye. Ayak sesleri, toynakların çıkardığı gürültüler, ateş çıtırtıları, derken çığlıklar, ete giren demirin çıkardığı ses, yanık et kokusu, ateş almış tahtaların kokusu,

üstüne su dökülen yanmış urbaların kokusu. O gece korkuyu tanımıştım. Bir daha da bırakmadı peşimi.

Göğün sesini işitiyorum. Alışık olmadığım bir ses bu. Yabanıl. Başımı kaldırdığımda görüyorum inanılmaz olanı. Güneşi teninden yansıtan otuz tane kuş. Gümüş gibi tenleri, parlıyor. Ama kara gümüş, yok, koyu mavi belki. Doğuya doğru gidiyor mavi-kara gümüşten otuz kuş. Ayakları yok. Öksede kalmış. Korkunç sesleri var. Gövdelerinden duman çıkıyor. Rengârenk. Metal bu. Yorgun değil.

Şimdi bu telaşım onlar için korktuğumdan... Kadınım, çocuklarım için.

Koşturarak otomobillerin arasından geçiyorum. Sürücülerin hiçbiri olacakların farkında değil. Durmadan korna sesleri geliyor sağımdan solumdan. MTA binasının önünden kendimi caddeye atıyorum yeniden. Göndere ay-yıldızlı bayrağı çekmişler. Doğru ya, bayram bugün. Bütün resmi daireler kapalı. Yoksa ben bu saatte sokakta... Mümkün mü?

Nefes nefese yaklaşıyorum apartman bloklarına; ama neden böyle huzursuzum?

Apartmanın girişinde oğlum oynuyor arkadaşlarıyla. Böyle acele acele gelişimden ürküyor sanki.

"Ayağına ne oldu baba? Niye topallıyorsun?"

Koşarken burkmuşum.

"Bir şey yok. Uyuştu. Geçer şimdi."

Küçük kızın sesi geliyor merdivenlerden.

"Babam gelmiş! Babacığım aldın mı istediğim kurbağayı?"

Camekânın ardında duran sevimli plastik kurbağa, hani gözleri siyah! Unuttuğumu nasıl söylerim? En iyisi birazdan birlikte gider alırız.

"Anneniz nerede?"

"Yukarıda, mutfakta. Makarna pişiriyor. Sucuklu sos yapacak. Senin sevdiğinden."

"Selin nerede?"

"Zeynep Abla'ya gitti. Matematik çalışacaklarmış. Sınavları var. Gelir birazdan."

Tabanımdaki uyuşma başlıyor gene. Bir tuhaflık var. Hakikaten kuşlar... O filmdeki gibi. Çığlık çığlığa kaçışıyorlar tepemizde. Neler...

Yeri halı gibi silkeliyor birisi. Kim?..

Ayaklarımın altında yer yok. Çocukların düşüp yuvarlandığını görüyorum. Sonra, otomobillerin çarpışma sesleri. Kırılan camlar... hayır... patlayan camlar. Camlardan dışarı fırlayan eşyalar. Kendisini aşağıya fırlatan bir kadın. Çığlık çığlığa. Parçalanacak, çığlığından önce.

Bir kıyamet provası...

Çocuklar... Onları almalıyım oradan.

Doğrulup tam onlara doğru koşarken gene savruluyorum elektrik direğinin yanına doğru. Dengem bozuluyor. Arkaya düşerken...

Akşam alacasında gökyüzünde kırılmış bir hilal görüyorum. Salıncak, sahibini düşürmüş, harlı. Sadece bir an. Başımı çevirdiğimde apartman üstümüze doğru inerken...

· ERKEN İNEN AKŞAMLAR

O ılık güz gecesinde, Güneydoğu'da, sükunetten nasibini alamamış bir şehrin eski semtlerinden birine doğru yola çıktılar. Önce, taksici o bölgeye gitmek konusunda epey nazlanmıştı. Ama baba yüklüce bir para ödeyeceğini söyleyince, iki mırın kırının ardından gitmeye ikna olmuştu. Aslında, gece indikten sonra birçok kişi o semte gitmeye çekiniyordu. Tehlike her an, her yerde ortaya çıkar diye bilinir. İşte, o bölgeye girmek de tehlikeye davetiye çıkarmaktı. Nereden geldiği belli olmayan bir mermi, zaten pamuk ipliğine bağlı herhangi bir hayatı ânında sona erdirebilirdi. Bereket, gittikleri yer semtin daha alt taraflarındaydı da, kurtarılmış bölgenin biraz dışında kalacaklardı.

Söz vermişlerdi bir kere. Gitmeseler olmayacak. Hem zaten rivayet edildiği kadar tehlikeli olsaydı, ev sahipleri kendi evlerine nasıl girip çıkabilirlerdi ki? Onlar da hazırlık yapmışlardır muhakkak. El mahkûm gidilecek.

Geceler yavaş yavaş serinlemeye başlamıştı. Güneydoğu'daki o şehirde, geceleri onca ışık kirlenmesi içinde, gökyüzündeki yıldızlar halen kendilerini gösterebiliyordu şehir halkına. Ancak, halkın göğe, aya ve yıldıza bakacak hali kalmamıştı. Tuhaf bir korku ve boş vermişlik çağıydı. O gece, bulutlar yavaş yavaş şehrin üstüne inmeye başladı.

Güzün ilk yağmuru düşmemişti henüz. Coğrafyaya kurak, aksak ve hazin bir zaman dilimi eşlik ediyordu. Kışın susuzluk çekeceklerinden korkuyorlardı. Elektrik kesintilerinden, kalorifer yakıtının zar zor temin edilmesinden, fiyatların aşırı artmasından, ürün rekoltelerindeki sürekli düşüşlerden gına gelmişti şehir halkına. Bir de ölümler, her zaman vakitsiz gelen... Kış ortasında yaşanacak susuzluk, işin tuzu biberi olacaktı.

Dar sokaklardan geçtiler. Yanlarından geçtikleri iki kurtarılmış bölgenin başında ve sonunda panzerler bekliyordu. Böylesi daha emniyetliydi. Polisin girmeye cesaret edemediği kurtarılmış bölgeler de vardı. Adam şanslı olduklarını düşünüp gülümsedi.

"Neye gülüyorsun baba?"

"Gülmüyorum oğlum, gülümsüyorum... Ortalık ne kadar sakin değil mi?"

Karısı tedirgin bir sesle karıştı söze:

"İnşallah bütün gece de böyle olur. Nesrin'in anlattığına göre, dün gece, evlerinin iki sokak altında bir genci vurmuşlar. Duvara yazı yazıyormuş."

Şoför aksilendi birden:

"Gebersin namussuzlar! Anarşik bunlar. Bir de duvara yazı yazma işini çıkardılar. Bütün şehrin duvarları -affedersin yenge- umumi hela duvarına döndü.

Baba bir eliyle diğerini sımsıkı kavrıyor. Bir şeye engel olmak istermişçesine. Susuyorlar.

"Hava biraz serinlemeye başladı değil mi? Yağmur gelecek gibi."

Adam camın kolunu sağdan sola çevirirken, karısını yanıtlıyor:

"Madem üşüdün, kapıyorum işte... Ama haklısın. Serinledi ortalık. Sanki yağmur havası var. Rüzgâr bulutları dağıtmazsa, bu gece ilk yağmur düşer."

Şoför radyoyu açıyor. Beyatiaraban, bir Güneydoğu eylülünde. Taksi maltataşı döşeli bir yokuşu ıhlaya tıslaya tırmanıyor.

"Yolda bırakmaz değil mi?"

Baba karısının bu vesveseli halinden nefret ediyor. Aksi aksi bakıyor kadına.

"Yok yenge, daha yeni çıkardım tamirden. Açılana kadar böyle idare ediyoruz işte."

"Ay da kayıp..."

"Bak anne, ay orada!.. Şimdi kayboldu. Bulut yuttu onu."

"Biz şurada inelim."

Baba, şoförün parasını ödüyor.

İçerisi ılık. Hatırlı misafirler geliyor diye sobayı yakmışlar. Ama idareli atmışlar kömürü. Şartlar böyle!

Çocuklar oyuna hemen girişmiyorlar. Kendilerini tutup büyüklerinin yanına oturuyorlar. Ne de olsa, önce bir oturup hal hatır sormak âdet olmuş aileler arasında. Hemen oyuna geçseler, anneler ve babalar ikide bir, "Yavaş!", "Bağırmasanıza oğlum!", "Kızın canını yakmayın!", "Gel bakayım buraya, otur karşıma!", "Kımıldarsan evde görüşürüz!" gibi bil-

dik sözleri sıralayacaklar. Arada bir, annelerden biri bağırırken, diğeri onu yumuşatmaya çalışacak. "Aman canım, bırakın oynasınlar! Zaten ailece kırk yılda bir görüşebiliyoruz. Onlar da kurtlarını döksünler," diyecek. Bu sözler, genelde, ev sahibi anne tarafından söylenecek. "Olur mu şekerim?" diyecek diğeri, "Gürültüden başımız, beynimiz gidiyor!" Gündelik olaylardan konuşacaklar. Dışarıdaki hayattan, içeridekinden. İşlerinden, ortak tanıdıklardan derken, bunların tümünü içeren memleket meselelerine gelecek söz. Sonra, televizyona bakılarak yemekler yenecek. Siyah-beyaz televizyonda soğuk sesli spiker, o gün ölenlerin ve şehit olanların adlarını okuyacak. Yemek üstüne, tatlı -muhtemelen sarığburma- ve meyve, derken, bol köpüklü acı kahve, muhtemelen mırra, belki içine kakule katılmış ya da moka. Misafirler için özel. Yakındaki başka bir şehre gidildiğinde alınmış. Sonra, dumanı üstünde kaçak çay. Yanında, fırından yeni çıkmış peynirli poğaça, cam tabağa yerleştirilmiş, misafirlerin gözleri önünde dilimlenecek kakaolu kek, üstü portakal kabuğu ve soyulup kıyılmış bademle süslenmiş, bol antepfıstıklı papatya pastası.

İki kadın aynı okulda öğretmenlik yapıyor. Kız Meslek Lisesi'nde. Dertleri bitecek gibi değil. Devlet Malzeme Ofisi'nden istenen malzemeler tam olarak teslim edilmiyor. Döner sermaye de bir işe yaramıyor. Okul aile birliği toplantısında velilerden yardım istemeli. Çatının yapılması gerekiyor, sonra yeni bahçe düzenlemesi... Yakında bir defile düzenleyecekler. Bir de sergi açmaları gerek kısa bir süre sonra. Acaba ikisi birleştirilse mi? Valinin, paşaların, şehrin zenginlerinin hanımları dört gözle bekliyorlarmış bu iki sanat olayını.

"Bu gece ne kadar sakin sokaklar!"

"Pek hayra alamet değil. Bilirsin birader, fırtınadan önceki sessizlik..."

"Fırtınası mı kaldı hocam? Kasırgayı yaşıyoruz. Her gün onlarca can..."

"Onlar gibi konuşuyorsun birader. Dairede de aynısını yapıyormuşsun. Durumunu zorlaştırma orada."

"Ne demek istiyorsun?"

"Demem o ki, sen işyerindekileri benden iyi biliyorsun. Hepsi Ural-Altay'dan. Sen onların arasında da böyle, "Onlarca can" filan diye konuşursan durumun kritikleşir."

"Hiçbir halt yapamazlar."

"Onları tanımıyormuş gibi konuşuyorsun. Sokak kapılarına kırmızı boyalarla artı işaretlerini ben koymadım herhalde. Sonra, evleri işaretlenenlerin başlarına neler geldiğini sen de biliyorsun."

"Bırak bunları hocam! Daha, iyi günlerimiz bunlar. Seksenli yıllar bakalım neler getirecek bu memlekete... Kim bilir neler göreceğiz ileride?.. Hem kan döken, kan da verir, can da. Bu ülkenin bütün tarihi bunu kanıtlar."

"Birader benimle eğleniyor musun, yoksa gerçekten bu kadar saf mısın? Bu dünyada da, bu ülkede de herkesin yaptığı yanına kâr kalır. Bak şu CIA'nın yaptıklarına. Hallaç pamuğu gibi atıyorlar Üçüncü Dünya ülkelerini de, kimsenin gıkı çıkmıyor."

"Elbet onların da sırası gelir!"

Erkeklerin konuşmaları giderek hararetleniyor.

"Maaşlar desen bir türlü! Kimse emeğinin karşılığını alamıyor."

"İşçiler desen öyle, biz desen öyle. Daha, rahat rahat oturuyorlar koltuklarında. Yahu, bu kadar pişkin olur mu insan?"

"Vallahi bak!.. Bugün ayın kaçı?"

"On bir eylül. Senin kafa da karışmış iyice."

"Elhasıl daha ayın ortasını bulmadan benim maaş suyunu çekti. Karıkoca çalışmasak, geçinmemiz mümkün değil."

Kızın şikâyetçi sesi işitiliyor içeriden:

"Anne, abime bir şey söylesene ya! İpnotizma yapacağım diye elini gözüme sokuyor."

Ev sahibi hanımın yanıtı gecikmiyor:

"Geleceğim şimdi yanınıza, göreceksiniz ipnozu... Bu garip şeyleri nereden öğreniyor bunlar?"

"Bizim oğlanın başının altından çıkmıştır. Özel okul ya, taa Amerika'lardan kitaplar getirttiler bunlara. Bir Amerikan ailesinin günlük hayatını anlatıyor. Görsen o resimleri, senin canın bile gitmeyi çeker. O kadar güzel... Okuldayken bizim yabancı dilimiz Fransızca olduğu için, çocuğa hiçbir yardımımız dokunamıyor dil konusunda. Geçen gece geldi bu, elinde kitabıyla. "Anne bak, Karol'u ipnotizma ediyorlar. O da geçmişini anlatıyor," dedi. "Deli saçması!" dedim, "Öyle ipnotizma, ruh çağırma filan." Bizimki başladı gülmeye. "Anne, ruh çağırma ile ipnotizma başka başka şeyler," diyor. Doğru tabii de... bu çocukların kafalarını niçin böyle şeylerle karıştırıyorlar, anlamıyorum."

"Anne!.. Anne!"

"Ne oldu? Bu defa ne yaptınız?"

"Kesin bizimki yapmıştır."

"Anne, ipnotizma yapıyorduk, oldu!"

"Ne oldu oğlum?"

"Fikret'in kardeşi uyudu."

"Allah cezanızı versin sizin!"

"Anne, Nil'in gözleri açık, öylece tavana bakıyor. Uyumuş.

Kadınlar koridora doğru gidiyorlar telaşla.

"Yurdaer, hele bakın kıza ne olmuş!"

"Ne olmuş ki?"

"Yahu istifini bozmadan oturuyorsun. Kalk bir!"

"Bizimki ile Fikret, Nil'i uyutmuşlar Yurdaer Bey."

"Oğlum ne yaptınız gene?"

"Ben bir şey yapmadım. O yaptı."

Fikret arkadaşını işaret ediyor, suçlamaktan ziyade, suçlu bir biçimde. Diğer çocuk suçlu suçlu anne babasına bakıp başını öne eğiyor. Dudakları titremeye başlıyor çocuğun.

"Oynuyorduk biz."

Annesi öfkeleniyor tabii:

"Ne biçim oyun bu? Her okuduğunu akşam gezmesinde yaparsan böyle olur işte!"

Koridorun ucundaki odada, gözleri faltaşı gibi açık, yerde halının üstünde yatıyor kız.

"Nil, kızım, yavrum!.. Ay Yurdaer, kızımın gözleri camlaşmış!.. Nil, kızım... Ay bak şimdi de yaşlar boşalıyor gözlerinden!.. Canım, kim bilir ne kadar acı çekiyor."

"Kızım... kızım... Uyansana!"

"Öyle uyandırmak tehlikeli olur Yurdaer Amca."

"Oğlum sussana sen! Her boka maydanoz oluyorsun ya!"

Ağzından çıkan son cümleden ötürü, baba çok utanıyor. Halbuki kadınlar farkında bile değiller. Tam bir kargaşa yaşanıyor.

"Kustursak mı?"

"Bir faydası olur mu ki?"

"Yurdaer bir şeyler yapsana!"

"Bağırma!.. Çocuklar korkuyor."

"Asıl sen bağırma!"

İki çocuk, yattığı yerden gözlerini tavana dikmiş bakan oyun nesnelerini izlerken ağlamaya başlıyorlar.

"Anne biz oyun oynuyorduk. Nasıl oldu bilmiyorum."

"Oğlum ne yaptınız da böyle oldu? Ne dediniz?"

"Geçmişine dön!" dedim.

"Sekiz yaşındaki kızın geçmişi ne olacak oğlum? On iki yaşında delikanlı oldunuz, halen bebek gibi saçma sapan işler yapıyorsunuz."

"Kızı doktora götürelim."

"Açık muayenehane olmaz ki bu saatte. Şuradan Sigorta Hastanesi'ne..."

Dışarıdan iki el silah sesi geliyor. Ev sahibi kadın haricinde herkes panik halinde sağa sola koşuşturuyor. Yurdaer Bey elektrik düğmesini çeviriyor. Loşlukta kalakalıyorlar. İki "delikanlı", "kolej bebeleri gibi" burunlarını çekiyorlar.

"Anne!"

"Nil, kızım, canım!"

Sımsıkı sarılıyor kızına Nesrin Hanım. Yaşlar gözlerinden sicim gibi akıyor. İnce, hayali andırır bedeni tir tir titriyor.

"Ne oldu sana kızım?"

"Bir şey olmadı anne!"

Nil de gözyaşları içinde.

"Şaka yapıyordum. Abimleri korkutuyordum."

Loşlukta bir tokat sesi yankılanıyor duvarlarda.

"Allah cezanı versin senin! Ödümüzü kopardın."

Nil avaz avaz ağlamaya başlıyor. Dışarıdan polis arabalarının siren sesleri geliyor.

"Baba kimi vurdular acaba?"

"Bilinmez ki!"

Işıklar yanıyor. Hayat normal akışında devam edemiyor. Yemeklerini yemeden kalkıyorlar. Tam vedalaşırlarken elektrikler kesiliyor.

"Gene mi yahu? Ne bitmez çile bu? Dün gece beş saat karanlıkta oturduk."

"Tasarruf diye canımıza okuyorlar."

Yurdaer Bey'in tanıdığı bir taksici bin bir naz ve niyazla gelmiş, aşağıda bekliyor. Yurdaer Bey lambayı merdivenlerin başına getiriyor. Üç kat aşağı inilecek.

"Böyle de olmadı ama..."

"Başka sefere inşallah. Böyle bir yığın yemek hazırlayıp zahmet etmişsin Nesrinciğim."

"Keşke yeseydiniz."

"Vallahi iştah filan kalmadı çocuğun cesedini görünce. Geçende de bizim arka sokakta bir konsomatrisi vurdular."

"O zavallı ne yapmış ki?"

"Aşk cinayeti canım. Başka türlü."

"Yazık oluyor insanlara."

"Yazık elbet."

"Vallahi içime sinmeyecek. Hiç değilse, iki tabağa koyayım da şunlardan, eve götürün."

"Hiç zahmet etme canım."

"Ay ne zahmeti? Aşkolsun!"

Poşetlerin içine düzgünce yerleştirilip ağzına tabak kapatılmış büyücek iki kâseyi alarak taksiye biniyorlar. Çocuklar vedalaşmıyor. Arabada annesi, "Ne o? Küstünüz mü?" diyor. Yanıt vermiyor çocuk. Anne elindeki tabakları eğmemeye çalışırken, "Şimdi ben de bir şeyler yapıp koymalıyım bu tabaklara. Neyse, önümüzdeki hafta veririz artık"diyor. Araba yokuş aşağı adeta kayarak inip semtten uzaklaşıyor. Doğumevi'nin önündeki meydana geldiklerinde, yol ağzındaki ilk tankları görüyorlar.

"Gene büyük bir şeyler olmuş," diyor baba.

Anne çiseleyen yağmura bakıyor.

"Mevsimin ilk yağmuru."

Sokaklar, caddeler tenha. Şoför alt dişleriyle bıyığını ısırıyor:

"Hayırdır inşallah! Köşe başında iki tank daha var."

"Eve gider gitmez yemeğini yiyip yatacaksın, diyor annesi."

"Önce biraz televizyon seyredeceğim."

"Elektrikler gelirse seyredersin, ama baksana her yer karanlık."

"Ama..."

"Annen ne diyorsa o olacak!"

Babasının sesi kararlı. Bütün şehir ılık bir yağmura teslim oluyor. Aniden gülümsüyor çocuk:

"Ay göründü!"

Anne yukarı bakıyor. Masallarda güzelliklerin ve adaletin olduğu söylenen yere.

"Ama puslu," diyor.

Sokaklarda tedirgin edici bir sessizlik. Bir bekleyiş, sıradan bir eylül gecesinde.

"Bak ışıklar var burada!" diyor çocuk sevinçle.

"Şanslısınız. Burada kesilmemiş," diyor şoför gülümseyerek.

Evdeki sessiz yemekten sonra, baba balkona çıkıyor. Vesveseli olduğu gecelerde hep böyle balkona çıkıp kendi kendisine bir şeyler mırıldanır.

Çocuk annesinin bütün itirazlarına rağmen, bir fırsatını bulup balkona fırlıyor.

"Ceketini giy, üşüteceksin!"

"Hava sıcak baba."

"Sıcak olur mu oğlum? Kış geliyor. Havalar serinledi."

"O zaman sen niye böyle gömlekle oturuyorsun?"

"Soru sormayı bırak da git, üstüne bir ceket giy."

Havada yağmur kokusu. Balkondan seçilebilen ilerideki tarlalardan ya da kırlardan, yağmur yemiş toprak kokusu geliyor. Balkonun tam karşısına düşen büyük abidenin ışıkları göz kırpıyor. Şehirdeki bütün resmi törenler burada yapılır. Ayrı ayrı çelenkler yerleştirilir abidenin önüne. Törenden hemen sonra da, arka sokak çocukları gelir, karanfilleri, gülleri toplayıp kaybolurlar ortadan. Metal, tahta çelenkler üçayaklarının üstünde, ihtiyarlamış savaş kahramanları gibi gelip götürülmeyi bekler. Abidenin alt tarafına yerleştirilmiş eski model iki projektörün ışığında sicim gibi inen yağmur damlaları.

İçi titriyor çocuğun. Babasının yüzünde daha önce hiç görmediği bir ifade var. Adeta çökmüş adam.

"Belliydi böyle olacağı!" diyor fısıltıyla.

Çocuk şezlongun üzerinde geriniyor.

"Ne belliydi baba?"

"Sonbaharın kötü geleceği; bu kışın geçmeyeceği."

Çocuk uzaklara, şehrin kenar semtlerindeki gecekondu-ların arkasındaki tarlaların karanlığına bakıyor. Hayat her yerde. Abidenin arkasındaki yazlık sinemanın perdesine bakıyor. Beyaza boyanmış tuğla duvara. Orada ne hayatlar gördü, nelere sevindi, nelere üzüldü! Yaz gelsin gene açılacak sinema. Gidecekler gene. Anne hırkalarını alacak. Ellerinde minderleri, sinemanın bahçesine girip rahatça oturacaklar tahta sandalyelere. Onu taşra şehrinden uzaklara, başka dünyalara ve hayatlara götürecek filmlerin ışıkları düşüyor gözlerine. Dünya çok büyük, o şehir çok küçük. Ama gene de güzel... güzel.

İçeriden, televizyondaki Türk Sanat Müziği programında, hanım hanımcık, orta halli, kalıbının ötesine geçmeye asla çabalamayan, siyah-beyaz, memur şarkıcının vasat sesiyle zorlanarak okumaya çalıştığı şarkı işitiliyor: "Yıldızlı semalardaki haşmet ne güzel şey."

Çocuk gökyüzüne bakıyor. Bir Güneydoğu göğünde yıldızlar el altındadır çoğu zaman. Elinizi uzatsanız tutarsınız. Doğa nekeslik etmiştir buralarda. İnsan kıracı iyi tanır. Ama gökyüzü cömerttir bu topraklarda. Çocuk elini uzatıyor. En parlak yıldıza. Bir deprem tedirginliği içinde. Adını koyamıyor yaşananın.

Tok bir erkek sesi, başka bir usulden haykırıyor: "Bu akşam gün batarken gel..."

Annesi sesleniyor içeriden:

"Hadi artık be oğlum, gel içeri!"

Çocuk söyleneni işitmemiş gibi oturuyor balkonda. Böyle gecelerde usu ve kalbi hep uzaklarda olur. Kendisinin de bilmediği bir yerlerde. Günün birinde gideceğini umduğu bir yerlerde. Sonra, sessizce, geçip giden günü düşünür.

Okullarındaki, sınırlarındaki kızlardan konuşuyorlardı. Fikret ona Selma'yı gerçekten sevip sevmediğini sordu. Sessizce baktı Fikret'in yüzüne. Sonra, "Galiba," dedi, "Emin değilim pek. Karar veremiyorum. Sence o beni seviyor mu?" "Sevmese, sen sevmez misin?" dedi Fikret. "Bilmiyorum. Sevmem herhalde. O severse severim ben. Yoksa, Füsun var sizin okulda. Olmazsa onu severim." Fikret öfkeyle baktı yüzüne. "Hayır. Füsun'u ben seviyorum. Sen Selma'yı sev. Sizin okulda o. Herkes kendi okulundakini sevsin!" "Olabilir. Ama Füsun seni seviyor mu?" "Tabii seviyor. Yakında teklif edeceğim. Duyarsın. Hem bizim okul ile sizin okul arasında iki cadde var. Uzağız. Sen gün boyu bizim okulda olamazsın ki!" dedi Fikret burnunu çekerek. Sonra, aniden, o konudan sıkılmış gibi, "Babam bana robot aldı," diye ekledi. Heyecanla odasına gidip robotu getirdi. Göğüs kısmı tenekeyle kaplanmıştı küçük robotun. Dikdörtgen, kafasının iki yanına birer tane kırmızı göz yerleştirilmişti. Arkasındaki düğmeyi yukarı kaldırınca kırmızı gözlerinden ışıklar çıkıyordu. Bir de, teneke zırhlı gövdesinin iki yanına monte edilmiş bacaklarıyla, ağır ağır, mekanik adımlar atıyordu. "Nasıl çalışıyor bu?" dedi Fikret'e. "Bilmiyorum. Çalışıyor işte!" "Bakalım mı?" diye sordu. "Ben açacağım ama!" dedi Fikret. Robotun teneke zırhını çıkardılar. Fikret oyuncağın arkasındaki düğmeyi kaldırdı. Robot içi görünür bir halde, gözlerinden ışıklar saçıp adım atmaya başladı. Sevinçle güldüler robotun bu haline. Çok komik görünüyordu. Sonra düğmeyi kapattı Fikret. Pillerin yerleştirildiği haznenin yan tarafındaki metal bir kapakçığı zorlamaya başladı. Arkadaşı başarısız olunca, çocuk

meyve bıçağını alıp kapakçığın alt kısmına geçirdi ucunu. Kapakçık fırladı yerinden. Pillerin haznesi yana kaydı. Robotun arkasındaki düğmeyi açtılar telaşla. Gözlerindeki ışıklar ölgün ölgün göz kırpıştırdı. Sonra aniden sönüverdi. Küçük metal kalbi telaşla yerine taktılar. Pilleri haznesine sıkıca yerleştirdiler. Robotun arkasındaki düğmeyi birkaç kere açıp kapattılar. Gözlerindeki ışıklar yanmıyordu. Tedirgin bir sesle, "Senin yaptığını söyleyeceğim," dedi Fikret. "Ben bir şey yapmadım ki. Kalbi arızalı bunun. Durunca çalışmadı bir daha!" dedi çocuk. "İnsan gibi! Öldü yani!" dedi Fikret dudaklarını iyice büzerek. Birkaç kere daha denediler çalıştırmayı. Başaramadılar. Kısa bir suskunluktan sonra, çocuk robotu eline alıp, "Gözlerime bak! Dikkatlice bak! Çalışacaksın!" dedi. İkisi de pek güldüler bu duruma. Sıkıntıları geçmişti. Teneke göğsünü taktıktan sonra, robotu etajerin alt çekmecesinin en dibine itip hipnotizma üzerine konuşmaya başladılar. O sırada, o gecenin kurbanı Nil içeri girdi.

Yukarılardan geçen uçağın gürültüsü geceyi yarıyor. Işıklarını yakmış bir uçak, devrini şaşırmış, tamamlama rotasındaki bir uçak geçiyor Güneydoğu şehrinin üstünden. Kırmızı sinyal lambaları bir yanıp bir sönüyor. Çocuktan başka kimse görmüyor uçağı. Çocuk gülümsüyor.

Televizyondan İstiklal Marşı işitiliyor. Annesi balkon kapısında beliriyor. Yüzünde ciddi bir ifade var.

"Kime diyorum ben? Hadi bakalım içeriye! Bak televizyon bile bitti."

Çocuk on bir eylül gecesinden beri üşüyor. Ayın kaybolduğu geceleri, patlama seslerini, baskının çeşitlemelerini ve hipnotizmayı sevmiyor.

Bir de tamlamaları, evet, tamlamaları ve tamamlamaları sevmiyor.

Bu Öyküler 1998-2001 yılları arasında yazılmıştır.

Çağdaş edebiyatımızın çok yönlü yazarı Özen Yula, elinizde tuttuğunuz Arızalı Kalpler adlı öykü kitabıyla 2001 yılında, Türkiye'nin en saygın ödüllerinden biri olan Haldun Taner Öykü Ödülü'nü kazanmıştı. İlk yayımlandığı günden beri okurların ilgisini hiç kaybetmeyen bu kitap, sıradan hayatlarımızın içindeki fırtınaları, felaketleri ve arızalanmış yaşamlarımızı, kalplerimizi fısıldamaya devam ediyor. Kentlerden kasabalara, doğal depremlerden, duygusal dünyamızdaki depremlere, oradan da toplumsal sarsıntılara uzanıyor Arızalı Kalpler.

On bir şiddetindeki depremlerin sarsıntısını okurlara hissettirmekten geri kalmayan zarafet ve incelikle yazılmış bu öyküler her edebiyatsever için...

EVEREST

ISBN: 978-975-289-647-5

9 789752 896475

www.everestyayinlari.com